

JESUS CRISTO EMUMUJUYŪ E'EAP EKAWĒN

¹ Teófilo, kuy bima livrodup otupmubararak ewebeaptum. Apĕn ijodi bima Jesus cuk adi o'ġutaybitbiniaptup otupmubararak, apĕn ixē juk adi o'e'eiaptup tak. Soat iboap oġubararak kuy-atup pe ewebeaptup pe.

² Kabi kay jeu awap Jesus doze be o'taē aġokatkayŭ. O'taē jewēju itaybin'ibiyŭm. Taē'ibiyŭ o'ġutaybin Deus biōġbuk a'ōbi jeu awap.

³ 40 kabia ijodi oeku waram jetaiŭ puje. Ade em o'jebapukpuk jewēju etaybitbinayŭ kay. Itaybit cĭcā ip o'e Jesus waram o'jetaiŭ iam, ade em ixē o'jojo buye.

– Deus soat kukukan je'e – io'e ixē cebe ip.

⁴ Awerom pima Jesus o'jekawĕn ġuto ceweju ip.

– Epewatwat ġu juy Jerusalém ka bewi – Jesus o'e. – Ijop ka ma epesop. Ibiōġbuk xipacat ajĕmap pit cuy epejowiwi. Webay ixē ġudot eykay apĕn eywebe juk adi ocece iap taġ – io'e.

⁵ – Kuy bima João ijodiat mubatisasan osunuy idibi be – io'e cebe ip.

– Ġaxĭn ma bit Deus biōġbuk jajĕm eykay. Ibiōġbuk xipacat jeōm eywebe – io'e Jesus. Jesus imĕn o'jekawĕn jewēju etaybitbinayŭ eju.

⁶ Waram Jesus emumujuyŭ o'je'awero ip. O'jekawĕn ip Jesus eju.

— Kariwa — io'e ip. — Gasũ du ocebadipyũ'in ecejomuy ocekukukan—Judeuyũ kukukan? — io'e ip.

⁷ — Eyetaybicap ġu iboam — io'e Jesus. — Webay acã itaybit. Ixe ja'õbi ixeyũ'in eykukukan iap kabia o'ġuweġũn.

⁸ Imēnpit eywebe Ibiõġbuk xipacat õm puje, Deus a'õbacaap kuġ epekuku. Eya'õcam omuwēnuwēn epekuku soat kaka daġ. Omuwēnuwēn epekuku Jerusalém ka watwat pe, Judéia eipi watwat pe dak, Samaria eipi watwat pe dak, wũyatka watwat pe dak — io'e.

⁹ Iboap muwēn puje, Deus Jesus o'tujowat jewekay. Ceweju etaybitbinayũ etabutpe o'tujowat. Aġ ip o'e cekay. Ceuap o'jojojo ip. Pa'ũm. O'jepa'ũm kabikerereat pe Jesus. Iba'arēm o'e.

¹⁰ Kabi kay apũn pima aġokatkayũ oajēm Jesus eju oekuku'iaiyũ kay—xepxepayũ—cesayrucayũ.

¹¹ — Tapupuyũ — io'e ip. — Apēnpuye dak eyju jeapũnapũn kabi kay? — io'e ip Jesus emumujuyũ be—Galiléia eipi bewiaiyũ be. — Deus Jesus o'tujowat eyxewi. O'ġuyu kabi kay. Ceuap epejojo. Jeuap puxim waram je'pit — io'e aġokatkayũ.

¹² Jesus emumujuyũ o'jepit Jerusalém ka kay. O'jēm ip co'a bewi—Oliveira dip'a bewi. Oliveira dip'a Jerusalém ka tēġ ma o'yanuy—pũġ kilometro mā.

¹³ O'jeawero ip uk'a be—umat'abi be—Jerusalém ka be—kuy bima osodop ip iat'a be. Ibũrũ ma ibutet osodop ip; Pedro i, João i, Tiago i, André i, Filipe i, Tomé i, Bartolomeu i, Mateus i, wara'at Tiago i, Simão i, Judas i. Tiago Alfeu ipot osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Simão jeipi

kay jĵĵāat osunuy. Ibūrū ma awerom ip osodop umat'abi be.

¹⁴ Pūḡ taḡ ma ip jewaḡuyḡuy osodop. Soat em je'aweroro'uk osodop ip Deus eju kawēn ām. Aoyū dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip. Maria cexe ip osunuy—Jesus xi. Jesus kitpitpiyū dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip.

¹⁵ Awerom pima, Pedro o'āy itabucayū xewi. Ade jĵĵā ip osodop Jesus kay itabucayū. 120 osodop ip. Pedro o'jekawēn ceweju ip.

¹⁶ — Okitpitpiyū, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Kuyje Davi apēn Judas kuka o'e iap o'ḡuwēn Deus biōḡbuk a'ōbi. Ixe Davi ekawēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe. Ixe Judas Jesus pu ojuyayū o'tujowat cekay. Ḡasū o'jebapuk ibiat tup ekawēn taḡ—kuyatup ekawēn taḡ — Pedro o'e.

¹⁷ — Jesus ixē Judas o'taē kapik am oceweju — io'e. — Oceweju juk adi oekuku.

¹⁸ Imēnpit ixē Judas Jesus o'ḡūm itakomaayū be. Dinheiro o'jat Jesus ūmap teim — io'e Pedro. — Ipi o'jat ixem dinheiro. Iḡo eipi be o'jewagobua. Yabitorom o'at. O'je'ukedeḡ. O'tūnpujēm ijebit pewi. Oe'ū — io'e Pedro cebe ip.

¹⁹ — Soat Jerusalém ka watwat ce'ūap awēḡ o'yawēḡtobuxik ip. Imēnpuye ibo eipi butet Aceldama i o'subuteta ip ja'ōm. (Aceldama aḡokatkat toy o'toyjēmiap ka iape wuya'ōm).

²⁰ Imēn e'em Salmo dup:

Tuk'a juy yabibuḡ, i. Ka'ūma ma juy je'e ya be, i. Wara'at tup imēn e'em:

Wara'at cuy jeenuy tūyap pe kapik am ixē dieḡ, i — io'e Pedro.

21-22 Imēnpuye wara'at'in cuy ataē oceweju ceku am ixē'ūm tieḡ. Wara'at'in cuy ataē wuykukukat Jesus waram o'jetait iap muwēn ām soat pe — io'e. — Jesus ocexe bima oceweju juk adi oekuku'iaiyū'in cuy ataē — io'e. — João'ūm imubatisasan pima oceweju juk adi oekuku'iaiyū'in cuy ataē—Deus Jesus muyu buje kabi kay oceweju oekuku'iaiyū'in — io'e.

— Ibiat cuy ataē — io'e ip.

23 — José juy ataē — io'e pūḡpūḡayū.

— Barsabás cuy ataē—cūḡ cīcāat — io'e warara'acayū Pedro be.

— Matias cuy ataē — io'e ip warara'acayū bit.

24 Gebuje o'jekawēn ip Deus eju.

— Bay — io'e ip. — Etaybit apēn oceju jewaḡuyḡuy iam.

25 Judas'ūm oibu'un oceweju jeku am — io'e ip. — Oibu'un ekpot eju am. Jekapikap o'suiwat jejuap ka kay jeju am — io'e ip. — Abu ḡu xe'e ocetaē oceweju jeku am Judas'ūm tieḡ? Barsabás tu ocetaē? Matias ḡu xe'e? — io'e ip Deus pe.

Imēn o'jekawēn ip Deus eju.

26 Gebuje yabararukat'a o'yaxik ip pūḡ'in ip taē ām. Imēn itaybit ip o'e abu Deus o'taē iam. Imēn Matias o'taē ip jewēju ip jeku am Judas'ūm tieḡ. Ixe Matias onze beayū eju oekuku ḡebuje bit.

2

1 Deus biōḡbuk o'kop Jesus eju etaybitbinayū kay. Pentecostes bima o'kop. Pentecostes i kabia butet osodop. Pentecostes ajēm puje pūḡ pe ma

ip osodop awerom itabucayũ—Jesus eju etaybitbi-nayũ dak—doze beayũ. Judeuyũ petata'uk osodop ip Pentecostes kabia be.

² Deus biõgbuk imẽn o'kop cekay ip. Kabi bewiata'õ o'ya'ĩjojo ip. Kabidoxixi a'õ buxim o'e kabi bewiat'a'õ. Kaxikxik'i osodop ip uk'a be. Soat ip o'ya'ĩjojo.

³ Daxae jo'iat o'jebapuk cekay ip. Daxae jo'iat o'kop ceparakpe ip—soat parakpe. Soat pe o'sueabik cebe ip.

⁴ Deus biõgbuk imẽn oõm soat pe cebe ip.

Gebuje itabucayũ warara'acat'a'õm ma o'jekawẽn. Deus biõgbuk a'õbi o'jekawẽn ip warara'acat a'õm.

⁵ Ade powatwat Jerusalém ka be osodop ip—soat kaka daḡwiayũ. Judeuyũ etabucap puxim itabut ip osodop Deus kay.

⁶ Ixeyũ a'õm ekawẽn co buje, soat ip o'ju cekay ip ya'ĩjom powatwat. Yaḡuy'ũm ip o'e itabucayũ soat a'õm kawẽnwẽn puye. Soat ip ja'õ ma o'ya'ĩjojo.

⁷ Imẽnpuye yaḡuy'ũm ip o'e.

— Eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop — io'e ip. — Soat ijoyũ Galiléia eipi watwat ma — io'e ip. — Imẽnpit ja'õm ḡu kawẽnwẽn ip—wuya'õm acã — io'e ip jewewebe.

⁸ — Apẽntak soat wuyju wuya'ĩjom—bekin pima wuyju kawẽnwẽnap a'ĩjom? — io'e ip. — Wuya'õm ma ip kawẽnwẽn! — io'e ip jewewebe.

⁹ — Pártia eipi bewi ajot peta be, Média eipi bewi dak, Elão eipi bewi dak — io'e ip. — Mesopotâmia eipi bewi dak ajot, Judéia eipi bewi dak, Capadócia eipi bewi dak, Ponto eipi bewi dak, Ásia eipi bewi dak,

10 Frígia eipi bewi dak, Panfília eipi bewi dak, Egito eipi bewi dak, Líbia eipi bewi dak, Cirene ka bewi dak, Roma ka bewi dak — io'e ip.

11 — Pūḡpūḡ wuy'in Judeuyū ma. Warara'acayū ka'ūma. Ixeyū etabucap co'i wuyju dak wuyetabut Deus kay — io'e ip. — Creta eipi bewi dak ajot, Arábia eipi bewi dak. “Deus soat podi ma ya'ōbaca,” i'e'em ip itabucayū wuywebe. “Soat podi ma xipat ixe,” i'e'em ip wuywebe. Wuya'ōm ma kawēnwēn ip — io'e ip jewewebe.

12 Imēn o'e ip yaḡuy'ūm puye. Yaḡuybabi'ūm'ūm o'e ip.

— Apēnpuye wuya'ōm ip kawēnwēn? Ajom Deus wuymukūyjo ojuy? — io'e pūḡpūḡ ce'in ip.

13 — Ika'o'o ip — io'e ip napa ma warara'acayū bit Jesus eju etaybitbinayū waywayway am.

14 Kirik'āy. Pedro o'āy jekawen am je'awero'ibiyū be. O'āy onze beayū eju. O'jekawēn ya'ōberen adeayū be.

— Tapupuyū Judeuyū, Jerusalém ka wat, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e Pedro.

15 — Oceka'o'o ḡu. Tūybe ip ika'o'o iān eyju e'em. Kaxicuḡ mabuk 9 horas acā. Kabiam pit oceju uva'abidi kōnkōn ḡu. Ōn jeymukūyjo apēnpuye oceju eya'ōm ma kawēnwēn iam — io'e.

16 — Apēn Joel juk adi o'e'e iap taḡ oceju eya'ōm kawēnwēn ḡasū. Soat a'ōm kawēnwēn. Imēn e'em Joel emudupmubararaktup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup:

17 “Ipi'ūm awap obiōḡbuk oḡuju eykay,” i'e'em Deus, io'e Joel. “Soat pe oḡuōm,” i'e'em, io'e. “Enaxeḡebitbit wekawēn ḡuwēn,” i'e'em,

io'e. “Aḡokatkayũ oḡuyxeyxey wekawẽn,”
i'e'em, io'e. “Aypapayũ dak oḡuyxeyxey,”
i'e'em, io'e.

18 “Obiõḡbuk oḡuju obuywatwat'ukayũ
kay—aḡokatkayũ kay, aoyũ kay dak,” i'e'em Deus,
io'e Joel. “Imẽnpuye wekawẽn ḡuwẽn ip,” i'e'em,
io'e.

19 “I'e ba'oreat oḡubapuk kabi be. Oḡubapuk ipi
juayũ aḡuy mubabi'ũm ãm,” i'e'em, io'e. “Soat podi
ma wa'õbaca iap oḡubapuk adeayũ be,” i'e'em, io'e.
“Doy jedoyebapuk. Daxa dak je'bapuk. Daxidiḡ
tak jediḡebapuk,” i'e'em, io'e.

20 Kaxiepiat kabiok je'e. Kaxi ipakpuk je'e doy-
buxim. Imẽn je'bapuk wuykukukat ajẽm awap,
io'e Joel. Ixe ajẽmap kabia idip cĩcã je'e. Yajẽm puje
ixे soat kukukan je'e—ipi juacayũ kukukan, io'e
Joel.

21 “Kariwa, odaxijom cuy ece” i'e'e'ukat ma Deus
idaxijo, io'e Joel — io'e Pedro.
— Imẽn Joel o'e Deus a'õbi — Pedro o'e.

22 — Israel naxeḡebitbit — io'e. — Eya'õpicũḡcũḡ
cuy wekawẽn kay — io'e. — Jesus cuy oḡuwẽn
eywebe—Nazaré ka bewiat. Ixe Jesus Deus a'õbi
wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ oeku. Wuy-
mucoatcoanap mubapukpuḡ oeku. Deus a'õbacaap
mubapukpuḡ oeku. Eyetaybit iboam eyetabutpe
ixे oeku buye — io'e Pedro adeayũ be.

23 — Ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ Jesus o'jat. O'jat
ip apẽn Deus ibikuy osunuy iap taḡ. Eyju ma
ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ be Jesus epesubamu-
payaat korosa be ce'ũ ãm—Judeuyũ kukukayũ be.

24 Deus pit Jesus o'ḡutait waram. Ce'ũ buje Jesus
o'ḡuyu ce'ũap pewi ibun topap puxim — io'e.

25 — Deus a'ōbi Davi Jesus o'ḡuwēn wuydobuyũ'ũm'ũm pe kuyje — io'e.

— Imēn Davi o'e:

Okukukat, oparara ḡu, soat em ēn aḡ okay ibuye, soat em ēn obuywatwan ibuye dak, i.

26 Ocokcok cīcā ma ōn e'em, io'e. Soat em “Deus, ēn xipat cīcā oxe” i ōn e'em, i. Wetaybit soat em exe oḡuy iam, i. We'ũ buje dak a'ḡu oḡuy ewiwim, i.

27 Okukukat, obiōḡbuk esuiwat ḡu ce'ũ'ũayũ dopap pe, i. Wetabut cīcā iboap kay, i. Ēn ojebit iwan ḡu ierepap puxim, ōn xipat exe buye—ōn ekpot puye dak, i.

28 Okukukat, waram adi ēn omutait, i. Ēn ma'ḡu omukūyjo soat em wetabēḡ oḡuy exe iam, i. Omucokcokcoḡ ece'e soat em exe oḡuy buye, io'e—o'e Davi Deus a'ōbi — io'e Pedro.

29 — Tapupuyũ, ibapuḡ ma juy Davi oḡuwēn eywebe — io'e Pedro jebadipyũ be. — Kuyje ma wuy'ajore'ũm oe'ũ—ya'ōbuyxiat'ũm oe'ũ. O'jomōḡ ip witabikūy be. Gasũ dak puk ixē'ũm mōḡapkūy omuy ma.

30 Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. “Enaxeḡebit wemunaēm je'e,” io'e Deus cebe. “Wemunaē soat kukukan je'e—Israel eipi watwat kukukan,” io'e Deus cebe. Soat em Davi iboap ekawēn kay ḡebum osunuy.

31 Itaybit osunuy Deus jemunaē ḡutait ce'ũap tomukadi iam. Imēn Cristo mutaicap o'ḡuwēn imutait awap. Imēn o'e:

Deus jemunaē biōḡbuk o'suiwat ḡu ce'ũ'ũayũ dopap pe, i. Ijebit oierep ḡu, i — io'e Pedro.

32 — Deus ixē Jesus waram o'ḡutait ce'ũap tomukadi — io'e Pedro. — Waram cetait puje ocejo-

jojo. Imēnpuye oceju iboap muwēnuwēn eywebe — io'e Pedro.

³³ — Deus Jesus o'guyu kabi kay—jenuyap kay. Deus xe Jesus omuy ġasū. Soat kukukan Deus eju. Deus co'i ya'ōbaca. “Obiōġbuk oġuōm itabucayū be,” io'e Deus Jesus pe. Ġasū Jesus Ibiōġbuk xipacat o'ġudot ijodi apēn Deus cuk adi o'e'e iap taġ — io'e Pedro. — Ixe a'ōbi oceju eya'ōm ma kawēnwēn. Imēnpuye eyju eya'ījom ġasū — io'e Pedro.

³⁴ — Davi'ūm jebit ġu o'jeu kabi kay ce'ū buje. Imēnpuye Davi o'e:

“Oxe juy eġuy,” io'e Deus wuykukukat pe, i.

³⁵ “Ġasū bit ekay itakomaayū a'ōbacaap oġu'ūm,” io'e, i. “Kūyjobin jedop ip a'ō kay,” io'e Deus, io'e Davi ajore wuydobuyū'ūm'ūm pe — io'e Pedro.

— Davi o'jewemuwēn ġu—Jesus acā o'ġuwēnuwēn — io'e Pedro.

³⁶ — Wa'ō kay bit cuy eya'ōpicūġcūġ epesop — io'e. — Eyju ma ocekukukat Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām, Israel naxeġebitbit ma'ġu eyju. Deus pit ixe o'jomuy wuykukukan. Deus ixe o'taē soat taxijo am—wuydaxijo am. Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Pedro.

³⁷ Iboap co buje iġuycūġcūġ cīcā ip o'e.

— Tapupuyū, apēn oce'e ġasū? — io'e ip Pedroyū be—Jesus emumujuyū be.

³⁸ — Eyġuycūġcūġ cuy epe'e ikērēat kuġ puye — io'e. — Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere — io'e Pedro. — Jewemubatisasaan cuy epesop “Ġasu bit Jesus Cristo ebekitkiyū oceju” i'e am soat pe — io'e. — Imēn cuy epe'e Deus pe ikērēat'uk am

eywebewi. Imēn ey'e buje Ibiōḡbuk xipacat jeōm eywebe—Deus emumudot — io'e.

39 — “Obiōḡbuk muōm pin ōn eywebe,” io'e wuykukukat Deus kuy bima — io'e. — “Obiōḡbuk oḡuōm eywebe, eyebekitkiyū be dak, eybadip'ūmayū be dak—soat wemunomuwayū be,” io'e Deus — io'e Pedro.

40 Pedro imēn ip o'yawēwē.

— Gasūacat ikērēat mujurūḡrūḡ cīcā — io'e. — Imēnpuye Deus xe ḡu ip jeedop ce'ū buje. Eyju bit ixeyū ekukuap puxim ḡu juy epeku — io'e. — Wūy ḡu juy epesop Deus wi eye'ū buje — io'e Pedro. Imēn Pedro ip o'yawēwē.

41 Imēneju adeayū itabut o'e Jesus kay, Pedro Jesus o'ḡuwēn puye. Tak ḡu ip oitabun—3000 beayū. O'jewemubatisasan ip. Jesus a'ōkayayū eju ip oekuku ḡebuje bit.

42 Itabun'isuayū mutaybitbin'uk ip osodop Jesus a'ōkayayū. Jewemukūyjojo'uk ip osodop. Jeburerexi osodop ip itabucayū. Jeweweju ip jekōnkōn'uk osodop. Jekawēnwēn'uk ip osodop Deus eju. Pāo'a o'o'uk osodop ip Jesus e'ūap kay ḡebum am.

43 Jesus emumujuyū Deus a'ōbacaap mubapukpuḡ oekukuku soat etabut pe. Wuymucoatcoanap mubapukpuḡ ip oekukuku. Imēnpuye adeayū itabēḡbēḡ o'e ip ijojom — Deus acā ya'ōbaca — i'e'em.

44 Soat jeburerexi ip osodop Jesus kay itabucayū. Jebubut mu'ē'ē'uk osodop ip jewewebe.

45 Ka'ūma ma tacup o'e jebure be. Jebubut taidada'uk ip osodop dinheiro bu am, jeipi dak.

Ixe dinheiro ũmũm'uk ip osodop tadaybocayũ be—ibubut'ũmayũ be.

⁴⁶ Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be je'aweroro'uk ip osodop—yaboğat'a be. Jeweweju ip jekōnkōn'uk osodop jeduk'a be. Awerom jekōnkōn'uk ip osodop jebureyũ eju. Imēneju icokcok cĩcã ip osodop. Ka'ũma ma jewexe ya'õca osunuy. Jewekay ğu ğebum osodop ip—jebure kay acã.

⁴⁷ — Ĕn xipat cĩcã ocewebe — i'e'e'uk ip osodop Deus pe. Soat itabut'ũmayũ xe cũğ ma ip oekukuku.

Soat kabia Deus warara'acayũ o'ğutabun Jesus kay. Ixeyũ dak wara'acayũ itabucayũ burem o'e.

3

¹ Pedro o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. João eju o'ju. Katpujesu ip o'ju. Ixe ehora bima Judeuyũ kawēnwēn'uk ip osodop Deus eju iğo'a be.

² Ağokatkat iboce osunuy—taojereat. Jekap'isum piap ma taojere osunuy. Soat kabia ibureyũ tujowatwat'uk ip osodop iğo'a exĩntabi be. Xĩntabi butet Idipat i osunuy. Xĩntabi be taojereat dinheiro ojuyjuy'uk osunuy iğo'a be õmõmayũ be.

³ Ixe taojereat Pedroyũ o'jojojo. Iğo'a be õm pima o'jojojo ip.

— Dinheiro'in — io'e cebe ip.

⁴ Pedroyũ o'jeak cĩcã cekay.

— Ak'i juy ece ocekey — Pedro o'e.

⁵ Taojereat o'jeak cĩcã cekay ip. Tũybe dinheiro ũm ip owebe iãn o'e.

⁶ Pedro o'jekawēn cebe.

— Dinheiro kuḡ ḡu ãn — io'e. — Okukukat pit ja'õbacaap ãmũm owebe. Ixe a'õbi jemu'ada ãn. Edaodip ece'e Jesus a'õbi—Nazaré ka bewiat a'õbi. E'ãy — io'e Pedro.

⁷ Gebuje Pedro taojereat pu o'subuijik iba'at kadi. O'ḡu'ãy. Dao ma ikaḡobidip o'e. Sui dak suidip o'e.

⁸ Ixe taojere osunuy'ibit o'jejoro. Icockok o'e jedaodip puye. O'jexĩḡxĩḡ. Oõm Deus eju kawẽnwẽnap'a be Pedroyũ eju. O'jecũḡcũḡ iḡo'a be. Jejorojorom o'e jecockokap pibun.

— Ên xipat cĩcã — i'e'em Deus pe o'jejore. — Odaomudim ên — i'e'em.

⁹ Soat iḡo'a beayũ taojere tũibit o'jojojo ip cũḡcũḡ pima. Deus pe “Ên xipat cĩcã” i'e'em pima, o'jojojo ip. O'jekawẽn ip jewewebe.

¹⁰ — Ixe bit mo a'ḡu taojere osunuy — io'e ip. — Ixe bit xik'i mo a'ḡu nuynuy ijop'a exĩntabi be—Idipat pe. Ixe bit mo a'ḡu dinheiro ojuyjuy'uk osunuy — io'e ip. — Apẽnpuye dak ixe xipat o'jexĩḡxĩḡ? — io'e ip.

Taojere tũibit mu'adaap tobuxik puje itabẽḡbẽḡ o'e ip ijojom. Taojere tũibit ibu'u jĩjã o'e Pedroyũ nomu eperem.

¹¹ Soat iḡo'a beayũ dak o'jedau ebapũḡayũ kay—Pedroyũ kay, taojere tũibit kay dak.

— Ak'i! — io'e ip. — Pedroyũ taojereat o'taomudim — io'e ip jewewebe.

Pedroyũ Deus eju kawẽnwẽnap'a ekorara be osodop ip—yaboḡat'a ekorara be. Ixe korara butet Salomão ekorara i osunuy.

¹² Adeayũ jo buje, Pedro o'jekawẽn cebe ip, Israel naxeḡebithiyũ be.

— Tapupuyũ, wekawẽn kay eya'õpicũgçũg cuy epesop — io'e. — Apẽnpuye eyju dak eyetabẽgbẽg ocejojom? “Ite aḡokatkat taojereat o'taomudim ya'õbaca jĩjã buye, cũg ma Deus xe buye,” i te'e ma eyju e'em. Oca'õbi ḡu o'je'ada—Jesus a'õbi acã — io'e.

¹³ — Ixe Jesus soat em ma kũyjobit Deus a'õ kay. “Ka'ũmḡu ixẽ jo'iat xipacat” i'e'em Deus Jesus muwẽnuwẽn. Wuyetabut ixẽ Deus kay. Wuy'ajojoyũ'ũm'ũm tak itabut osodop ip cekay—Abraão'ũm, Isaque'ũm tak, Jacó'ũm tak. Eyju ma a'ḡu ixẽ Jesus epeḡũm cekay itakomaayũ be yaoka am. Pilatos ma o'e “Jesus oyaoka ḡu õn pit,” i. “Imujẽm õn eywebe yaokaap puxim,” io'e. Eyju bit “Ixe juy eḡujẽm ḡu,” i mo a'ḡu epe'e iecuḡap pe—Pilatos pe. “Xipat ḡu teku,” i mo a'ḡu epe'e cebe. Jesus mo a'ḡu epejomuymuy jĩjã.

¹⁴ Ixe Jesus Deus bikuyap taḡ acã oekukuku. Ikẽrẽat kuḡ ḡu osunuy Deus xe. Eyxe bit ikẽrẽat kuḡ. “Ixe juy eyaokaat,” i mo a'ḡu epe'e Pilatos pe. Wara'acat o'yaoka'iat mujẽm ojuy epesop daomũnmũnap'a bewi.

¹⁵ Wuymutaicit'ukat pit mo a'ḡu epeyaokaat—wuymuisusun'ukat. Deus pit ixẽ o'ḡutait waram. Jesus ocejojojo waram cetait puje. Imẽnpuye oceju waram cetaicap muwẽnuwẽn eywebe.

¹⁶ Ite taojere osunuyiat cocom eyju. Eyetaybit cĩcã ixem. Jesus a'õbi oceju ocetaomudim. Soat etabutpe ocetaomudim Jesus kay ocetabut puye — io'e.

¹⁷ — Obadipyũ, wa'õ kay eya'õpicũgçũg cuy epesop — io'e. — Eyju mo a'ḡu Jesus epeyaokaat

eyetaybit'ũm puye. Wuyeipi kukukayũ dak itaybit ġu osodop ip. Eyju mo a'ġu eyetaybit ġu ikērē jĩã Jesus aokaam iam. Wetaybit iboam.

18 Imēnpit kuyje “Deus emunaē juy ipiat supi'ajo,” io'e'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ. Imēn cuk adi o'e ip Deus a'ōbi itaybit ġu ma'ġu ip — io'e. — Gasu bit kuy Jesus ipiat o'supi'ajo apēn cuk adi o'e'e ip iap taġ.

19 Gasũ bit eyġuycũġcũġ cuy epesop ikērēat kuġ puye. Ikērēat mujurũġrũġap cuy epeyepere Deus pe ikērēat uk am eywebewi — Pedro o'e. — Eywebe ikērēat mujurũġrũġap epere buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi. Ixe jeydaxijo.

20 Wuybipuruk'ũmap puxim eycokcoġ epesop Deus pe eydaxijo buje. Guyjom Deus waram Jesus ġudot ijodi—jemunaē ġudot—wuydaxijojo'ukat ġudot.

21 “Deus soat ġuisun,” i juk adi o'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ kuyje—ikērēat kuġ'ũmayũ. Deus soat ġuisun. Imuisun'ũm pima Jesus kabi be mabuk jeenuy — io'e.

22 — Kuyje Moisés imēn o'e:

Deus wuybadipyũ'in ġuju eykay, i. Ixe Deus ekawēn ġuwēn eywebe, i. Omudocap puxim ixē aġokatkat ġudot, i. Eya'ōpicũġcũġ cuy epesop soat cekawēn kay, i. Ixe a'ō daġ cuy epeku, i.

23 Deus ipiat'supi'ajoat ixē a'ōkay'ũmayũ be, i. Deus ebekitkiyũ wi wũy ma jeedop ip ce'ũ buje, i. Imēn Moisés o'jekawēn kuyje — Pedro o'e.

24 — “Deus emunaē omuyku—ocebodi ma ya'ōbuyxiat,” i juk adi o'e'e ip soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ. Samuel imēn o'e'e tomujuayũ

dak.

²⁵ Deus o'e Abraão be “Xipacat oğũm soat ipi juacat pe, enaxegebitbit cũğ ma oxe buye,” i. Deus imẽn jekawẽn o'guwẽn eydobuyũ'ũm'ũm pe ã ğu—eywebe dak. Deus je'e eywebe apẽn cuk adi o'e'e jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be iap tağ — io'e.

²⁶ — Gebuje Deus jekpot o'ğudot eykay—ja'õ kay kũyjobicat o'ğudot. Ibikuy osunuy eywebe ikêrêat mujurũğrũğap epere am. Ibikuy osunuy xipacat ũm âm eywebe. Imêneju jekpot o'ğudot eykay — io'e.

Pedro imẽn Israel naxegebitbit o'ğukũyjo.

4

¹ Deus eju kawẽnwẽnap'a beayũ mukũyjojom pima, Judeuyũ epaĩyũ oajêm Pedroyũ kay. Iğo'a wiwi'ukayũ kukat tak oajêm cekay ip, Saduceuyũ dak.

² Pedroyũ kawẽnwẽn mabuk o'e iğo'a beayũ be.

— Wuye'ũ buje waram acejetait Jesus waram o'jetait je'ũap tomukadi buye — io'e ip cebe ip.

Itakoma ip o'e Pedroyũ kay iboam iğo'a beayũ mukũyjojom puye.

³ Imẽnpuye o'jat ip. Daomũnmũnap'a be ip o'guõm. Ixe exima be jeperem ojuy ip daomũnmũnap'a be, kuy katpuje jĩjã buye.

⁴ Cekawẽn cocoayũ dak itabut o'e ip Jesus kay. Ade jĩjã ip itabut o'e. 5000 be ağokatkayũ oitabun.

⁵ Kuyaje o'je'awero ip Jerusalém ka be ya'õbuyxiayũ, Judeuyũ kukukayũ, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. Jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ ip osodop.

⁶ Ana tak oajēm. Ixe Judeuyũ epaĩyũ kukukat osunuy. Caifás tak oajēm, Alexandre dak, João dak. Warara'acayũ dak oajēm paĩyũ kukukat badipyũ. Soat ip o'je'awero.

⁷ Pedroyũ o'tojocat ip jewekay.

— Abu-a'õbi taojere tũibit epeġu'ada? — io'e ip Pedroyũ be. — Abu-a'õbacaam epeġu'ada? — io'e ip cebe ip.

⁸ Gebuje Pedro o'jede jewawẽwẽ'ukayũ yoboġayũ be. Deus biõġbuk cebe jĩã osunuy. Imẽnpuye ya'õbacam o'jede cebe ip—Judeuyũ kukukayũ be.

⁹ — Tapupuyũ — io'e. — “Abu-a'õbi taojere tũibit epeġu'ada?” i eyju e'em ocewebe, “Apẽntak ix epeġu'ada?” i dak — io'e.

¹⁰ — Eyetaybin cuy epesop Jesus Cristo a'õbi o'je'ada iam—Nazaré ka bewiat o'je'ada iam. Ixe xipat omuy eyetabutpe ġasũ, Jesus Cristo a'õbi o'je'ada buye. Eyju ma juk ix e Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ũ âm. Deus pit ix e o'ġutait waram. O'ġuyu ce'ũ'ũayũ dopap pewi. Jesus a'õbi ma ite taojere tũibit xipat cũġ'i ijoce ġasũ.

¹¹ Imẽn e'em Deus ekawẽntup pe:

Uk'a muymuy'ukayũ ite'a kay ġu osodop ip—wita'a kay ġu, i. Ite'a bit uk'a muycemap'am o'e, i.

Jesus muwẽnuwẽn iġodup — io'e Pedro. — Uk'a muymuy'ukayũ ite'a kay'ũmap puxim eyju dak Jesus kay ġu — io'e.

¹² — Deus Jesus acã o'ġudot wuydaxijo am. Ka'ũmġu wara'at wuydaxijojo'ukat soat kaka daġ—Jesus acã — Pedro o'e.

Pedro imĕn Judeuyũ kukukayũ o'gukũyjojo—jewawĕwĕ'ukayũ yoboğayũ.

¹³ Ja'õca o'jede ip Pedroyũ. Iparara ġu ip o'e Judeuyũ kukukayũ buxim. Ya'õca o'e ip. Imĕnpuye Judeuyũ kukayũ itabĕğbĕğ o'e ip ijojom.

— Apĕn tak iteyũ oitaybitbin? — io'e ip. — Itaybit ġu ip apĕn Deus ekawĕntup e'em iam. Ya'õbuyxi ġu ip. Apĕnpuye dak iteyũ xepxepayũ iparara ġu wuybuxim? — io'e ip.

Itaybit o'e ip Jesus eju oekuku ip iam.

¹⁴ Imĕntak taojere tũbit ceparakpe ip cũğ'i osunuy. Imĕnpuye Pedroyũ imuymuy ba'ore o'e ip cebe.

¹⁵ Pedroyũ o'ğujĕm ip jexewi.

— Epejĕm cuy ijocewi ġasũ bit — io'e ip Pedroyũ be. Imujĕm puje ip o'jewawĕ ip jeweweju.

¹⁶ — Apĕntak ace'e iteyũ ağokatkayũ be? — io'e ip jewewebe. — Icĕmĕn wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapuk ip — io'e ip. — Soat Jerusalĕm ka watwat itaybit taojere tũbit o'ğ'u'ada ip iam. “O'ğ'u'ada ġu ip” i'e ba'ore wuywebe.

¹⁷ Jesus awĕğ jawĕğepõğpõğpõğ je'e soat ka dağ — io'e ip. — Apĕntak ace'e yawĕğmupõğpõğ'ũm ĕm? — io'e ip jewewebe. — “Jesus cuy epeğuwĕn ġu warara'acat pe,” i juy ace cebe ip wuya'õpuruğ — io'e ip. — “Waram warara'acayũ be Jesus muwĕn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe,” i juy ace cebe ip — io'e ip jewewebe.

¹⁸ Gebuje waram Pedroyũ o'tojocat ip jewekay. Ya'õpuruğ o'jekawĕn ip ceweju ip.

— Jesus cuy epeğuwĕn ġu warara'acat pe — io'e ip. — Waram cuy epeğuwĕn ġu cekawĕn — io'e ip Pedroyũ be.

19 – Apēntak cedaḡ eyxe? – io'e Pedroyū bit cebe ip. – Eya'ō kay du oce'e? Deus a'ō kay ḡu xe'e? Apēn ḡu cedaḡ eyxe? – io'e ip.

20 – Mūḡ ḡu juy ocesop. Jesus cuy oceḡuwēn. Jesus ocejojo ce'ūap tomukadi – io'e. – Jesus emumutaybitbinam cuk adi ocejekūyjojo – io'e. – Imēnpuye cedaḡ ḡu ocewebe imuwēn'ūm ām warara'acat pe. Mūḡ ḡu ocesop. Ixe juy aḡuwēn – io'e Pedroyū.

21-22 Taojere tūibit ade koato osunuy—40 koato. Imēnpuye jewawēwē'ukayū yoboḡayū ipiat o'supi'ajoat ḡu Pedroyū be.

– Ēn xipat cīcā – i'e'em o'e ip Deus pe adeayū, taojere tūibit o'je'ada buye. Imēnpuye:

– Pedroyū be ipiat'ajoan pima, kuka oitakomān ocekey adeayū – io'e ip jewewebe jewawēwē'ukayū yoboḡayū.

Pedroyū bit waram o'ḡujēm jexewi ip.

– Jesus cuy epeḡuwēn ḡu warara'acat pe – io'e ip Pedroyū be. – Jesus muwēn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe – io'e ip waram Pedroyū be.

23 Pedroyū o'ju jebureyū kay—itabucayū kay. Apēn cuk ya'ōpuruḡ paīyū kukukayū o'jekawēn cebe ip iap o'ḡuwēn cebe ip, apēn Judeuyū kukukayū o'jekawēn cebe ip iap tak.

24 Iboap co buje soat Jesus a'ōkayayū o'jekawēn ip Deus eju.

– Ocekukukat – io'e ip. – Soat muḡēat ēn. Kabi eḡuḡē, ipi dak, idibi dak, tiboḡ cīcāati dak – io'e ip. – Soat kaka daḡat tak eḡuḡē – io'e ip.

25 – A'ōkay osunuy kuyje Davi ajore – io'e ip Deus pe. – A'ōmuwēnuwēn'uk osunuy.

Jekawēnwēn'uk osunuy Ibiōḡbuk xipacat a'ōbi.
Ixe imēn o'e kuyje:

Apēnpuye dak Judeu'ūmayū itakoma jījā o'e ip? i.

Apēnpuye dak te'e ma ixe aoka ojuy ip osodop? i.

²⁶ Ipi kukukayū o'je'awero ip soat ka kukukayū eju—ya'ōbuyxiayū eju, i. O'je'awero ip wuykukukat Cristo aoka am—emunaē aoka am, i.

Imēn Davi o'e kuyje — io'e ip Deus pe.

²⁷ — Ibo dup ekawēn taḡ ḡasū dak o'je'awero ip ijopka be — io'e ip. — Herodes o'je'awero Pōncio Pilatos eju, Judeu'ūmayū dak, Judeuyū dak — io'e ip Deus pe. — O'je'awero ip ekpot aoka am—Jesus aoka am—soat taḡ iisuat aoka am—a'ō kay kūyjobicat aoka am—wuydaxijo am emunaē aoka am — io'e ip.

²⁸ — Ixeyū Judeu'ūmayū itaybit ḡu Moisés ekawēn. Imēnpit apēn kuyje juk adi ecece iap taḡ e'em ip — io'e ip Deus pe.

²⁹ — Bay, aḡ cuy eḡuy ocekey — io'e ip Deus pe. — Jewawēwē'ukayū yoboḡayū itakoma jījā ocekey — io'e ip. — Ipiatpi'ajoat pin ip ocewebe — io'e ip. — Oceju ebekitkiyū. Imēnpuye ocebuywan cuy eḡuy — io'e ip. — Oca'ōmucanucan cuy eḡuy oceparara'ūm ma kawēn idipat muwēn ām soat ka daḡ — io'e ip Deus pe.

³⁰ — A'ōbacaap cuy eḡūm ocewebe a'ōbi iwataxip-
ipiayū mu'ada am — io'e ip. — A'ōbacaap cuy eḡūm
ocewebe i'e ba'oreat mubapuk am soat etabutpe
Jesus a'ōbi—ekpot a'ōbi—soat taḡ iisuat a'ōbi—a'ō
kay kūyjobicat a'ōbi — io'e ip Deus pe.

Imēn o'jekawēn ip Deus eju.

31 Je'aweroroap'a o'jeaexixi ceweju cekawēn epere buje. Ibiōḡbuk xipacat osodot soat kay ip. Ixe Ibiōḡbuk xipacat oōm soat pe ixeyū be. Imēnpuye ip iparara'ūm cīcā oekuku Deus ekawēn muwēnuwēn soat itaybit'ūmayū be.

32 Soat Jesus kay itabucayū xipan ip o'e jewewekuḡ. Ade jījā ip osodop. Pūḡ taḡ ma ip jewaḡuyḡuy osodop.

— Ijop owebeam acā — i'ūmḡu o'e ip. Tacup ḡu ip osodop jewewebe. Soat ip jebubut mu'ē'ē'ē'uk osodop.

33 Soat Jesus emumujuyū “Ocekukukat Jesus waram o'jetait je'ūap tomukadi,” i'e'e'uk osodop soat pe. Deus xipacat o'ḡūmḡūm soat pe ixeyū be.

34 Ka'ūmḡu tadaybocat o'e ceparakpe ip ka'ūmān ma tacup puye. Ipi kukayū jeipi o'teida dinheiro bu am. Jeduk'a dak o'teida ip dinheiro bu am. Teiūmūm'uk ip osodop Jesus emumujuyū be—doze beayū be.

35 Ixe dinheiro mu'ē'ē'ē'uk ip osodop tadaybot-bocayū be.

36 Gebuje José dinheiro o'ḡūm Jesus emumujuyū be. José jeipi kuḡ osunuy. Jesus emumujuyū wara'at o'jomōḡ ibuten. Wara'at ibutet Barnabé i osunuy. Barnabé wuya'ōmucanucan'ukat iape. Ixe Levi badip osunuy. Tip'aroro bewiat osunuy—Chipre eipi bewiat. Ixe jeipi kuḡ osunuy.

37 Jeipi o'teida dinheiro bu am. José ma soat ixe edinheiro o'ḡūm Jesus emumujuyū be—Pedroyū be.

5

¹ Ananias pit te'e ma Deus muḡuykuku ojuy o'e.

Ixe Jesus kay itabut osunuy. Itayxi butet Safira i osunuy. Dinheiro o'jat. Ananias jeipi o'teida ixe dinheiro bu am.

² I'in o'guxipan jewebeam. Itayxi itaybit o'e i'in o'guxipan jewebeam iam. Soat gu jedinheiro o'tujowat Pedroyũ be iũmãm. I'inãm o'tujowat.

— Juku — io'e Pedroyũ be. — Weipi dei. Soat tei — i napa ma o'e cebe ip.

³ Gebuje Pedro ya'õpuruğ o'jede cebe.

— Ananias — io'e. Satanás a'õ kay ãn gasũ — io'e. — Apẽnpuye Deus biõgbuk muğuykuku ojuy ãn? — io'e. — Apẽnpuye eipi dei'in eguxipan ewebeam? — io'e.

⁴ — Koap pit a'gu eipin ma osodop. Eipi dei ãmũm pima, xipat kuka o'e. Iũmũm'ũm pima dak xipat kuka o'e — io'e. — Ka'ũma ma o'e ewebe “Eipi juy eteida dinheiro bu am,” i — io'e. — Apẽnpuye dak ikẽreat egujurũğ? Ocemuğuykuku ojuy gu ãn. Deus muğuykuku ojuy acã ãn — io'e Pedro. — Ocewebe gu ãn napa e'em—Deus pe acã — io'e Pedro.

⁵ Ananias dao ma oe'ũ iboap co buje. Poğ. Imẽnpuye ce'ũap awẽğ tobuxikayũ iparara jĩjã ip o'e Deus muğuykukuap puxim.

⁶ Ağokat kayũ oajẽm yaypan'isuayũ. Ananias'ũm o'gukabek ip pağõm. O'tujowat ip ibocewi. O'jomõğ ip witabikũy be jebabim.

⁷ Ananias'ũm kot isum Safira oajẽm Pedro kay—ebapũğ ehora kap puje—Ananias'ũm tayxibuk. Itaybit gu mabuk osunuy jektop'ũm oe'ũ iam.

⁸ — Bũrũnmaku du eipi dei osodop? — Pedro o'e Safira be. — Ektop o'e iat tei jo'i ma du ijop? — io'e.

— Hm hm. Ibo jo'in ma ipi dei — io'e napa ma Safira.

⁹ — Apēnpuye dak mo a'ġu ikērēat epeġujurūġ?
 — Pedro o'e. — Apēnpuye dak eyju te'e ma mo a'ġu Deus biōġbuk muġuykuku ojuy? Imēn mo a'ġu epeyewawē eyewewēju. Ak'i juy ece — io'e.
 — Witabikūy be ektop'ūm o'jomōġ'iaiyū omuyku ijoce — io'e. — Omuyku ip uk'a exīntabi be — io'e.
 — Gasū ip jedujowat tak — io'e.

¹⁰ Gebuje'isum ma Safira dak oe'ū. Poġ. Ce'ū o'at Pedro i xe.

Gebuje yaypan'isuayū oajēm waram. Ce'ūat o'jojojo ip. O'tujujēm ip. O'jomōġ ip witabikūy be itop'ūm xe.

¹¹ Soat Jesus kay itabucayū o'jekūyjo Ananias'ūm e'ūām, Safira'ūm e'ūām tak. Warara'acayū dak ixeyū'ūm'ūm e'ūām o'jekūyjo ip. Imēnpuye iparara jījā ip o'e Deus xe ikērēat mujurūġap puxim. Ibu'u o'e ip ikērēat mujurūġ ām.

¹²⁻¹⁴ Soat Jesus emumujuyū je'aweroro'uk ip osodop Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be—yaboġat'a ekorara be. Ijop ekorara butet Salomāo ekorara i osunuy. Jesus ebekitkit cūġ ma oekuku ip soat xe. Ade jījā itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay—aġokatkayū, aoyū dak. Warara'acayū iparara o'e ip Jesus kay jetabut am. Imēnpuye o'je'awero ġu ip Jesus ebekitkit eju. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ ip oekuku Jesus emumujuyū. Ajojojo ġu buk iap mubapukpuġ oekuku ip Deus a'ōbi. Adeayū etabutpe Deus a'ōbacaap mubapukpuġ ip oekuku.

¹⁵ Gebuje ade iwātaxipipiyū o'tujowat ip uk'a ukpibubu daġ. Iboce iwātaxipipiyū o'jomōġ ip

jexexecap pe, jedipidup ceje dak. Jebureyũ iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip Pedro kapap pe. Iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip Pedro ekabicuk pe imu'ada am.

16 Ade o'jẽm ip Jerusalém ka tẽgatka bewi. Iwãtaxipipiyũ o'tujowat ip Pedro kapap pe. Soat ip o'gu'ada'ada. Ibiõğbuk kẽrẽat kukayũ dak o'tujowat ip. Ibiõğbuk kẽrẽat o'gũjẽmjẽm. Xipat o'e ip—soat.

17 Judeuyũ epaĩyũ kukukat pit itabutkarey o'e Jesus emumujuyũ kay. Paĩyũ kukukat ejuayũ dak itabutkarey o'e ip cekay ip—Saduceuyũ. Jesus emumujuyũ o'taomũnat ip.

18 Daomũnmũnap'a be ip o'guõmat. O'guõmat ip ikẽrẽat mujurũgrũğ'ukayũ eju ikẽrẽat mujurũgrũğ gu ma'gu ip.

19 Ibocewi Deus ekawẽn tojotjot'ukat oajẽm daomũnmũnap'a be Jesus emumujuyũ kay. Ixima be oajẽm. Xĩntabi o'tomudip'uk—yoboğat—ipoxiat. Jesus emumujuyũ o'tujujẽm iğo'a bewi. Tujujẽm puje o'jekawẽn ceweju ip.

20 — Deus eju kawẽnwẽnap'a be juy epeju—yaboğat'a be — io'e Jesus emumujuyũ be. — Jesus kayayũ yağuyisum jekukum iam cuy iğo'a beayũ epeğukũyjo. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje iam cuy ip epeğukũyjo. Soan cuy ip epeğukũyjo — io'e cebe ip.

— Imẽn cuy oce'e — io'e ip.

21 Deus tojotjot'ukat ekawẽn co buje Jesus emumujuyũ kawẽn idipat o'ğuwẽn yaboğat'a beayũ be.

— Jesus kayayũ yağuyisum jekukum — io'e ip imukũyjojom.

O'ju ip Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Kabia'isum ip o'ju. Kawēn idipan ip iğo'a beayũ o'ğukũyjojo.

Iboam e'em pima jewawēwē'ukayũ yoboğayũ te'e ma Jesus emumujuyũ o'ğudocat jewekay daomũnmũnap'a bewi. Tũybe daomũnmũnap'a be ma ip opop iãn o'e ip. Paĩyũ kukukat o'je'awero jebureyũ eju. Judeuyũ kukukayũ o'tomuwã je'awero am—Israel naxeğebitbit kukukayũ, ay-papayũ dak. Ixeyũ ağokatkayũ jewawēwē'ukayũ yoboğayũ ip osodop.

— Jesus emumujuyũ juy epeğujēm daomũnmũnap'a bewi — io'e ip te'e ma Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ be. — Epetojot ip ocekey — io'e ip te'e ma.

²² Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ o'ju daomũnmũnap'a be. Jesus emumujuyũ o'tobuxik ğu ip. O'jepit ip paĩyũ kukukat pe. Te'e ma o'ju ip Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ.

²³ — Daomũnmũnap'a be ğu ip Jesus emumujuyũ — io'e ip. — Daomũnmũnap'a exĩntabi cem cĩcã oacetobuxik — io'e ip. — Yawiwim mabuk ip osodop yawiwu'ukayũ. Kacũğcũğ'i osodop ip xĩntabixixi weğũn. Oacetomudip'uk. Ka'ũma ma oacetobuxik badi. Jesus emumujuyũ oacetobuxik ğu — io'e ip ika kukukayũ be—jewawēwē'ukayũ yoboğayũ be.

²⁴ Iboap co buje yağuy'ũm o'e ip jewawēwē'ukayũ yoboğayũ, paĩyũ kukukayũ dak, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ kukukat tak, warara'acayũ dak paĩyũ yoboğayũ.

— Apēn o'jebapuk cebe ip? — io'e ip jewewebe. — Apēntak ace'e ğasũ? — io'e ip. — O'jēm ip iap awēğ jeawēğepōğpōğ soat ka dağ — io'e ip.

25 Ağokatkat tak oajēm.

— Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e.
— Epetaomūnmūn'iaiyū Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be opop ip. Iḡo'a beayū mutaybitbin ip — io'e jewawēwē'ukayū yoboḡayū be.

26 Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be Jesus emumujuyū kay. O'ju jebekitkit eju—yawiwī'ukayū eju. Waram ḡuto Jesus emumujuyū o'taomūn ip. Imēnpit iparara ip o'e adeayū be jaokaap puxim.

— Ocejū warēmṭaḡ iteyū kuḡ pima, adeayū kuka ocabuḡbuḡ iteyū kay jījā ip puye — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye xipan ip o'jukuk taomūnmūn pima.

27 Waram Jesus emumujuyū o'tujowat ip jewawēwē'ukayū yoboḡayū be.

Gebuje paīyū kukukat o'jekawēn Jesus emumujuyū eju.

28 — Kuy mo a'ḡu oca'ōpuruḡ oce'e eywebe “Jesus cuy epeḡuwēn ḡu warara'acat pe,” i — io'e. — Eyju bit kūyjobit ḡu oca'ō kay — io'e. — Soat Jerusalēm ka watwat mutaybitbin eyju. “Jewawēwē'ukayū yoboḡayū Jesus o'yaokaat,” i'e'em eyju napa ma — io'e.

29 Gebuje Pedroyū o'jede cebe ip.

— Deus a'ō kay juy oceju kūyjobit — io'e. — Ocewebe iwarum ey'e buje eya'ō kay ḡu oce'e Deus a'ō kay acā — io'e.

30 — Eyju ma Jesus epesubamupayaat korosa be. Eyju ma epeyaokaat — io'e. — Deus pit waram ḡuto ixe o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Wuydobuyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip Deus kay — io'e.

31 — Deus a'ōbi ixe ya'ōbuyxian o'e ġasū. Imēnpuye Deus xe omuy ġasū. Wuykukukan o'e Deus a'ōbi. Wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Deus ibikuy osunuy Israel naxeġebitbit pe iġuycūġ i'e am ikērēat kuġ puye. Ibikuy osunuy ikērēat mujurūġrūġap epere am cebe ip. Ibikuy osunuy ikērēat uk am cebewi ip. Imēnpuye Jesus wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Ocejū dak ocetaybit apēn Deus cuk adi o'e'e iam — io'e.

32 — Imēnpuye oceju ixe e'eap muwēnuwēn eywebe. Ibiōġbuk xipacat tak iboap muwēnuwēn. Deus jebiōġbuk muōmōm ja'ōkayayū be — Pedro o'e.

33 Iboap co buje jewawēwē'ukayū yoboġayū itakoma jġā o'e ip Jesus emumujuyū kay. Yaokaat ojuy ip.

34 Gebuje aġokatkat o'āy—jewawēwē'ukat yoboġat. O'jekawēn jebureyū eju. Ixe Fariseu osunuy. Moisés ekawēn imutaybitbin'uk ip osodop Fariseuyū. Ixe butet Gamaliel i osunuy. Ya'ōbuyxi jġā osunuy soat xe jeka watwat xe. Imēn o'jekawēn jebureyū be.

— Taupuyū — io'e. — Koam puk ip aġujēm — io'e. — Ga'a acewawē — io'e.

Jesus emumujuyū o'ġujēm ip jewewāwā ap'a bewi.

35 Gamaliel jebureyū o'yawē.

— Israel naxeġebithiyū — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Eyday'em'um cuy epesop! Xipan cuy iteyū aġokatkayū epejukuk. Eyaġuysan cuy epesop — io'e.

36 — Kuy'ūm'ūm ma wara'at aġokatkat osunuy. Ibutet Teudas i osunuy. “Soat podi ma wa'ōbuyxi,”

i napa ma o'e'e warara'acat pe. Adeayũ ceweju oekuku ip—400 beayũ. Iměnpit wara'acat ixē Teudas o'yaoka. O'jepōḡpōḡpōḡ ixē a'ō kayayũ. Soat oi'ũm ixē ekapikap — io'e.

³⁷ — Gebuje wara'at aḡokatkat tak osunuy. Ibutet Judas i osunuy. Galilėia eipi bewiat osunuy. Wuyeipi kukayũ jebekitkiyũ o'ḡuwegũn ixeyũ kabia daḡ. Ade oeku ip ixē Judas eju. Ixē Judas'ũm tak oe'ũ. O'jepōḡpōḡpōḡ ip ixē a'ō kayayũ. Soat oi'ũm ixē ekapikap — io'e.

³⁸ — Gasũ dak iměn ma. Ka'ũmā ma juy ace'e iteyũ aḡokatkayũ be. Ijodiat a'ōbi jekukum pima, soat iteyũ e'eap tak i'ũm.

³⁹ Deus a'ōbi jekukum pima bit, iteyũ e'eap mu'ũm pa'ore wuywebe — io'e. — Iteyũ e'eap mu'ũm pin pima, Deus eju kuka jewaokakam ace — io'e Gamaliel. Gamaliel ekawěn kay o'e ip jewewāwā'ukayũ yoboḡayũ.

⁴⁰ Waram Jesus emumujuyũ o'ḡudocat ip. So rarayũ be ip o'yukxabiokakaat ixē muḡěḡěm.

— Jesus cuy epeḡuwěn ḡu warara'acat pe — io'e ip cebe ip.

Waram o'ḡujěm ip jexewi.

⁴¹ Ibocewi Jesus emumujuyũ o'jěm jewewāwā'ukayũ yoboḡayũ xewi. Icocok cĩcā o'jěm ip.

— Deus xe ocekupin cĩcā — io'e ip jewewebe. — Cedaḡ Deus xe ixeyũ aḡokatkayũ be oce'ukxabiokakaan. Ipiat ocesupi'ajo Jesus kay ocetabut puye — io'e ip.

⁴² Jesus o'ḡuwěnuwěn ip adeayũ be. “Jesus wuydaxijo am Deus emunaě,” i'e'e'uk osodop ip. Soat

kabia Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin'uk osodop ip, jeduk'a be dak.

6

¹ Pūḡpūḡ itabucayū'in o'jemāmāmā ip jebureyū kay. Jesus kayayū biḡ ma oiacoḡ. Soat ip Judeuyū osodop. Grego a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip pūḡpūḡ ixeyū'in. Hebraico a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip warara'acayū. Ixeyū parakpe osodop ip itop'ūm e'ū'ibiyū tadaybotbocayū. Imēnpuye pūḡpūḡ itabucayū'in o'jemāmāmā ip jebureyū kay.

— Ocexat ūmūm ḡu ip ocewebe — io'e ip aoyū itop'ūm e'ū'ibiyū. — Jewewebe acā ip imu'ē'ē'm — io'e ip.

— Dapxi eyju! Eywebe dak oceju iūmūm! — io'e ip warara'acayū bit.

² Imēnpuye Jesus emumujuyū soat itabucayū o'tomuwā je'awero am. O'je'awero ip. Doze beayū o'jekawēn warara'acayū eju—Jesus kay itabucayū eju.

— Oceju Deus ekawēn muwēnuwēn — io'e ip. — Ibo ma ocekapikap — io'e ip. — Xipat ḡu ocewebe Deus ekawēn muwēnap epere am itop'ūm e'ū'ibiyū xat mu'ē'ē'ām — io'e ip.

³ — Imēnpuye, tapupuyū, 7 be aḡokatkayū'in ataē ixat mu'ē'ē'ām itop e'ū'ibiyū be — io'e ip. — Wuybadipyū'in cuy ataē—itabut cīcāayū—itaybit cīcāayū—Deus biōḡbuk a'ōkay jījāayū — io'e. — Ibiayū ma ataē — io'e. — Ijop ocekapikap oceḡūm taē'ibiyū be. Ixeyū ma itop e'ū'ibiyū xat ḡu'ē'ē'ē' — io'e ip.

4 — Ocejū bit soat em Deus eju kawēnwēn'uk ocesop — io'e. — Soat em ixē ekawēn imutaybitbin ocekuku — io'e ip.

5 Doze beayū ekawēn kay o'e ip soat itabucayū. Cekawēn taḡ e ojuy ip.

Gebuje Jesus kay itabucayū 7 beayū o'taē. Ibūrū ma ibutet osodop ip—taē'ibiyū butet: Estêvão i, Filipe i, Prócoro i, Nicanor i, Timom i, Pármenas i, Nicolau i. Estêvão Deus kay itabut cīcāat osunuy. Deus biōḡbuk a'ō daḡ jekuku'uk osunuy. Nicolau Antioquia ka bewiat osunuy. Judeu ḡu osunuy. Deus kay Judeuyū etabucap puxim pit itabut osunuy. Ibūrū ma ip osodop taē'ibiyū.

6 Jesus kay itabucayū ixeyū 7 beayū o'tujowat Jesus emumujuyū kay—doze beayū kay. Jesus emumujuyū o'jekawēn Deus eju ixeyū beam—7 beayū beam. O'jewebumōḡ ip yabi jeje.

— Iteyū juy ixat ḡu'ē'ē'ē itop e'ū'ibiyū be — io'e ip soat a'ōpiju.

7 Imēneju adeayū oitabun ip Jesus kay. Deus a'ō kay oitabun ip. Deus ekawēn taḡ oekuku ip. Ade jījā Jerusalém ka beayū itabut o'e ip Jesus kay, ade Judeuyū epāiyū dak.

8 Estêvão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ oeku Deus a'ōbi. Adeayū o'ḡucoatcoan Deus a'ōbacaap kuḡ puye. Deus Estêvão buywatwan osunuy.

9 Pūḡpūḡayū bit Estêvão o'jomuymuy jījā Judeuyū'in. Ixeyū Judeuyū je'aweroro'uk ip osodop je'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Ce'aweroroap'a butet jekupinap taḡ jekuku'ukayū e'aweroroap'a i osunuy. Cirene ka bewi osodop ip ixeyū Judeuyū,

Alexandria ka bewi dak. Cilícia eipi bewi ip osodop, Ásia eipi bewi dak. Estêvão a'õxik o'e ip iġo'a be.

¹⁰ Deus biõġbuk pit Estêvão mukũyjom osunuy. Imēnpuye ya'õxik pa'ore ip osodop.

¹¹ Imēnpuye ya'õxik ojuyayũ dinheiro o'ġũm warara'acat pe napaap muwēġapteim—Estêvão awēġ mukērērēnapteim.

— “Estêvão cũġũma wuybadipyũ mutaybitbin,” i juy epe'e napa ma — io'e. — “Estêvão Deus muy-muy,” i juy epe'e napa ma — io'e ip cebe ip.

¹² Imēnpuye ixeyũ napapa'ukayũ Estêvão awēġ o'yawēġmukērērēn soat a'õpiju. Ya'õxik ojuyayũ adeayũ o'ġutakomãn Estêvão kay. Judeuyũ kukukayũ o'ġutakomãn ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak.

Soat ixeyũ o'ju Estêvão kay. Estêvão o'jat ip. O'tujowat ip jewawēwē'ukayũ yoboġayũ etabutpe.

¹³ Napapa'ukayũ dak o'tujowat ip. Estêvão a'õ o'ya'õdada jĩjã ip.

— Soat em teku Deus eju kawēnwēnap'a muy-muy—ikērēat kuġ ġu iat'a muymuy — io'e ip napa ma. — Soat em teku Moisés ekawēn mupubutbun — io'e ip napa ma.

¹⁴ — Cekawēn cuk adi oceya'ĩjojo! “Jesus Deus eju kawēnwēnap'a ġu'ũm yaboġat'a. Nazaré ka bewiat iġo'a ġu'ũm,” io'e ite napa ma — io'e ip napa ma. — “Moisés wuyawēwēap ekawēn ġuwarurun,” i juk adi o'e'e — io'e ip napa ma. Estêvão a'õ o'ya'õdada jĩjã ip.

¹⁵ Jewawēwē'ukayũ yoboġayũ o'jeak Estêvão kay ġebuje bit. Estêvão dopa Deus ekawēn

tojojot'ukat topa jo'i o'e. Iměn o'jojoho ip jewawēwēap'a beayū.

7

¹ — Icēm tu ixeyū e'em? — io'e paīyū kukukat Estêvão be.

² Estêvão o'jekawēn iboceayū be. Apēn Deus xipan je'ajojoyū'ūm'ūm kukuḡ osunuy iap o'ḡuwēn cebe ip.

— Okotkotyū, owaḡoḡoyū, baybayū, wa'ō kay juy epesop — io'e. — Deus soat podi ma ya'ōbuyxi — io'e. — Soat podi ma idip — io'e. — Ixe o'jebapuk wuydobu'ūm kay—Abraão'ūm kay kuyje. O'jebapuk cekay Mesopotâmia eipi be bima. O'jebapuk cekay Hará ka be ajēm awap.

³ “Ejēm cuy eka bewi, ebadipyū xewi,” i mo a'ḡu o'e Abraão be Deus. “Ekam osukamubapuk'iat ka be juy eju,” i mo a'ḡu o'e.

⁴ Imēnpuye Abraão o'jēm jeipi bewi—Mesopotâmia eipi bewi—Caldéia eipi bewi. Hará ka kay o'ju jenuy âm — Estêvão o'e.

— Guyjom Abraão ebay'ūm oe'ū. Ce'ū buje Deus Abraão o'ḡudot ijop ipi kay—wuyeipi kay.

⁵ Deus ipi o'ḡūm ḡu Abraão be. Yopīt tak o'ḡūm ḡu ipi. Imēnpit “Soat ijop ipi eipim je'e,” i mo a'ḡu o'e Deus Abraão be. “E'ū buje enaxeḡebitbit eipim je'e,” io'e. Deus iboam o'e Abraão be ipotpet'ūm pima — io'e.

⁶ — Deus iměn o'jekawēn Abraão eju. Deus o'e cebe:

Obure, warara'acat eipi be jeedop ip enaxeḡebitbit, i. 400 koato jeedop ip iboce,

i. Iboceayũ warẽmtağ cĩcã enaxeğebitbit jukuk,
i. Enaxeğebitbit ġudadaybotbon ip, i.

⁷ Enaxeğebitbit ġupokupok ip yaoka am, i. Imẽnpit ipiat osupi'ajoat warẽmtağ ixeyũ kukayũ be, i. Guyjom ibo eipi bewi je'jẽm ip enaxeğebitbit, i. Gebuje ijoce ma “Ën xipat cĩcã,” i je'e ip owebe, i mo a'ġu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

⁸ — Deus waram o'jekawẽn Abraão eju.

— Ağokatkat'it'it epetaypu'ağobixeedakacat ikap'isum, i. Epetaypu'ağobixeedakacat “Oceju Deus ebekitkit” i'e am soat pe warara'acat pe, i mo a'ġu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

— Guyjom Isaque o'kap—Abraão ipot. ⁸ kabia bima ikap'isuat o'taypu'ağobixeedakat Deus a'õbi. Isaque yaypan puje o'jewebumũn. Guyjom ixepot o'kap. Ibutet Jacó i osunuy — io'e Estêvão adeayũ be.

— Jacó ipotpoyũ ade osunuy. Doze be osodop ip ipotpoyũ. Ixeyũ doze beayũ Judeuyũ dobyũ'ũm'ũm osodop ip. Wuyeipi kukukayũ osodop ip — io'e Estêvão.

⁹ — José Jacó ipotpoyũ'in osunuy. Iwağoyũ itabutkarey jĩjã o'e ip jekitpit kay—José kay. José o'teida ip Egito eipi kay cuayũ be dinheiro bu am — io'e.

— Ibocewi José o'tujowat ip Egito eipi be teihem ġu kapik am — io'e. — Teihem ġu kapikpik'uk osunuy Egito eipi kukukat peam—Faraó beam.

— Soat em Deus osunuy ağ José kay.

¹⁰ Deus José buywatwat'uk osunuy ipiatpi'ajojom ma a'ġu. José itaybit cĩcãan o'e Faraó xe, Deus ixepot o'ğutaybitbin puye. Imẽnpuye Faraó José kay jĩjã o'e. “Gasũ ãn tak Egito eipi

kukukan ecesũy oweju,” io'e Faraó José be. “Oduk'a kukukan tak ecesũy,” io'e cebe — io'e Estêvão.

¹¹ — Guyjom Egito eipi dağayũ jexat o'jokudada jĩã, Canaã eipi dağayũ dak. Ka'ũmğu ixat osodop Egito eipi dağ, Canaã eipi dağ tak. Soat kaka dağ ire oekuku ip. Ixat tobuxik pa'ore o'e ip wuydobuyũ'ũm'ũm, oi'ũm puye — io'e.

¹² — Jacó o'jekũyjo tũmũntata kake Egito eipi be iam. Iboam jekũyjo buje jekpotpoyũ o'ğuju iboce—wuydobuyũ'ũm'ũm o'ğuju. Trigoda bu am ip o'ğuju Egito eipi kay. Xepxep ekum o'ju ip trigoda bum.

¹³ José o'jebapuk jewağoyũ kay xepxep em oeku ibima. “Õn eykitpit José,” io'e cebe ip. Faraó itaybit o'e ixeyũm—José wağoyũm — Estêvão o'e.

¹⁴ — Imêneju José o'jewa'õmuju jebay be soat jewağoyũ badipyũ be dak. Ade osodop ip José badipyũ—75 be osodop ip. “Epesot cuy Egito eipi be soat eyju,” io'e José cebe ip — io'e Estêvão.

¹⁵ — Soat ip o'ju Egito eipi kay. José ebay o'ju, soat iwağoyũ dak. O'ju ip jebadipyũ eju. Iboce osodop ip. Jacó'ũm oe'ũ iboce. Soat Jacó'ũm ipotpoyũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ iboce. Oe'ũ'ũ ip wuydobuyũ'ũm'ũm.

¹⁶ Ibocewi jebayũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip jeka be taokot am ade koato kap puje. Wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip Jacó ka be—Siquém ka be Canaã eipi be. Kuy bima Abraão ibo eipi o'jat. Emor ipotpoyũ xewi. Dinheiro o'ğũm isurũğat cebe ip ipi deim. Ibo ka be wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taomõğ ip witabikũy be — io'e Estêvão.

17 – Egito eipi be bima wuydobubuyũ'ũm'ũm ade jĩjã ip osodop—Judeuyũ. Pũğ koato ġu ip osodop Egito eipi be—ade koato. Gaxĩn ma je'jẽm ip Egito eipi bewi apẽn Deus o'e Abraão be iap tağ.

18 Wara'acat Egito eipi kukukan o'e. Ixe ipi kukukat itaybit ġu o'e José'ũm, kuy ma ixẽ'ũm oe'ũ buye. Kuyjeayũ mudadaybotbon cĩcã o'e ip.

19 Kuyjeayũ o'ğuguykukuku ip. Ipiat o'supl'ajojoat cĩcã cebe ip. “Soat ikap'isusuayũ epejomõğ akiju ce'ũ ãm eyipotpoyũ,” io'e kuyjeayũ be Egito eipi kukukat. Imẽn o'e wuydobuyũ acoğap puxim – io'e Estêvão.

20 Moisés o'kap ġebuje. Idip cĩcã osunuy. Ehapũğ kaxi acã Moisés jexi xe osunuy.

21 Bekicat o'ğujẽm ip jeduk'a bewi. Imẽnpit oe'ũ ġu – io'e.

– Imujẽm puje Faraó daxit Moisés o'tobuxik—Egito eipi kukukat taxit. O'tujoõm jeduk'a be. Moisés o'ğuypan je'it muaypanap puxim.

22 Imẽnpuye Moisés itaybit o'e soan. Egito eipi watwat o'ğutaybitbitbin. Ya'õbacaan o'e. Itaybit cĩcãan o'e kawẽn ãm, soat muğẽ ãm tak – io'e Estêvão.

23 – Moisés oajẽm jepadipyũ kay. Oajẽm jepadipyũ jo pin cĩcã buye—Israel eipi watwat co pin cĩcã buye. 40 koato osunuy.

24 – Egito eipi wat warẽmtaksuğ Israel eipi be-wiat o'jukuk yukpiwat ġu ma'ğũ. Moisés o'jojojo ip. Jepadip kay itabotaidabotbot o'e. Egito eipi wat'ũm o'yaoka jepadip kay jeweik pin puye.

25 “Obadipyũ itaybit Deus omudot tujujẽm ãm ip Egito eipi bewi iam,” io'e Moisés jewebe ma.

Imēnpit ibadipyū itaybit ġu o'e iboam — Estêvão o'e.

26 — Kuyaje Moisés o'ju waram jebadipyū jom. Xepxepayū o'tobuxik jebadipyū. Jewaokakam o'e ip. O'ju jewaokakaayū mubu'un am. “Tapupuyū, apēnpuye dak eyju jewaokakam—ibadipyū eyju!” io'e cebe ip.

27 Jeadip aokakaat pit Moisés o'ġuwun. Ixe dak o'e Moisés pe: “Abu dak emudot ocekekukan?” i. “Abu dak emudot ‘Cũġ ġu eyju jekukum’ i'e am ocewebe?” io'e Moisés pe.

28 “Kapusu Egito eipi wat eyaoka iat puxim tu ěn oaoka ojuy?” io'e Moisés pe.

29 Imēnpuye Moisés o'jenapõn Egito eipi bewi jaokaap puxim — io'e.

— Midiã eipi kay o'ju. Osunuy. O'jewebumũn iboceat eju. Koapat o'kap ipot. Guyjom wara'at o'kap ipot. Moisés 40 koato osunuy Midiã eipi be — Estêvão o'e.

30 — Gebuje Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jebapuk Moisés kay. Uk'a'ūmat pe osunuy co'a xe. Co'a butet Sinai'a i osunuy. Moisés tip'aroro'it'it o'jojojo. Tipsop o'e. O'tipik ġu bit.

31 Imēnpuye Moisés itabēġ o'e ijojom. “Ajo xe'e ijop?” io'e jewebe ma. O'ju cetēġ ma xipan tip co am. Deus o'jekawēn ceweju tip'aroro'it'it pewi.

32 “Õn Deus,” io'e Moisés pe. “Edobuyū'ũm'ũm itabut osodop ip okay—Abraão, Isaque dak, Jacó dak,” io'e Deus cebe. Moisés ikarabakbak o'e jeparara pibun. Ibu'u o'e ijom iparara buye.

33 Deus waram o'jekawēn ceweju. “Eyuk eju'uk ei bewi wa'õbuyxi exe iap mubapuk am,” io'e

Deus cebe. “Xipat cīcāatka mucakucaḡ ěn, òn ijoce buye,” io'e.

³⁴ “Egito eipi watwat ikērēm cīcā webekitkit kuḡ,” io'e. “Ipiatpi'ajojom cīcā ip. Imēnpuye je'ūhū'ūm cīcā ip. Wetaybit iboam,” io'e Deus. “Ōn ma okop Egito eipi watwat xewi ixeyū dujujēm ām,” io'e. “Ga'a aju,” io'e. “Ōn jemuju webekitkit tujujēm ām Egito eipi watwat xewi,” io'e Deus Moisés pe. Imēn Deus o'jekawēn Moisés eju — Estêvão o'e.

³⁵ — Deus Moisés o'ḡuypit Egito eipi be. Moisés o'ḡuypit ixē be jebekitkit tujujēm ām Egito eipi bewi—Judeuyū dujujēm ām. Deus ixē o'ḡuypit jekawēn tojotjot'ukat ebapuk puje cekay tip'aroro'it'it pēwi. Deus ma ixē o'ḡuypit. Judeuyū bit ixē a'ō kay ḡu ip osodop. Judeuyū ma o'e Moisés pe: “Abu-dak emudot ocekekukan?” i. “Abu-dak emudot 'Cūḡ ḡu eyju jekukum' i'e am ocewebe?” io'e ip Moisés pe. Deus pit ixē o'jomuy Judeuyū kukukan, Egito eipi bewi Judeuyū dujujēm'ukan tak — io'e Estêvão.

³⁶ — Guyjom ixē Moisés wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk Egito eipi be bima, tibog cīcāati mudeḡ pima dak. Tibog cīcāati butet Tipakpekati i osunuy. Ixē Moisés Judeuyū o'tujujēm Egito eipi bewi. Ade koato uk'a'ūmat taḡ oekuku ip—40 koato. Wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk iboce dak.

³⁷ — Ixē Moisés o'e Israel naxeḡebitbiyū be: “Deus jekawēn muwēnuwēn'ukat ḡudot eykay,” i. “Omudocap puxim ixē ḡudot,” i. “Eybadipyū'in ḡudot,” i.

38 — Ixe Moisés Israel naxegebitbiyũ xe osunuy uk'aũmat pe. Israel naxegebitbiyũ o'je'awero ip Sinai'a etakobe. Deus ekawẽn tojtjot'ukat o'jekawẽn Moisés eju iġo'a jeje — io'e.

— Iġo'a be Moisés o'jekawẽn wuydobuyũ'ũm'ũm eju—Israel naxegebitbit'ũm'ũm eju. Deus ekawẽn o'ġuwẽn cebe ip—wuyawewẽap ekawẽn. Moisés iboap ekawẽn o'ġubararak witadopa be topa'erũnat topa be ġuyjom ocetaybit am iboam — Estêvão o'e.

39 — Ġuyjom wuydobuyũ'ũm'ũm oibu'un Moisés a'õ kay. Moisés kay'ũm cĩcã ip o'e. Egito eipi kay jepit ojuy o'e ip.

40 Imẽnpuye o'jekawẽn ip Arão eju. O'jekawẽn ip Moisés co'a jeje ibun pima.

— “Wuyedeusyũm cuy eġuġẽ,” io'e ip Arão be. “Ixeyũ je'ju wuywap Egito eipi kayate mubapuk am wuywebe,” io'e ip. “Poce paxi omuy Moisés—Egito eipi bewi wuydujujẽmat?” io'e ip. “Ocetaybit ġu poma paxi o'ju iam,” io'e ip Arão be napa ma.

41 — Imẽnpuye biopak'it'it co'iat o'ġuġẽ ip ourom. Ovelha o'yaoka ip imõġ ãm biopak'it'it co'iat wap “Teku Deus” i'e am. Petatam o'e ip jedeusbaro kuġ puye, jemumuġẽ kuġ puye. Icocok ip o'e.

42 Imẽnpuye Deus ibu'u o'e cekay ip itabut ip biopak'it'it co'iat kay buye. Tũybe biopak'it'it co'iat Deus iãn o'e ip. Tũybe kaxiepiat Deus iãn o'e ip, kaxiamat tak, kasoptayũ dak iãn o'e ip. Deus kay wuyetabucap puxim itabut o'e ip ixeyũ kay. Imẽn cedag'ũm cĩcã o'e Deus xe. Imẽn e'em Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup:

“Bekitkit, owebe ġu ovelha ũmũm'uk epesop uk'a ũmat pe bima—40 koato bima,” i'e'em Deus Israel naxeġebitbit pe, i. “Eyedeusbaroyũ be acã iũmũm'uk epesop—eyemumuġẽ be acã,” i'e'em, i.

⁴³ “Ibiõġbuk epeġuġẽġẽ,” i'e'em, i. “‘Ocexe eyju acã deus,’ i epe'e napa ma cebe ip,” i'e'em Deus, i. “‘Ocetabut eykay,’ i epe'e'e,” i'e'em Deus, i. “Tũybe Moloque eyedeus iãn epesop, Renfã dak,” i'e'em, i. “Moloque duk'a dujowatwan epekuku—torojo'a dujuwatwan—ya'ĩcat'a dujowatwan,” i'e'em, i. “Moloque biõġbuk iġo'a be osunuy,” i. “Tũybe kasopta jo'iat tak deus iãn epesop,” i'e'em, i. “Renfã i kasopta jo'iat putet osunuy,” i'e'em, i. “Imẽnpuye ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'e'em, i. “Wũyat eipi kay jeymuju õn,” i. “Õn jeymuju Babilônia eipi weġũnat ka kay,” i. Imẽn e'em Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup — Estêvão o'e.

⁴⁴ — Uk'a ũmat taġ jekukum pima wuydobyũ'ũm'ũm Deus eju kawẽnwẽnap'a dujowatwan oekuku ip—ixee'a'a dujowatwan. Witadopa o'topadop iġo'a be—xepxeptopa—topaerũnatopa. Deus ekawẽn ibararak osodop ixedopa be. Iġo'a o'yamuġẽ ip apẽn Deus o'e Moisés pe iap taġ — Estêvão o'e.

⁴⁵ — Moisés'ũm e'ũ buje Josué wuydobyũ'ũm'ũm kukukan o'e. Josuéyũ Deus eju kawẽnwẽnap'a o'yadujujẽm uk'a ũmat pewi torojo'a—ixee muġẽġẽ'a. O'yadujuajẽm ip Canaã eipi be. Judeu'ũmayũ osodop ip iboce yajẽm puje ip. Deus ixeyũ Judeu'ũmayũ o'ġujẽm ibo ipi bewi wuydobyũ'ũm'ũm top am. Deus eju

kawēnwēnap'a o'yadujuajēm ip jewēju Canaã eipi be — io'e adeayũ be.

46 — Guyjom Davi o'e Deus pe: “Uk'a muy ojuy a'ġu òn ewēju kawēnwēnap'am,” i — io'e. — Canaã eipi be bima Davi wuydobuyũ'ũm'ũm kukukan o'e. Davi ikukpin cĩcã osunuy Deus xe. Deus soat em idipat o'ġudotdot cekay. Davi o'e: “Deus, uk'a muy ojuy a'ġu òn ewēju kawēnwēnap'am,” i. “Jacó itabut osunuy ekay,” i. “Òn tak wetabut ekay,” i. “Imēnpuye uk'a muy ojuy a'ġu òn—ewebeap'am,” i. Imēn Davi o'e Deus pe.

47 Imēnpit Deus o'yamuyat Davi be ġu. Davi ġu Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuy—ipot acã. Salomão o'yamuy.

48 Deus pit uk'a be ġu nuynuy—ijodiat emuamuy'a be ġu. Ixe Deusat. Soat podi ma ya'òbacaat. Kabi be bit nuynuy. Deus imēn o'e jekawēn muwēnuwēn'ukayũ ekawēn taġ:

49 Kabi wabikbikap puxim, i'e'em Deus. Ipi wuimōġmōġap puxim, i'e'em. Soat kuġ òn kabi beacat kuġ—ipi daġacat kuġ tak, io'e. Apēntak ijodiat emuamuy'a be oġuy? i.

50 Òn ma soat oġuġē. Ipi oġuġē, ipi daġacat tak, kabi dak, kabi beacat tak, i. Imēn Deus o'e ixeyũ ekawēn taġ — Estêvão o'e.

51 — Tapupuyũ, eya'òpicũġcũġ cuy epesop wa'ò kay — Estêvão o'e jepadipyũ be. — Kũyjobit'ũm cĩcã eyju! — io'e. — Eybu'u jĩjã Deus ekawēn com. Deus kay itabut'ũm co'i eyju. Eybu'u jĩjã Deus a'ò daġ eyeku am. Eybayũ ekukuap puxim eyju dak jekukum.

52 Warēmtaḡ cīcā Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'jukukuk ip eyebayū. Ka'ūma ma ixeyū'in xipan ip o'jukuk! Pūḡ tak ka'ūma. “Cūḡ cīcāat omuyku,” io'e'e ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēn o'e'e ip yajēm awap. Imēn e'e'ukayū o'yaoka ip eyebayū — io'e Estêvão.

— Gasū ma ixē cūḡ cīcāat epeḡm cekay itakomaayū be. Jesus i ixē butet. Ixē epesubamupaya korosa eju.

53 Kuy juk Deus ekawēn epeya'ījojo Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pi bewi. Imēnpit ya'ōkay'ūm cīcā eyju — Estêvão o'e adeayū be, jebadipyū be.

54 Ya'ījo'ibiyū oitakomān Estêvão kay. Cekawēn co buje ip oitakomān. Yaoka pin o'e ip jetakoma pibun.

55 Estêvão bit Deus biōḡbuk kuḡ cīcā osunuy. O'jeapūn kabi kay. Deus dipap o'jojojo. Jesus tak o'jojojo. Cūḡ'i osunuy kabi be Deus xe soat kukukan. Estêvão o'jekawēn ixē jojom pima.

56 — Ak'i juy epe'e — io'e. — Kabi ikoce ãn ijojom — io'e. — Soat waḡo jojom ãn. Cūḡ'i Deus xe soat kukukan — io'e.

57 Iboap co buje, ya'ījo'ibiyū biḡ ma oitakomān cekay. O'jewāwā ip ya'ōberen.

— Ga'a ayaoka — io'e ip ya'ōberen. O'jewa'opinomudipdip ip waram ya'ījoap puxim. Adedem ip o'jedau cekay.

58 Kururuḡ o'tujowat ip ikaboḡatka eakiju. Jeek-abek ip o'ju'uk'uk. O'jomōḡ ip Saulo be imuxipan am. Ixē Saulo yaypan'isuat osunuy. Estêvão o'yabuḡ ip wita'am.

59 Yabuḡbuḡ pima Estêvão o'jekawēn Jesus eju.

— Okukukat Jesus, oje'ū — io'e. — Ekay ojut — io'e.

60 O'jêḡ'aecōḡcōḡ. Waram o'jewāwā ya'ōberen.

— Okukukat Jesus — io'e. — Ipiat cuy ece-supi'ajoat ḡu teyūbeku wabuḡbuḡaptem — io'e Deus pe.

8

1 Oe'ũ. Saulo dak Estêvão aokaap ojuy.

2 Xipat cīcāyũ Estêvão'ũm jebit o'jomōḡ witabikũy be—Jesus kay itabucayũ. I'ũmcom cīcā o'e ip.

O'jepōḡpōḡpōḡ ip soat ka daḡ Jesus kay itabucayũ. Pūḡpūḡ ixeyũ'in o'jepōḡpōḡpōḡ ip Judéia eipi daḡ. Warara'acayũ ixeyũ'in o'jepōḡpōḡpōḡ ip Samaria eipi daḡ. Jesus emumujuyũ bit o'jepōḡpōḡpōḡ ḡu—doze beayũ. Jerusalém ka be ip osodop.

3 Saulo dak Jesus kay itabucayũ mu'ũm ojuy oekuku. Taomũn âm ômôm'uk osunuy ixeyũ duk'a be. Aḡokatkayũ o'taomũnmũn, aoyũ dak. Daomũnmũnap'a be ip o'ḡuômôm. Saulo ipiat o'supi'ajoat cīcā cebe ip.

4 Imēnpit Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip o'jepōḡpōḡ'iyũ—Jerusalém ka bewiyũ. Soat ka daḡ ip oekuku Deus ekawēn muwēnuwēn.

5 Jesus kay itabucayũ Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn Samaria eipi watwat pe. Filipe o'ju ikaboḡatka be Samaria eipi beatka be. Ixe o'jepōḡpōḡpōḡ'iyũ'in osunuy. Ibo ka be Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn.

— Deus Jesus o'taē soat taxijo am — io'e ibo ka watwat pe.

6 Ibo ka watwat itabut cīcā o'e ip Filipe a'ō kay—Deus a'ōbacaan wuywebe i'e bā'oreat o'ḡubapukpuk puye.

7 Ibiōgbuk kērēat o'gūjēmjēm adeayū bewi. Ya'ōberen jewāwāwām o'jēm ip cebewi. Ade ijebit e'ū topibiyū dak o'gu'ada'ada. Ade taojere topibiyū dak o'gu'ada'ada.

8 Imēneju icokcok cīcā ip o'e ibo ka watwat. Itabut o'e ip Jesus kay.

9 Kuy bima Simão kay itabut cīcā ip osodop ibo ka watwat. Ixe Simão ya'ōbuyxiat osunuy adeayū xe, wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ wamoat puxim puye.

— Soat podi ma wa'ōbacaap kuḡ ðn — io'e soat pe napa ma.

10 Imēnpuye tūybe teku ya'ōbaca jījā iān o'e ip. Soat Samaria eipi watwat itabut cīcā o'e Simão kay—ya'ōbuyxiayū, tadaybotbocayū dak.

— Teku ya'ōbaca jījā, Deus ja'ōbacaap o'gūm cebe buye — io'e ip napa ma. — Teku Deus a'ōbi jekukum — io'e ip napa ma.

11 Ade koato Simão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ oekukuku ibo ka beayū etabutpe. Imēnpuye adeayū itabut o'e ip cekay.

12 Gebuje Filipe Deus ekawēn o'gūwēnuwēn ibo ka watwat pe—Simão nuyapka watwat pe.

— Deus soat kukukan je'e — io'e cebe ip. Jesus Cristo o'gūwēnuwēn cebe ip. Kawēn idipat o'gūwēnuwēn. Imēnpuye itabut o'e ip Jesus kay. O'jewemubatisanat ip—aḡokat kayū, aoyū dak.

13 Simão dak itabut o'e Jesus kay—wamo tūibit. O'jewemubatisanat. Filipe eju oeku. Filipe Deus a'ōbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'gubapukpuk adeayū etabutpe. Deus a'ōbacaap o'gubapukpuk cebe ip. Simão iboap o'jojojo. Itabēḡ cīcā o'e Filipe jojom.

14 Jesus emumujuyũ Jerusalém ka be osodop ip. Samaria eipi watwat awẽg̃ o'yawẽgtobuxik ip.

— Samaria eipi watwat itabut o'e Deus ekawẽn kay — io'e ip.

Imẽnpuye ixeyũ Pedro o'g̃uju Samaria eipi kay. João dak ip o'g̃uju.

15 Pedroyũ oajẽm Samaria eipi watwat kay—Jesus kay itabucayũ kay. O'jekawẽn ip Deus eju.

— Ebiõg̃buk cuy eguõm cebe ip — io'e Deus pe,

16 ibiõg̃buk oõm g̃u buk cebe ip puye.

“Wuykukukat Jesus ebekit õn g̃asũ” i'e am o'jewemubatisasaan ip. Imẽnpit Deus biõg̃buk oõm g̃u buk cebe ip.

17 Gebuje jebu o'subumõg̃ ip itabucayũ abi jeje. Deus biõg̃buk oõm cebe ip gebuje bit.

18 Pedroyũ ixeyũ abi jeje jebu mõg̃ puje Deus biõg̃buk oõm cebe ip iap o'jojojo Simão. Imẽnpuye ixẽ Simão dinheiro ãm ojuy o'e Pedro be ibubabi bu ojuy.

19 — Eububabi bu pin õn — Simão o'e Pedro be. — Juku. Edinheirom — io'e cebe ip. — A'õbacaap cuy eguõm owebe dak imẽn e'e am — io'e. — Wetaybit pin Deus biõg̃buk muõm ãm wara'acat pe — io'e Pedro be.

20 Pedro itakoma o'e Simão kay. Ya'õpurug̃ o'jede cebe.

— Tũybe Deus emumuũm ojat wedinheirom iãn ãn e'em — io'e Simão be. — Deus cuy jemuju ipiat'ajojoap kay edinheiro kuḡ! — io'e ya'õpuruḡ.

21 — Iba'ore ewebe kapik am Deus beam oceweju. Ikẽrẽat kuḡ ãn Deus xe.

²² Eḡuycũḡ cuy eḡuy, ikērēat kuḡ puye – io'e cebe. – Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy ecepere – io'e cebe. – “Ikērēat mujurũḡ ojuy õn,” i juy ece Deus pe. “Ikērēat cuy eju'uk owebewi,” i juy ece cebe. Imēn e'e buje Deus ḡebum ḡu je'e apēn cuk adi ikērēat eḡujurũḡrũḡ iap kay.

²³ Ĕn pit etabutkarey jĩjã warara'acat kay. Ikērēat kay acã ĩn – io'e Pedro ya'õpuruḡ Simão be.

²⁴ Simão iparara o'e Pedro ekawēn co buje.

– Owebeam cuy ecekawēn Deus eju – Simão o'e.
– Ecekawēn cuy ceweju owebe apēn cuk ece iap ebapukap puxim – io'e Pedroyũ be.

– Ha'a. Ocekawēn cuy – io'e.

²⁵ Pedroyũ o'jepit Jerusalém ka kay. Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip Samaria eipi watwat pe jeka kay jexexem pima—Jerusalém ka kay. Wuykukukat o'e'e iap muwēnuwēn oekuku ip, apēn cuk adi o'jebapuk cebe ip iap muwēnuwēn tak. Ade ka daḡ ip oekuku Samaria eipi daḡ. Ade ka watwat pe Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip jexexem pima.

²⁶ Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jekawēn Filipe eju—kabi kadi wiat.

– Ecewemuxipan cuy – io'e. – Kaxietajoreḡat ka kayat e daḡ cuy eju—Jerusalém ka bewiat e daḡ, Gaza ka kayat e daḡ. Ixe e uk'a'ũmat taḡ opop – io'e Filipe be.

– Hm hm – io'e. – Cum puk õn – io'e.

²⁷ Dao ma o'ju. Ixe e daḡ o'ju.

Etiópia eipi bewiat Deus ekawēntup cocom oeku ixē e daḡ. Jepitpin o'e jeipi kay—Etiópia eipi kay.

Ya'öbuyxi jĩjãat osunuy. Etiópia eipi kukukat buy-watwat'ukat osunuy. Etiópia eipi kukukat ayacat osunuy. Ipi kukukat putet Candace i osunuy. Etiópia eipi kukukat edinheiro kukukat osunuy. Kuy bima o'ju Jerusalém ka be “Ën xipat cĩcã oxe” i'e am Deus pe.

²⁸ Jepitpin o'e Jerusalém ka bewi. Jeipi kay jepitpin o'e—Etiópia eipi kay. Cavalo emumupuxikpuxik tağ oeku. Xik'i osunuy jabikbikap pe Deus ekawëntup cocom ya'öberen. Kuyjeatup cocom oeku Deus ekawën muwënuwën'ukat emudupmubararaktup cocom—Isaías emudupmubararaktup cocom.

²⁹ — Ixe ecarro juy etomuixik — Deus biöğbuk o'e Filipe be.

³⁰ Filipe o'jedau carro nomuju. Ağokatkat a'ö o'ya'ĩjojo ya'öberen tupcocom puye. Isaías emudupmubararaktup cocom oeku.

— Ibpuk tu exe iğodup ekawën? — io'e Filipe Etiópia eipi bewiat pe.

³¹ — Ka'ũma. Cekawën pa'arēm oxe — io'e. — Apëntak kuka cekawën pabuk o'e oxe? — io'e. — Kaka ğu omutaybinat ijoce — io'e. — Ejot cuy ijoma — io'e. — Eöm cuy wecarro be — io'e. — Xik'i abik oxe — io'e Filipe be.

³² Jesus muwëğaptup cocom oeku. Imën e'em iğo dup:

Yaoka am tujowan pima, ovelha wa ğu, i. Imënpuxim ixe dak o'tõn ğu, i. Mũğ ma e'em cordeiro jexeedap'uk'uğ pima, i. Imënpuxim ixe dak mũğ ma osunuy ikērēm cĩcã ip o'jukuk pima, i.

³³ Warēm̄taḡ cīcā ip o'jukuk, i. “Ikērēat kuḡ teku” io'e ip napa ma, i. Ka'ūma ma o'e “Ikērēat kuḡ ḡu” i. O'jomuymuy jījā ip, i. Ipotpet ḡu jeenuy, o'yaoka ip puye, i.

Imēn e'em iḡo dup. Iḡo dup cocom oeku ixē Etiópiā eipi bewiat.

³⁴ — Apēḡape ijop ibararakat ijudup pe? — io'e. — Abu-muwēnuwēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ijudup pe? — io'e. — Jewemuwēnuwēn tu? Wara'acat muwēnuwēn ḡu xe'e? — io'e Filipe be.

³⁵ Filipe o'ḡukūyjo mēḡapeku tedupeku ibararak opop iam. Kawēn idipat o'ḡuwēn cebe. Jesus o'ḡuwēn cebe.

³⁶ Gebuje idibi o'tidobuxik ip e daḡ cucum pima.

— Ak'i juy ece — io'e Etiópiā eipi bewiat Filipe be. — Jodiku idibi! — io'e. — Cedaḡ tu ewebe omubatisaan? — io'e.

³⁷ — Jesus kay etabut pima, cedaḡ kuka o'e — io'e.

— Wetabut Jesus Cristo Deus ipot iap kay — io'e.

³⁸ Etiópiā eipi bewiat jecarro o'ḡuycū. O'kop Filipe eju. O'kop ip idibi be. Filipe Etiópiā eipi bewiat o'ḡubatisaan.

³⁹ Idibi bewi ceu buje ip Deus biōḡbuk Filipe o'tujujēm ibocewi. Imēnpuye Etiópiā eipi bewiat waram ḡu Filipe o'jojojo. Inaka o'ju ma'ḡuto e daḡ jeka kay. Icockok cīcā osunuy.

⁴⁰ Filipe o'jebapuk Azoto ka be. Ibocewi puḡ ka daḡ ḡu oeku—ade ka daḡ. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku soat kaka daḡ. Cesaría ka be o'ju ibocewi.

9

1 Saulo o'ju Judeuyũ epaĩyũ kukukat kay, itakoma jĩã wuykukukat Jesus a'õkayayũ kay buye. Warẽmtağ suykukukat Jesus a'õkayayũ kuğ oekukuku. Taomũn ojuy ip oekukuku. Soat aokaka ojuy oekukuku. Imẽnpuye o'ju Judeuyũ epaĩyũ kukukat kay. O'jekawẽn ceweju.

2 — Cum õn Damasco ka kay — io'e cebe. — Cartadup cuy etupũm owebe — io'e. — Damasco ka be bime otuptujowat Judeuyũ e'aweroroap'a kukayũ be—Deus eju kawẽnwẽnap'a kukayũ be. Ixeyũ aco'i Jesus a'õkayayũ ġubapuk owebe carta dup ũm puje — io'e. — Tobuxik puje otujupit ip ijoce Jerusalém ka be — io'e. — Ekay ip otujupit. Taomũnmũn ip otujupit—ağokatkayũ, aoyũ dak — Saulo o'e.

— Ha'a — io'e. — Eyju juy — io'e. — Imẽn cuy ece — io'e.

3 Damasco ka kay Saulo o'ju. E dağ pima Damasco ka tẽğ pima, dao ma kabi bewiat ekabia oikabia. Yakokoreren kabia jĩã o'e.

4 Akoh! O'jeako. O'at ipi ju jeakoat pibun.

Gebuje wuykukukat o'jekawẽn Saulo eju. Saulo kabi kadiwiat a'õ o'ya'ĩjojo.

— Saulo — io'e. — Apẽnpuye ĩn warẽmtağ okuğ? — io'e—kabi beat o'e.

5 — Abu ĩn tak, Kariwa? — io'e.

— Ekukukat Jesus õn — io'e. — Warẽmtağ ma ĩn okuğ — io'e. — ĩn ma juk adi ipiat esupi'ajojoat owebe — io'e.

6 — E'ãy — io'e Saulo be. — Ikaboğatka be juy eõm. Iboka be bima, ağokatkat oğudot ekay. Apẽn ĩn em

iam cuy jemukũyjo — io'e wuykukukat. Iměn kabi beat o'jekawēn Saulo eju.

7 Imēnpuye cewejuayũ o'jecũcũ jĩjã ip. O'jekõbidaekuḡ ip jeparara pibun. Mũḡ ma ip o'e. Kabi kadiwiat a'õ o'ya'ĩjojo ip. Imēnpit o'jojojo ḡu ma ip.

8 Saulo o'ãy ipi juwi. Wedak. O'jetaewedakwedak. Imēnpit ijojom ḡu. Imēnpuye cewejuayũ iba com ma o'tujowat Damasco ka be.

9 Ebpũḡ kabia ibo ka be osunuy ijojom ḡu. Jekõnkõn ḡu osunuy, tikõnkõn ḡu dak.

10 Wuykukukat o'jebapuk Ananias kay cexeybi. Ananias Damasco ka be osunuy. Jesus kay itabut osunuy. Wuykukukat o'jekawēn cebe cexeybi.

— Ananias — io'e.

— Ajo, okukukat? — io'e.

11 — Uk'a ukpibubu daḡ cuy eju—cũḡat ka ukpibubu daḡ — io'e. — Aḡokatkat cuy ejokudada iboce—Tarso ka bewiat — io'e. — Ibutet Saulo i — io'e. — Judas duk'a kay juy eju — io'e. — Saulo omuy ixē duk'a be. Kawēnwēn oweju.

12 Ixe juk aḡokatkat o'jojojo jexeybi. Ixe aḡokatkat putet Ananias i osunuy cexeybi — io'e. — Ananias o'jewebumõḡ yajeje itada am iap o'jojojo jexeybi — io'e. — Soat iboap o'jojojo jexeybi — wuykukukat o'e Ananias pe.

13 — Okukukat, odaobu'u — io'e. — Oparara oce. Obureyũ kuy omukũyjo apēn ixē aḡokatkat e'em iam — io'e. — “Saulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat Jesus a'õkayayũ be—Jerusalém ka watwat pe,” i juk o'e ip owebe — io'e.

14 — “Ixe Paulo oajēm ijoce paĩyũ kukukayũ a'õbi,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias. — “Ixe oajēm

wuydaomũn ãm—Jesus eju kawẽnwẽn'ukayũ daomũn ãm,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias.

15 — Epararam ġu juy eġuy — io'e. — Eju juy cekay — wuykukukat o'e. — Õn ma ixē Saulo otaẽ kapik am owebeam. Gaxin ma ixē omuwẽn adeayũ be—Judeu'ũmayũ be, ipi kukukayũ be dak, Judeuyũ be dak — io'e.

16 — “Ën cuy ipiat ecesupi'ajo jĩjã ãn wekawẽn muwẽnuwẽn puye,” i oce kuy cebe — wuykukukat o'e Ananias pe.

17 Ananias o'ju Saulo kay. Judas duk'a be o'ju. Jay. Oajẽm. Cereġ. Oõm. Jebu o'jebumõġ Saulo abi jeje.

— Tapu — io'e. — Ën okitpit — io'e. — Wuykukukat a'õbi ojot ekay — io'e. — Jesus o'jebapuk ekay ijop ka kay ajẽm pima — io'e. — Ixe ma omudot ekay — io'e. — Waram etada am omudot. Deus biõġbuk muõm ãm ewebe omudot — io'e Saulo be.

18 Axima xee jo'iat dao ma o'jedu Saulo eta bewi. Cecoat put o'e. O'ãy Saulo. O'jewemubatisaat “Jesus ebekit õn ġasũ” i'e am soat pe.

19 Jexat o'om o'e waram. Oibacan waram.

Saulo Jesus o'ġuwẽnuwẽn Damasco ka watwat pe. Ade kabia osunuy Damasco ka be. Warara'acayũ xe osunuy Jesus a'õkayayũ xe.

20 Itabun'isum Jesus o'ġuwẽnuwẽn soat pe ibo ka watwat pe. Jesus o'ġuwẽnuwẽn Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be.

21 — Jesus Deus ipot — io'e'e'e soat pe.

O'ya'ĩjojo'iyũ yaġuy'ũm o'e.

— Ite aġokatkat ġu xe'e juk adi Jesus a'õkayayũ taomũnmũn oekukuku? — io'e ip jewewebe. —

Ite aḡokatkat ḡu xe'e juk adi ixeyũ aoka ojuy oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Itabucayũ daomũn ãm ḡu xe'e osodot ijoce? Paĩyũ kukukayũ kay wuydaomũnmũn wuydujupit am ḡu xe'e osodot? — io'e ip.

— Ite ma burut — io'e ip.

²² Imēnpit Saulo Jesus o'ḡuwēnuwēn cĩcã Judeuyũ be—Damasco ka watwat pe Deus biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ puye.

— Icēmãn Deus Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

Ibapuḡ ip o'ḡutaybitbin. Imēnpuye cede ba'ore o'e ip Judeuyũ.

²³ Ade xet kap puje Judeuyũ Saulo aoka ojuy o'e ip. O'je'awero ip.

— Apēn xe'e Saulo ayaoka? — io'e ip jewewebe.

²⁴ Saulo bit jaoka ojuy ip iap awēḡ o'yawēḡtobuxik. Judeuyũ soat em aḡ ma osodop ip ikaboḡatka exĩntabi be Saulo aokaap wiwim. Kabiam ip aḡ ma osodop. Ixima be dak ip aḡ ma.

²⁵ Imēnpuye Jesus a'ōkayayũ Saulo o'ḡukop aḡoka ekorara bodi yaokaap puxim. Ixima be o'ḡukop ip. Paḡeiro'a boḡ pe o'ḡukop ip. Saulo imēn o'jenapõn Damasco ka bewi.

²⁶ Saulo o'ju Jerusalém ka be warara'acayũ kay—Jesus a'ōkayayũ kay. Jay. Oajēm. Jesus a'ōkayayũ eju ceku pin o'e. Inaka soat ip iparara o'e Saulo buxim. Tũybe warēmtaḡ ḡasũ dak wuykuk iãn o'e ip. Tũybe Saulo itabut ḡu Jesus kay iãn o'e ip.

²⁷ Barnabé bit Saulo o'tujowat Jesus emumu-juyũ jom—doze beayũ jom. Barnabé o'jekawēn Jesus emumujuyũ eju.

— Saulo wuykukukat o'jojoho Damasco ka kayate dağ — io'e cebe ip. — Wuykukukat o'jekawēn ceweju. Saulo ya'ōcam Jesus o'ğuwēnuwēn Damasco ka watwat pe — io'e.

²⁸ Imēneju Jesus a'ōkayayū iparara ġu o'e ip Saulo buxim.

Gebuje Saulo ya'ōcam wuykukukat o'ğuwēnuwēn Jerusalém ka watwat pe. Jesus a'ōkayayū eju oekukuku.

²⁹ O'ğuwēnuwēn Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū be. Ixeyū Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū Saulo a'ō o'ya'ōdada. Te'e ma ip Saulo aoka ojuy o'e.

³⁰ Jesus a'ōkayayū bit itaybit o'e Saulo aoka ojuy ip iam. Imēnpuye ip Saulo o'tujowat Cesaría ka kay yaokaap puxim.

— Xipat eju am Tarso ka kay—aypanap ka kay — io'e ip Saulo be.

³¹ O'ju. Imēneju itabucayū kaykay am ip oibu'un itabut'ūmayū. Ipiat o'supi'ajoat ġu cebe ip. Kaba'ūm ip osodop Judía eipi watwat, Galilía eipi watwat tak, Samaria eipi watwat tak. Warēmtağ itabucayū kukap o'jepere ip. Imēnpuye ip biğ ma oitabun Jesus kay. Deus a'ō dağ ip o'e jekukum. Deus biōğbuk ixeyū buywatwan osunuy. Imēnpuye tak ġu ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Ade jġā ip oitabun.

³² Pedro oajēm Enéias kay. Soat ka dağ oekukuku. Jesus a'ōkayayū jojom oekukuku. Lida ka be dak o'ju Jesus a'ōkayayū jom.

³³ Enéias o'tobuxik iğo ka be. Enéias ibun po'i osodop jexexecap pe—oito koato bun, ijebit e'ū buye. Pedro o'ju cekay.

34 — Enéias — io'e. — Jesus Cristo jemu'ada — io'e. — E'ã — io'e. — Exexecap cuy eġuxipan eduk'a be eju am — Pedro o'e cebe.

O'je'ada ġebuġe bit Enéias. Xipat o'e.

35 O'ã. Adeayũ ijebit e'ũ topibit o'joġoġo—iboceayũ—Sarena ka watwat, Lida ka watwat tak. Imēnpuye kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay acã oitabun ip.

36 Jope ka be osunuy Jesus kay itabucat—ayacat. Ibutet Tabita i osunuy. Tabita Dorcas iape Grego a'ôm. Ixe soat em xipan warara'acat kukuk'uk osunuy. Xipat cĩcã osunuy. Tadaybocayũ buywat-wat'uk osunuy soat em.

37 Ixe ayacat oiwãtaxipin. Oi'ũ. Imēnpuye itabucayũ ixe'ũm jebit o'jowuy jebabin. Dorcas'ũm o'tujowat ip umat'abi be.

38 Ġebuġe o'jekũyjo ip Pedro omuy Lida ka be iam. Lida ka Jope ka tēġ ma o'sukadop. Xepxep aġokatkat o'ġuju ip Lida ka be Pedro dakoy am. O'ju ip. Jay. Itabucayũ oajēm Pedro kay.

— Eġot cuy oceweju — io'e ip Pedro be. — Oceka be juy aju—Jope ka be — io'e ip.

— Ġa'a — io'e.

39 Pedro o'ju ceweju ip. Oajēm Dorcas'ũm kay. Jesus kay itabucayũ Pedro o'tujuu umat'abi be ce'uat kay. Itop'ũm e'ũ'ibiyũ osodop ip iġo'abi be ade—Dorcas'ũm pureyũ. Wawa ip osodop i'ũmcom. Jesay ip o'ġubapuk Pedro be.

— Dorcas'ũm ijop o'joinũm owebe — io'e ip Pedro be.

40 Pedro soat ip o'ġujēm umat'abi bewi. O'jēm ip. O'jēġ'aecōġcōġ kawēn ãm Deus eju. O'jekoreren ce'uat kay.

— Tabita — io'e. — Ağobucëğ ece — io'e ce'ũat pe.
Ce'ũ topibit o'jetaewek. Ak. O'jeak Pedro kay.
O'je'ağobucëğ. Oabik. Xik'i o'e.

⁴¹ Pedro ce'ũ topibit o'subaixik.

— Kirik'ây'i — io'e.

O'ğ'u'ây.

Gebuje Pedro warara'acayũ o'tomuwã—Jesus
kay itabucayũ, itop'ũm e'ũ'ibiyũ dak.

— Epesot cuy ce'ũ topibit com — io'e. — Waram
o'jetait — io'e cebe ip.

⁴² Waram o'jetait iap awëğ o'jeawëğepõğpõğ
soat tağ Jope ka watwat tağ. Imēnpuye adeayũ
itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay.

⁴³ Pedro Jope ka be osunuy ade kabia. Simão
duk'a be osunuy. Simão ixemuğëğë'ukat osunuy.

10

¹ Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk Cornélio
kay. Cornélio Cesaréia ka be osunuy. 100 be
sorarayũ kukukat osunuy. Itália eipi bewiyũ
osodop ip cesorarayũ.

² Cornélio xipat cĩcã osunuy Deus xe. Itabut
osunuy Deus kay Judeu ġũn ma'ğ'u. Ibadipyũ
dak itabut osodop ip Deus kay, soat tuk'a beayũ.
Ade dinheiro ũmũm'uk osunuy tadaybotbocayũ
be. Deus eju kawēnwēn'uk osunuy.

³ Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk Cornélio
kay.

Katpuje o'jekawēn Cornélio eju—15 hora bima.
Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jojojo. Cetëğ ma
oajēm.

— Cornélio — io'e.

⁴— Ajo, Kariwa? — io'e.

Ipararam o'jeak cekay.

— Ekawēn cocom Deus jekawēnwēn ēn ceweju bima — io'e Cornélio be. — Deus itaybit ebubut'in iūmūm'uk eguy tadabotbocayū be iam — io'e. — Imēnpuye Deus ġebum ekay — io'e.

⁵ — Gasū juy ebuywatwat'ukayū'in eġuju Jope ka be — io'e. — Ibo ka wat cuy etomuwā — io'e. — Pedro i ibutet. Ixe juy etomuwā — io'e.

⁶ — Simão duk'a be omuy—ixemugege'ukat tuk'a be—tiboġ cīcāati wābu beat'a be — io'e. — Ixe juy etomuwā eduk'a be tot am — io'e.

⁷ Kabi kay Deus ekawēn tojotjot'ukat epit puje, Cornélio ebapūġayū o'tomuwā jebuywatwat'ukayū. Xepxep ixeyū'in jeduk'a be kapikpik'ukayū osodop. Wara'at ixeyū'in sorara osunuy. Sorara Deus kay itabucat osunuy.

⁸ Cornélio Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk cebe iap o'ġuwēn cebe ip.

Iboap muwēn puje ip o'ġuju Jope ka be Pedro dakoy am. Xerewun. Ebapūġayū o'ju—Cornélio emumujuyū. E bidase o'xet ip. Kuyaje o'ju ip.

⁹ Jope ka tēġ o'e ip. Ijasūn ip pima Pedro jexey jo'iat o'jojojo kaxicuġ.

Pedro o'jekawēn Deus eju. O'jeu uk'a abi jeje kawēn ām ceweju. Uk'a abi yabicuġ ġu o'yanuy—yapo ma.

¹⁰ Ire jījā o'e iboce. Cekōn pin o'e. Uk'a beayū Pedro xat tatam pima, Pedro jexey jo'iat o'jojojo.

¹¹ Paġo boġ kopkom o'e kabi kadiwi. Paġo boġ o'jojojo Pedro jexey jo'iat pe. Paġo kabi kadiwi kopkom cekay iap o'jojojo jexey jo'iat pe. Paġo ierunboġ cīcā o'e. Ebadipdip abi eju yabikirikirik o'e. Ixe paġo o'kop cexe.

12 Warēmtaksuḡ osodop paḡo be—cūḡcūḡayū, wurūrūḡayū dak, pupumayū dak.

13 Gebuje Deus o'jekawen Pedro eju jexeybi.

— Pedro — io'e. — Ixeyū juy eyaoka exan — io'e.
— Yaoka buje juy ejo'o — io'e.

14 — Ap! — io'e. — Ojo'o ḡu, Kariwa — io'e. — Oxat ḡu bit teku! — io'e. — I'o pi beku ocexe—Judeuyū xe — io'e. — Ōn pit beku ojo'o ḡu—pūḡ em tak ka'ūmal — io'e. — Gaṣū dak ojo'o ḡu — Pedro o'e.

15 Deus waram o'jekawēn ceweju.

— Exan ma teyūku! — io'e. — Ōn ma exan oḡūm. Imēnpuye “Oxat ḡu bit teku,” i'ūmḡu juy ece owebe — io'e. — “I'o pi beku ocexe,” i'ūmḡu juy ece owebe — io'e Pedro be. — Ōn ma exan oḡūm — io'e. — Imēnpuye i'o pi ḡu exe — Deus o'e.

16 Ebaḡūḡ em Deus imēn o'jekawēn Pedro eju. Paḡo o'jepa'ūm ibocewi. Waram o'jeu kabi kay.

17 Pedro o'jewaguyda jexey jo'iat kay.

— Apēn omutaybin ojuy o'e Deus? — io'e jewebe ma. — Apēḡām iboap o'ḡubapuk owebe? — io'e jewebe ma.

Ebaḡūḡayū oajēm Pedro nuyap'a kay Pedro ḡebum pima jexey jo'iat kay. Cornélio emumujuyū oajēm.

18 — Pu'a be Simão Pedro omuy? — io'e ip.

Oajēm ip Simão nuyap'a exīntabi be.

— Ijoce du Simão Pedro omuy? — io'e ip uk'a beayū be.

19 Pedro uk'a abi jeje mabuk osunuy. Gebum mabuk osunuy jexey jo'iat kay.

Gebuje Deus biōḡbuk o'jekawēn Pedro be.

— Ebapũğ ağokatkayũ eku-
dadam—Judeu'ũmayũ — io'e. — Oajẽm ip enuyap'a
be.

²⁰ Ekop cuy ixeyũ dopabe — io'e Pedro be. —
Ceweju juy ip eju — io'e. — “Oju ġu xe'e ceweju ip?”
i'ũmġu juy ece ewebe ma — io'e. — Őn ma ip oġuju
edakoy am — io'e Pedro be.

²¹ O'kop. Ebapũğayũ dobedem o'ju.

— Okudadam eyju — io'e. — Apẽğãm epesot
ijoje? — io'e cebe ip.

²² — Cornélio ocemudot — io'e ip. — 100 be
sorarayũ kukukat ixé. Ixe cũğ cĩcã Deus xe —
io'e ip. — Itabut cĩcã Deus kay. Ya'õbuyxi soat xe
Judeuyũ xe. Deus ekawẽn tojotjot'ukat mo a'ġu
o'jekawẽn Cornélio be—ocekukukat pe — io'e ip. —
“Pedro juy etomuwã,” i mo a'ġu o'e cebe — io'e ip.
“Pedro juy jeedot eduk'a be,” i mo a'ġu oe cebe —
io'e ip. “Cekawẽn kay juy eya'õpicũğ eġuy,” i mo
a'ġu o'e cebe — io'e ip Pedro be.

²³ — Ha'a — io'e. — Epeõm cuy oceduk'a be — io'e.
— Ijoce juy epexet — io'e.

— Ma — io'e ip.
O'xet ip iġo'a be.

²⁴ Kuyaje Pedro o'kop. O'jewemuxipan. O'ju
Cornélio emumujuyũ eju. Cornélio kay ip o'ju
Cesaréia ka be. Wara'acayũ itabucayũ dak o'ju
Pedro eju—Jopé ka watwat. Xet. E bidase ip
o'xet. Kuyaje o'ju ip. Jay. Oajẽm ip Cesaréia ka
be. Cornélio kuy jebadipyũ o'tomuwã jeduk'a be,
jebureyũ dak. Pedro ajẽmap wiwim ip osodop.
Pedroyũ oajẽm tuk'a be. Cornélio kay oajẽm.

²⁵ Pedro òm pima, Cornélio o'ju cekay tobedeam. O'jêg'aecõgçõg Pedro wap. Tũybe Pedro Deus iãn o'e.

²⁶ Dao ma Pedro Cornélio o'gu'ãy.

— Owap gu juy ecẽg'aecõgçõg — io'e. — E'ãy — io'e. — Deus gu òn—ağokatkat acã — io'e.

²⁷ Gebuje oòm ip tuk'a be kawẽnwẽn. Tuk'a beayũ adeayũ o'je'aweroro'iaiyũ Pedro o'jojajo. Pedro o'jekawẽn ceweju ip.

²⁸ — Ocejũ Judeuyũ — io'e. — Eyetaybit ocexe oce'aweropi Judeu'ũmat eju iam. Imẽnpit kapusu Deus mo a'gu wara'an ma omukũyjojo. “Cedağ gu ewebe 'Judeu'ũmat xipat gu' i'e am,” i mo a'gu Deus o'e owebe — io'e.

²⁹ — Imẽnpuye ojot eykay, Judeuyũ gu ma'gu eyju. Eywebe onomuwã buje dao ma ojot — io'e. — Odaobu'u gu wedot am eykay — io'e. — Apẽğãm eyju onomuwã? — Pedro o'e.

³⁰ Cornélio o'jekawẽn Pedro eju.

— Tapu, kapusukuruy ijoce ma mo a'gu oğuy ija'a be — io'e. — Katpuesũ mo adi kawẽnwẽn oğuy Deus eju. Dao ma Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jebapak okay—doti isopsepat kukat — io'e.

³¹ — O'jekawẽn oweju. “Cornélio,” i mo a'gu o'e owebe. “Ekawẽn cocom Deus, jekawẽnwẽn ẽn ceweju bima,” i mo a'gu o'e owebe — io'e. — “Deus itaybit ebubut'in'in iũmũm'uk eğuy taday-botbocayũ be iam,” i mo a'gu o'e owebe — io'e.

³² — “Ebuywatwat'ukayũ'in cuy eğuju Jope ka be,” i mo a'gu o'e owebe — io'e. — “Ağokatkat cuy etomuwã. Pedro i ibutet. Simão duk'a be ixee omuy—ixee muğẽğẽ'ukat tuk'a be—tiboğ cĩcãati wãbu beat'a be,” i mo a'gu owebe — io'e.

33 — Imēneju dao ma obuywatwat'ukat oġuju edakoy am — io'e. — Xipat cĩcã ajēm okay — io'e. — Gasũ soat wuyju ijoce Deus etabixe. Apēn Deus o'e ewebe iap cuy eġuwēn ocewebe. Soat cuy eġuwēn ocewebe — io'e Pedro be.

34 Pedro o'jekawēn ceweju ip—Judeu'ũmayũ eju. — “Judeuyũ kay acã õn,” i'e'em ġu Deus. “Judeu'ũmayũ kay ġu õn,” i'e'em ġu Deus. Gasũ bit wetaybit iboam — io'e. — Deus xipan soat kuġ ijodiat kuġ. Pũg taġ ma ip ikuġ — io'e.

35 — Soat Deus a'õ daġ jekuku'ukayũ cũg ma cexe—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. Deus bikuyap taġ jekuku'ukayũ cũg ma cexe—soat ip — io'e.

36 Gasu Deus kawēn idipat o'ġudot ocewebe—Judeuyũ be — io'e. — “Jesus Cristo kay eyetabut puje wetakoma ġu oce eykay,” i'e'em Deus wuywebe. Ixe Jesus soat kukukat.

37 “Gasũ bit epeyewemubatisasaan cuy ‘Waram ġu ikērēat oceġujurũġ’ i'e am eybureyũ be,” io'e'e João Batista. Imēn o'e'e soat pe Judéia eipi watwat pe. Eyetaybit iboam — io'e.

38 — Deus Jesus o'taē. Nazaré ka be osunuyiat o'taē. Deus jebiõġbuk o'ġuõm cebe—Jesus pe. Ja'õbacaap o'ġuõm cebe. Jesus soat ka daġ oekukuku xipacat muġēġēm wara'acat peam. Ibiõġbuk kērēat o'ġujēmjēm Satanás a'õ kayayũ bewi. Jesus imēn oekukuku soat em Deus a'õbi jekukum puye — io'e.

39 — Apēn cuk adi Jesus o'e'e iap ocejojojo Judéia eipi daġ jekukum pima, Jerusalém ka be bima dak — Pedro o'e.

— Judeuyũ kukukayũ ma Jesus o'subamupaya korosa be yaoka am.

⁴⁰ Deus pit waram Jesus o'ğutait – io'e. – Ebapũğ kabia ce'ũap. Xepxep xet kap puje, Deus Jesus o'ğutait waram – io'e.

– Jesus waram o'jebapuk jewekay itabucayũ kay. Deus a'õbi o'jebapuk.

⁴¹ Waram itait puje Jesus o'jebapuk soat kay ğu—ocekay acã. Ocekay o'jebapuk kuy bima Deus ocenaẽ buye – io'e. – Deus cük ocenaẽ ocewebe Jesus muwẽn ãm itaybit'ũmayũ be – io'e.

– Deus pe waram imutait puje, oceweju Jesus o'jekõn, o'tikõn tak.

⁴² “Kawẽn idipat cuy epeğuwẽnuwẽn soat pe,” i mo a'ğ u o'e Jesus ocewebe – io'e Pedro. – “Deus Jesus o'taẽ ixẽ be “Teyũku ikẽrẽat kuğ Deus xe,” i'e am kũyjobit'ũmayũ be. “Teyũku xipat Deus xe” i'e am kũyjobicayũ be, i juy epe'e soat pe,” i mo a'ğ u o'e Deus ocewebe. “Imẽn ixẽ je'e soat pe—itabẽğayũ be, ce'ũ'ũayũ be dak, i juy epe'e soat pe,” i mo a'ğ u o'e ocewebe – io'e Pedro.

⁴³ – Kuyje dak Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ Jesus o'ğuwẽnuwẽn. “Ağokatkat omuyku,” io'e ip kuyje. “Cekay eyetabut pima, ja'õbi Deus ikẽrẽat ju'uk eywebewi,” io'e'e'e ip. Kuyje Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ imẽn o'e'e'e Jesus muwẽnuwẽn – Pedro o'e.

⁴⁴ Pedro kawẽnwẽn pima Deus biõğbuk o'kop Judeu'ũmayũ kay.

Soat pe oõm—o'ya'ĩjojo'iaiyũ be—Judeu'ũmayũ be.

⁴⁵ Yağuy'ũm cĩcã ip o'e Judeuyũ—Jesus kay itabucayũ—Pedro ejuayũ. Yağuy'ũm ip o'e Deus jebiõğbuk o'ğ uõm Judeu'ũmayũ be buye. Tũybe wuywebe acã Deus jebiõğbuk ğuõm iãn o'e ip.

46 Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn ip o'e Judeu'ūmayū.

— Deus, ēn xipāt cīcā — io'e ip ya'ōba'arēmat'a'ōm. Judeuyū iboap o'ya'ījojo. Imēneju Pedro o'jekawēn jebureyū eju—Judeuyū eju.

47 — Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm cebe ip — io'e. — O'ḡuōm cebe ip apēn cuk o'ḡuōm wuywebe iap co'i — io'e. — Imēnpuye cedaḡ ḡu du ocewebe ixeyū mubatisaan? — io'e. — Abu dak kuka o'e ocewebe “Cedaḡ ḡu,” i? — Pedro o'e.

48 O'jekawēn Judeu'ūmayū eju dak.

— Epeyewemubatisasaan cuy “Wuykukukat Jesus ebekitkit oceju ḡasū bit” i'e am soat pe eybureyū be — io'e cebe ip.

O'jewemubatisaan ip.

— Ibun ma juy eḡuy ocexe — io'e ip Pedroyū be. Imēnpuye Pedroyū ibun osodop ip cexe ip.

11

1 Judéia eipi watwat o'yawēḡcoco ip—Jesus emumujuyū. Warara'acayū dak o'yawēḡcoco ip Jesus kay itabucayū. Judeu'ūmayū dak Deus ekawēn kay o'e iap awēḡ o'yawēḡcoco ip.

2 Pūḡpūḡ Jesus a'ōkayayū'in iboap awēḡ kay ḡu o'e ip—Judeuyū. Tūybe soat Jesus kay itabucayū juy jedaypu'aḡobixeedakatkan iān o'e ip.

Jerusalém ka be Pedro ajēm puje ixeyū Judeuyū Pedro o'ḡukorēm.

3 — Pedro, apēn mo ēn tak ece? — io'e ip. — Apēnpuye mō ēn tak eōm Judeu'ūmat tuk'a be? — io'e ip. — Apēnpuye ēn tak mo ecekōn taypu'aḡobixeedakat'ūmayū eju? — io'e ip Pedro be.

4 Gebuje Pedro apĕn o'jebapuk cebe ip iap o'ġuwĕn cebe ip.

— Mĕnpuk, obureyũ! — io'e. — Eya'õpicũġcũġ puk! — io'e.

5 — Jope ka be bima kawĕnwĕn mo oce Deus eju. Wexey jo'iat ojojojo. Kabi kadi wi paġo boġ kopkom iap mo ojojojo wexey jo'iat pe — io'e. — Okay kopkom o'e. Yabikirikirik o'e ebadipdip abi eju.

6 Xipan mo oceak cekay. Puca mo ojojojo—cũġcũġayũ, wurũrũġayũ dak, pupumayũ dak, widowũ dak. Soat ip i'opi wuyxe — Pedro o'e.

7 — Deus mo o'jekawĕn oweju. “Pedro,” i mo o'e owebe. “Ixeyũ juy eyaoka exan,” i mo o'e — io'e.

8 — “Ka'ũma, okukukat,” i mo oce cebe. “T'opiat beku ocexe Judeuyũ xe. Ojo'o ġu buk,” i mo oce cebe — io'e Pedro.

9 — Imĕnpuye Deus waram o'jekawĕn oweju. “Exat ma ijop,” i mo o'e. “T'opiat beku' i'ũmġu juy owebe,” i mo o'e owebe. “Õn ma exan oġũm. Imĕnpuye i'opi ġu ewebe,” i mo o'e owebe.

10 Ebpũġ em Deus imĕn o'jekawĕn oweju. Paġo boġ waram o'jepa'ũm kabi kay — io'e.

11 — Gebuje ebpũġ aġokatkayũ oajĕm oce-sopiat'a kay. Cesarĕia ka wat cuk ip o'ġujuat odakoy am. Cornĕlio i ibutet — io'e.

12 — Gebuje Deus biõġbuk o'jekawĕn oweju — io'e. — “Oju xe'e Judeu'ũmat eju?” i'ũmġu juy ece owebe,” i mo o'e owebe — io'e. — Imĕnpuye oju ceweju ip — io'e.

— Cornĕlio duk'a kay oju—Judeu'ũmat tuk'a kay — io'e. — Iboceayũ dak o'ju ip oweju—6 beayũ—Jope ka watwat — io'e. — Soat mo

ocajēm Judeu'ūmat tuk'a be—Cornélio duk'a be—omudocat tuk'a be — io'e.

¹³ — Cornélio mo apēn Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk jekay iap o'ḡuwēn ocewebe: “Deus ekawēn tojtjt'ukat mo ojojojo,” i. “Cūḡ'i mo oḡuy oduk'a be,” i. “Ixe mo o'e owebe: ‘Ebuywat-wat'ukayū'in cuy eḡuju Jope ka be,’ i,” i. “‘Simāo Pedro juy etomuwā,’ i,” i.

¹⁴ “ ‘Ixe kawēn idipat ḡuwēn eywebe,’ i,” i. “ ‘Kawēn idipat co buje, Deus jedaxijo—ebadipyū dak taxijo’ i,” i. Imēn Cornélio mo o'e ocewebe — Pedro o'e.

¹⁵ — Iboam Cornélio e buje, Jesus mo oḡuwēn cebe ip—Judeu'ūmayū be — io'e.

— Ōn kawēnwēn pima Deus biōḡbuk o'kop cekay ip—Judeu'ūmayū kay. Cebe ip oōm. Apēn wuywebe oōm koap iap puxim oōm cebe ip.

¹⁶ Imēneju wuykukukat ekawēn kay mo oceḡebu. Wuykukukat mo o'e wuywebe: “João idibi be imubatisasan oeku,” i. “Eywebe bit Deus biōḡbuk jeōm,” i mo o'e wuywebe — io'e Pedro.

¹⁷ — Deus ma jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Apēn kuy bima mo o'ḡuōm wuywebe iap co'i jebiōḡbuk o'ḡuōm cebe ip ḡasū. Cedaḡ osunuy Deus pe jebiōḡbuk muōm ām cebe ip. Imēnpuye “Cedaḡ ḡu Deus pe jebiōḡbuk muōm ām cebe,” i'ūmḡu oce ōn pit — Pedro o'e cebe ip.

¹⁸ Pedro a'ījo buje Jerusalém ka watwat o'jede ḡu Judeuyū. Pedro mukorēmap o'jepere ip.

— Ka'ūmḡu Deus co'iat xipacat! — io'e ip cebe. — Judeu'ūmayū dak ikērēat mujurūḡrūḡap epereap ojuy aco'i Deus — io'e ip. — Ibikuy aco'i ikērēat uk

am cebewi ip. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje — io'e ip. — Deus xipat cĩcã! — io'e ip.

¹⁹ Estêvão e'ũ buje o'jepõğpõğpõğ ip itabucayũ. O'jepõğpõğpõğ ip warara'acayũ ixeyũ be ipiat o'supi'ajoat cĩcã buye. Pũgpũğ ixeyũ'in wũy ma o'ju. Fenícia eipi be o'ju ip. Chipre eipi be dak, Antioquia ka be dak. Ade kaka dağ jekukum pima Jesus o'ğuwẽnuwẽn ip jajẽmapka watwat pe. Jesus o'ğuwẽnuwẽn ip Judeu'ũmayũ be ğu—Judeuyũ be acã.

²⁰ Pũgpũğ ixeyũ'in o'ju Antioquia ka kay. Chipre eipi be osodopiyũ o'ju ip Antioquia ka kay, Cirene eipi be osodopiyũ dak.

Gebuje kawẽn idipat o'ğuwẽnuwẽn ip Judeu'ũmayũ be—Grego a'õm kawẽnwẽn'ukayũ be.

— Jesus acã ocekekukat — io'e ip cebe ip.

²¹ Deus ip o'subuywatwan cĩcã wuykukukat Jesus muwẽnuwẽnayũ. Imẽneju adeayũ oibu'un ip jetabut am jedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn kay. Kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay ip oitabun.

²² Gebuje Jesus kay itabucayũ apẽn Antioquia ka watwat itabut o'e iap awẽğ o'yawẽğtobuxik ip—Jerusalém ka watwat.

— Ade Judeu'ũmayũ itabut o'e Jesus kay—Antioquia ka watwat — io'e itaybicayũ. Imẽnpuye itabucayũ kukukayũ Barnabé o'ğuju Antioquia ka be.

²³⁻²⁴ Xipat cĩcãat osunuy Barnabé. Soat em Deus biõğbuk a'õ dağ oekukuku. Wuykukukat Jesus kay itabut cĩcã osunuy.

Barnabé oajēm Antioquia ka be itabucayũ kay—Jesus kayayũ kay. Apẽn cuk adi Deus xipacat o'gũm iboceayũ be iap awẽğ tobuxik puje icokcok cĩcã o'e. Soat ip o'gutaybitbin Deus ekawẽn.

— Eyetabun cĩcã juy epesop wuykukukat Jesus kay! — io'e cebe ip. — Ya'õ dağ cuy epeku! Kũyjobin cuy epesop cekawẽn kay — io'e cebe ip. Imẽnpuye ade jĩjã oitabun wuykukukat Jesus kay.

²⁵ Gebuje Barnabé Saulo o'takoy. Tarso ka be o'ju Saulo dakoy am. O'takoy. O'tobuxik. O'jekawẽn ceweju.

— Ga'a accepit Antioquia ka be — io'e.

— Ga'a — io'e.

²⁶ O'jepit ip—Barnabé, Saulo dak. Pũğ koato ibo ka be osodop ip. Je'aweroro'uk ip osodop itabucayũ eju. Ade itabucayũ mutaybitbin'uk ip osodop. Antioquia ka be bima soat em warara'acayũ o'e: — Cristo ebekitkit — i Jesus kay itabucayũ be.

²⁷ Pũğpũğ Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ oajēm itabucayũ kay—Antioquia ka beayũ kay. Oajēm ip Barnabé Antioquia ka be bima, Saulo dak. Jerusalém ka bewi ip oajēm. O'je'awero ip itabucayũ eju.

²⁸ Pũğ ixeyũ'in o'jekawẽn itabucayũ eju. Ibutet Ágabo i osunuy. Deus biõğbuk ixẽ Ágabo o'gukũyjo apẽn ġuyjom je'bapuk iam. Imẽnpuye o'jekawẽn ceweju ip.

— Wuyrere jĩjã acesop! Wuyxat i'ũm soat ka dağ — io'e cebe ip.

Cláudio ipi kukukan pima oireren ip apẽn kuy bima Ágabo o'e iap tağ.

²⁹ O'je'awero ip Jesus kay itabucayũ.

— Ga'a dinheiro aḡuju warara'acayũ be—itabucayũ be—Judéia eipi watwat pe — io'e ip jewewebe. — Irere ip jekukum — io'e ip.

³⁰ Imēn soat ip jedinheiro muxipanpan'uk osodop ikuḡ pima. Imēnpuye Barnabé o'ḡuju ip Saulo dak. O'ḡuju ip dinheiro ũm ãm itabucayũ kukukayũ be—irereayũ kukukayũ be.

12

¹ Ixeyũ ekabia be Herodes Judeuyũ kukukat osunuy. Ixe ipiat o'supi'ajoat Jesus kay itabucayũ be.

² Koap Tiago o'yaokaat pajam. Tiago'ũm oe'ũ—João waḡo'ũm.

³ Icocok o'e ip Judeuyũ o'yaokaat puye—itabut'ũmayũ. Imēnpuye Herodes Pedro o'taomũnat. O'taomũnat Judeuyũ petatam pima. Ixe epeta bima pão'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptõmtēm'ũmat'a.

⁴ Taomũn puje Pedro o'ḡuõmat daomũnmũnap'a be.

— Peta kap puje Pedro oḡujēm ḡuto daomũnmũnap'a bewi — Herodes o'e jewebe ma. — Ixe ekawēn cuy oya'ĩjo soat etabut pe — io'e jewebe ma.

Sorarayũ o'ḡuju Pedro wiwi am. 16 be sorarayũ o'ḡuju. Ebadipdipayũ iwiwim o'e kabia buje. Ebadipdipayũ ḡuto iwiwim o'e ip kaxicuḡ. Ebadipdipayũ ḡuto iwiwim o'e ip katpuje. Ebadipdipayũ ḡuto iwiwim o'e ip ixima be.

⁵ Sorarayũ ma xipan cĩcã Pedro wiwim ip o'e cenapõnap puxim. Itabucayũ bit kawēnwēn cĩcã o'e ip Deus eju Pedro mujēm ãm.

6 Herodes ma kajuk Pedro o'ğujēm daomūnmūnap'a bewi kabia buje. Deus ekawēn tojtjt'ukat pit o'ğujēm ixima be. Deus ekawēn tojtjt'ukat oajēm Pedro kay ixexima be. Pedro ixet osunuy daomūnmūnap'a be. Ixet osunuy xepxep sorarayū pidase. Cem ibakirik osunuy correntebum. Sorara aḡ osunuy daomūnmūnap'a exīntabi be—badiat exīntabi be. Wara'at tak kacūḡ kadiat exīntabi be osunuy aḡ.

7 Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk daomūnmūnap'a be. Dao ma oikabia. Jok. Pedro o'ğujok jebum. O'ḡuwurūḡ.

8 — Daosuw! E'āy! — io'e cebe. — Ekop cuy okay! — io'e. O'jebuedu ipi ju Pedro bakirikpu—correntebu. Waram o'jekawēn Pedro eju Deus ekawēn tojtjt'ukat.

— Ekamixa juy eḡuōm — io'e. — Eyuk cuy eḡuōm — io'e cebe.

Pedro o'ḡuōm.

— Eekabek cuy eḡuōm — io'e. — Ejot cuy onomuju — io'e cebe.

9 Gebuje o'jēm ip—Pedro, Deus ekawēn tojtjt'ukat tak. O'jēm ip ya bewi. Pedro o'jēm Deus ekawēn tojtjt'ukat nomuju. Kacūḡ kay ip o'ju. Pedro itaybit ḡu o'e apēn o'jebapuk okay iam. Tūybe wexeybi Deus ekawēn tojtjt'ukat cocom ōn iān o'e.

10 O'kap ip koapayū deḡ sorarayū deḡ. Waram o'ju ip. Āmap sorarayū deḡ ip o'kap. Oajēm ip kacūḡ kadiat exīntabi be. Yoboḡ cīcā osunuy. Cem cīcā osunuy. Icaat muḡēḡē osunuy. Ixexīntabi kacūḡ kay wuyjēmjēmap exīntabi osunuy. Ixexīntabi jekpiwa ma o'jewenomudip'uk. O'kap

ip cedağ. Kacũğ pe ip o'jēm. Uk'a ukpibubu dağ ip o'kap. Deus ekawēn tojotjot'ukat Pedro o'suiwat.

¹¹ Pedro apēn o'jebapuk cekay iam o'yağuisan ġebuje bit.

— Wetaybit ġasũ apēn o'jebapuk okay iam — io'e jewebe ma. — Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ğudot omujēm âm daomũnmũnap'a bewi — io'e jewebe ma. — Ixe omujēm Herodes pe waokaap puxim — io'e. — Judeuyũ ma waoka ojuy. Deus pit odaxijo ixeyũ be waokaap puxim — io'e jewebe ma.

¹² Pedro o'ju Maria duk'a kay. Ixe Maria João Marcos xi osunuy. Ade Jesus kay itabucayũ awerom osodop ip ixē duk'a be. Deus eju kawēnwēn o'e ip.

— Daomũnmũnap'a bewi Pedro juy eğujēm — i'o'e'e ip Deus pe.

¹³ Pedro o'ju xĩntabi be. Tağtağtağ io'e xĩntabi be. O'tomuwā tomudip'ukan. Ayacat oajēm xĩntabi be—yaypan'isuat. Rode i ibutet osunuy. Oajēm abu tağtağtağ io'e iap co am.

¹⁴ Ixe yaypan'isuat itaybit o'e Pedro a'õm. Icokcok cĩcã o'e. Xĩntabi o'tomudip'uk ġu. Badi oõm jebureyũ mukũyjom—itabucayũ mukũyjom.

— Pedro omuy xĩntabi be — io'e cebe ip.

¹⁵ — Gujeat ġu eku! — io'e ip. — Pedro ġu eku. Adaodao ma ece — io'e ip.

— Pedro ma eku — io'e. — Wadaodao ġu. Pedro ma.

— Pedro ġu eku — io'e ip. — Pedro eju jekuku'ukat acã eku—Deus ekawēn tojotjot'ukat acã — io'e ip.

16 Pedro tagtagtag'i mabuk osunuy. Iõm pin o'e. Ibun pima acã xĩntabi o'tomudip'uk ip. Pedro o'jojomo ip. Itabẽgbẽg ip ijojomo o'e.

— Pedro ma! — io'e ip.

Yağuybabi'ũm ip o'e.

17 Imẽnpit Pedro jebum o'e wẽgwẽg'i ya'õkareyap puxim.

Apẽn Deus o'ğujẽmat daomũnmũnap'a bewi iap o'ğuwẽn cebe ip Pedro.

— Deus omujẽmap cuy epeğuwẽn Tiago be, warara'acayũ be dak wuykitpitpiyũ be—itabucayũ be — io'e.

O'jẽm ibocewi. Wara'at ka kay o'ju.

18 Kabia buje Pedro o'tobuxik ğu taomũnmũnyũ wiwi'ukayũ. Yağuybabi'ũm'ũm ip o'e Pedro ip o'tobuxik ğu ya be buye.

— Poma xe'e o'ju Pedro? — io'e ip. — O'jenapõn xe'e? — io'e ip jewewebe.

19 Herodes Pedro o'ğudocat jewekay. Te'e ma jebuywatwat'ukayũ o'ğuju Pedro kudadam. Tobuxik pa'ore o'e ip.

Ibocewi Herodes o'jekawẽn Pedro wiwim osodop'iyũ be.

— Apẽn Pedro o'jẽm daomũnmũnap'a bewi? — io'e. Cede ba'ore o'e ip. Imẽnpuye Herodes jebuywatwat'ukayũ o'ğuju Pedro wiwim osodop'iyũ aokaan.

Herodes o'jẽm Judéia eipi bewi. Cesaréia ka kay o'ju. Ibo ka be osunuy.

20 Herodes itakoma o'e Tiro ka watwat kay, Sidom ka watwat kay dak. Kuy bima Herodes ebekitkiyũ ixiat tujowatwat'uk ip osodop Tiro ka watwat xan, Sidom ka watwat xan tak, ixiat'ũm

ip ika be buye. Gasũ bit oibu'un ip ixat tujowat am Herodes itakoma buye. Imēneju Tiro ka watwat o'je'awero ip Sidom ka watwat eju. Ixeyũ Herodes buywatwat'ukat purem o'e. Ibuywatwat'ukat putet Blasto i osunuy. Ya'õbuyxiat osunuy. O'ju ip Blasto kay. O'jekawẽn ip Blasto eju.

— Ocebuiwan cuy ece — io'e ip cebe. — Ecekawẽn cuy Herodes eju ocewebeam — io'e ip. — Ocebikuy ixē be waram oceburem i'e am — io'e ip. O'jekawẽn ceweju Herodes mudinap ojuy. Herodes tak kabia o'guweğũn jekawẽn am jebekitkiyũ eju.

²¹ Ixe ekabia bima ade jĩjã iboceayũ o'je'awero ip cekay. O'je'awero ip Herodes a'ĩjo am. Herodes jesay o'guõm—idip cĩcãat. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Idip cĩcãat pe oabik. O'jekawẽn cĩcã aweromayũ be. Kawẽnwẽn pima aweromayũ o'jewãwã ip ya'õberen.

²² — Ağokatkat ğu tekū—oceweju kawẽnwẽnat—Deus acã! — i napa ma o'e ip.

Ixe Herodes jewexe ya'õbuyxi jĩjã.

— Deus ğu õn. Deus kukap puxim ğu juy epe'e okuğ — i'ũmğū o'e. — Deus acã ya'õbuyxi—õn pit ka'ũma — i'ũmğū o'e cebe ip.

²³ Imēnpuye Deus ekawẽn tojtjot'ukat Herodes o'ğuwãtaxipin. Nasēğpu o'tũnpu'o'o. Oe'ũ.

²⁴ Imēneju adeayũ Deus ekawẽn o'ya'ĩjojo ip. Soat kaka dağayũ o'ya'ĩjojo ip.

²⁵ Barnabé, Saulo dak dinheiro o'tujowat Jesus ebekitkiyũ be—Jerusalém ka beayũ be.

13

¹ Dinheiro ũm puje ip o'jepit Antioquia ka kay. João Marcos o'ju ceweju ip. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ osodop ip Antioquia ka be, Deus ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak. Ibūrũ ma ibutet osodop ip: Barnabé, i. Simão i, Lúcio i, Manaém i, Saulo i. Ibūrũ ma ibutet osodop ip. Simão xepxep putet osunuy. Wara'at ibutet Topayõn i osunuy. Lúcio Cirene ka bewiat osunuy. Manaém o'yaypan Herodes eju, Galiléia eipi kukukat eju.

² Deus biõgbuk o'jekawēn ixeyũ aḡokatkayũ eju. Awerom ip osodop. Deus eju kawēnwēn pima, jekpiwan ma jewemurenuren pima dak, Deus biõgbuk o'jekawēn ceweju ip.

— Ōn ma kuy Barnabé otaē kapik am owebeam, Saulo dak — io'e. — Imēnpuye ixeyũ juy epeḡujēm kapik am owebeam — io'e cebe ip.

³ Deus eju kawēnwēn pima, jewemurenuren pima dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ Barnabé o'ḡujēm ibocewi, Saulo dak. O'jewebumõḡ ip Saulo abi jeje, Barnabé abi jeje dak. Imēn o'ḡujēm ip Deus a'õbi.

⁴⁻⁵ Imuju'ibiyũ o'ju Chipre eipi kay—tip'aweroroboḡ kay. Tip'aweroroboḡ putet Chipre i osunuy. Saulo o'ju Barnabé eju. João Marcos o'ju ixeyũ buywatwat'ukan. O'ju ip apēn Deus biõgbuk o'e cebe ip iap taḡ. O'ju ip Selêucia ka daḡ Chipre eipi kay cum pima. Selêucia ka tibõḡcîcâati wābũ osunuy. Oajēm ip. Jay. Oõm ip kobexixi be Selêucia ka be bima. O'timudek ip kobexixi daḡ. Oajēm ip Salamina ka be—tip'aweroroboḡ pe.

Iboce yajēm puje Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip. Oōm ip Judeuyū e'aweroroap'a be Deus eju kawēnwēnap'a be. Deus ekawēn muwēn ām ip oōm.

⁶⁻⁸ Soat tip'aweroro daḡ oekuku ip Deus ekawēn muwēnuwēn. Pafos ka be ip oajēm. Wamoat o'tobuxik ip ibo ka be. Wamoat putet Barjesus i osunuy. Barjesus xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Elimas i osunuy. Judeu osunuy wamoat. Ibukaypat osunuy. Ixe Barjesus tip'aweroroboḡ watwat muḡuykuku'uk osunuy.

— Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat òn — io'e'e cebe ip napa ma.

Ixe wamoat Sérgio Paulo eju osunuy—iecuḡap eju. Sérgio Paulo itaybit cīcāat osunuy.

Gebuje Sérgio Paulo Barnabéyū o'tomuwā. Deus ekawēn co am o'tomuwā ip.

— Deus ekawēn cuy eḡuwēn owebe — Sérgio Paulo o'e cebe ip.

Sérgio Paulo ma Deus ekawēn co pin cīcā osunuy. Barjesus pit ibu'u o'e Sérgio Paulo be Deus ekawēn coan. Imēnpuye Barjesus Barnabéyū awēḡ o'yawēḡmukērērēn. O'yawēḡmukērērērēn ibu'u jījā buye Sérgio Paulo be Jesus kay itabut am. Barjesus Sérgio Paulo mubu'un ojuy osunuy Jesus kay itabucap puxim.

⁹⁻¹² Gebuje Saulo o'jeak cīcā wamoat kay—Barjesus kay. Kūyjobit cīcā o'e Deus biōḡbuk a'ō kay. Ya'ōpuruḡ o'jekawēn Barjesus pe—wamoat pe.

— Satanás ebekit ēn — io'e. — Xipacat kay ḡu ēn—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Wuy-muḡuykukukum ēn — io'e. — Soat em ēn ikērēat mujurūḡrūḡ — io'e. — Deus e ie cūḡ. Ēn pit

wara'acayũ mubu'u'un Deus e daḡ cekuap puxim ip. Ēn ikērēat mujurũḡrũḡap epereperem ḡu. Imēnpuye Deus ipiat supi'ajoat ewebe ḡasũ — io'e. — Deus jetamu'ũm cuk adi ikērēat eḡujurũḡrũḡ iap teim. Ade kabia ḡu eta'ũm ecesũy pũḡpũḡ ã — io'e wamoat pe—Barjesus pe.

Wamoat dao ma o'suta'ũm. Wuyjojom ḡu o'e. Warara'acat kudadam o'e jeba co am—jedujowat am. Imēneju iecuḡap Sérgio Paulo oitabun Deus ekawēn kay.

Deus ekawēn imutaybitbin osodop ip Barnabéyũ. Paulo xepxep ibutet osunuy—Saulo i, Paulo i dak. Paulo i ibutet osunuy Grego a'õm. Saulo i ibutet osunuy Hebreu a'õm. Sérgio Paulo wuykukukat ekawēn kay jĩjã osunuy.

¹³ Gebuje Paulo o'jēm Pafos ka bewi, cewejuayũ dak. O'ju ip Perge ka kay Panfília eipi beatka kay. Kobexixi daḡ ip o'ju.

Gebuje João Marcos o'jepit Jerusalém ka kay. Oibu'un Paulo eju, Barnabé eju dak. O'jeok cewejuwi ip.

¹⁴ Gebuje Paulo oajēm Antioquia ka kay, Barnabé dak. Ijop Antioquia ka Síria eipi be ḡu osunuy—Pisídia eipi be osunuy.

Sábado bima o'ju ip Judeuyũ e'aweroroap'a kay—Deus eju kawēnwēnap'a kay. Oabik ip.

¹⁵ Moisés ekawēntup o'tupcoco ip, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ ekawēntup tak. Uk'a kukukayũ o'jekawēn Pauloyũ eju.

— Ocebureyũ — io'e. — Wuymucokcok am Deus ekawēn muwēn pin pima juy epeyekawēn — io'e ip.

16 Gebuje Paulo o'ây jekawên ãm. Wêḡwêḡ'i o'e jebum iḡo'a beayũ muymũḡ ãm. O'jekawên cebe ip.

— Tapupuyũ — io'e. — Pũḡpũḡ ey'in Israel naxeḡebitbit—Judeuyũ. Warara'acayũ Deus kay eyetabut Judeuyũ etabucap puxim — io'e. — Eya'õpicũḡcũḡ cuy wa'õ kay — io'e.

17 — Deus kuyjeayũ o'taē wuy'in. Judeuyũ ma o'taē jebekitkiyũm. Wuyetabut ixe Deus kay — io'e. — Deus ip o'ḡu'acoḡ cĩcã Egito eipi be bima — io'e. — Xipan cĩcã ip o'jukuk. Egito eipi bewi ip o'tujujẽm, ya'õbaca jĩjã buye.

18 Uk'a'ũmat taḡ oekuku ip pũḡ koato ḡu—40 koato bun. Deus yukpiceḡe ḡu bit ikuḡ ip osunuy kũyjobit ḡu ma'ḡu ip.

19 Deus 7 be ipi watwat o'ḡu'ũmu'ũm Canaã eipi watwat. Imu'ũm puje cebekitkit Canaã eipi o'jat jeipim — io'e.

20 — Gebuje Deus ibimãmãmãayũ ekawên coco'ukayũ o'jomuy kuyayũ kukukan. Canaã eipi be osodop ip ade jĩjã koato—450 koato. Jekawên muwẽnuwên'ukayũ o'jomuy ḡũyjom ixeyũ mukũyjojo'ukayũm.

21 Samuel koap osunuy Deus ekawên muwẽnuwên'ukan. Guyjom kuyjeayũ o'e Deus pe: “Aḡokatkat cuy ejomuy ocekkukan,” i — io'e Paulo.

— Imẽnpuye Deus Saulo o'jomuy Canaã eipi watwat kukukan kuyayũ kukukan. Saulo Quis ipot osunuy. Ixe Benjamim diwat osunuy. Ixe Canaã eipi watwat kukukat osunuy 40 koato.

22 Deus oibu'un Saulo be jebekitkiyũ kukukan. Ixe o'ju'uk jebekitkit kukap puxim — io'e.

— Gebuje Deus Davi o'jomuy jebekitkit kukukan Saulo dieğ. Davi Deus ebekitkit kukukat osunuy Deus bikuyap tağ. Deus imēn Davi o'ğuwēn:

Wetaybit Davi soat em obikuyap tağ jekukum iam, i. Ixe Jessé ipot wa'ō kay jekukum soat em ma, i.

²³ Deus imēn Davi o'ğuwēn. Deus o'e kuyje:

Davi naxeğebitbit oğuju eydaxijo am, i — io'e Paulo.

— Gebuje Deus Jesus o'ğuju Judeuyū daxijo am apēn cuk adi o'e'e'e iap tağ — io'e. — Jesus Davi naxeğebit osunuy.

²⁴ João Batista oajēm Jesus adeayū mutaybitbin awap. Imubatisasan oeku. Ixe João Batista o'e Judeuyū be: “Eyğuycūğcūğ cuy epesop ikērēat kuğ puye,” i. “Ikērēat mujurūğrūğap cuy epeyepere,” i. “Epeyewemubatisasaan cuy,” i.

²⁵ — João jekapikap eperem pima, imēn o'e Judeuyū be: “Tūybe ēn Deus emunaē iān eyju e'em owebe,” i. “Eyxe ōn Deus emunaē,” i. “Eyemuwiwi ğu ōn pit,” i. “Ya'ōbuyxi jījāat omuyku onomuju,” i. “Ōn pit wa'ōbuyxi ğu,” i. “Cedağ ğu owebe we'atoro am suiuk muwekap am wa'ōbuyxi'ūm puye,” i. João imēn o'e — io'e Paulo.

²⁶ — Obureyū — io'e. — Pūğpūğ ey'in Abraão naxeğebitbit. Warara'acat ey'in Judeuyū ğu. In-aka eyetabut Deus kay Judeuyū etabucap co'i — io'e. — Deus wuydaxijojoap awēğ o'yawēğmuwēn wuywebe — io'e.

²⁷ — Imēnpit Jerusalém ka watwat itaybit ğu o'e Jesus wuydaxijojo'ukat iam. Ika kukukayū dak itaybit ğu o'e ip iboam. Soat jebodoydoyap kabia be Judeuyū ya'ōberen tupcoco'uk ip osodop

je'aweroroap'a—Deus ekawēnmuwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup. Soat Sábado bima ip tupcoco'uk osodop. Imēnpit itaybit ġu ip apēġape xe'e ijoptup ekawēn iam. “Jesus cuy je'ū ikērēat kuġ puye,” io'e ip napa ma. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e'e iap taġ Jesus o'yaoka ip — io'e Paulo.

28 — Ixeyū mo o'jekawēn Pilatos eju—iecuġap eju. Jesus ikērēat o'jukuk ġu—pūġ em tak ka'ūma. Inaka “Jesus cuy eyaokaat,” i mo o'e ip Pilatos pe.

29 Imēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe. Soan o'e'e ip Jesus pe apēn Deus emunaē jukuk ip iaptup ekawēn taġ. Apēn ip o'tupmubarararak iap ekawēn taġ o'jebapuk ġasū — io'e.

— Iġodup ekawēn taġ soat ebapuk puje warara'acayū ma Jesus'ūm jebit mo o'ġukop korosa ejuwi. Witabikūy be adi o'jomōġ ip.

30 Deus pit waram Jesus o'ġutait. O'ġuyu ce'ū'ūayū dopap pewi — io'e.

31 — Gebuje waram o'jetait'iat o'jojojo ip Jesus eju oekukuiayū. Ibun oeku ip ceweju—Galilía eipi bewi ceweju o'jēm'iaiyū—Jerusalém ka kay ceweju o'ju'iaiyū. Ade kabia ceweju oeku ip waram o'jetait'iat eju — io'e.

— Ġasū ixeyū ma icēmān Jesus muwēnuwēn Judeuyū be. O'jojojo ip iap muwēnuwēn ip ġasū.

32-33 Ocejū dak kawēn idipat muwēnuwēn eywebe. “Waram wemunaē oġutait waram ce'ūap puxim,” io'e Deus kuyje wuydobuyū'ūm'ūm pe. Ġasū Jesus o'ġutait apēn cuk adi o'e'e'e iap taġ. Imēn e'em Deus ekawēntup—Salmodup—jebidododonaptup—xepxeptupatup:

“Ēn okpot,” i'e'em Deus, i. “Gasū ōn ebay oce,” i'e'em Deus, i.

Imēn e'em Salmodup.

³⁴ — Kuyje Deus o'e: “Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim,” i. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Xipacat oğūm ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. “Obu'u ġu xipacat ūm ām ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. Xipacat oğūm ewebe apēn cuk adi ocecece Davi be iap puxim, i.

³⁵ — Imēn e'em wara'atup pe jebibododon-aptup—Salmodup:

Wetaybit ekpot'ūm iwan ġu ēn ierepap puxim iam, i. A'ō kay kūyjobit cīcāat iwan ġu ēn, i.

Ixe imēn Jesus o'ğuwēn. Imēn e'em Salmodup — io'e.

³⁶ — Icēmān Davi'ūm oe'ū. Itabēğ puje Deus ekawēn tağ oekukuku — io'e. — Icēmān Davi'ūm o'jomōğ ip witabikūy be jedobuyū'ūm'ūm etaypi tēğ. Davi'ūm ma oierep.

³⁷ Jesus'ūm pit oierep ġu Deus waram o'ğutait puye — io'e.

³⁸ — Obureyū — io'e. — Eyetaybin cuy epesop Deus ikērēat uk'uğ wuywebewi Jesus oe'ū buye iam. Ixe Jesus muwēnuwēn ōn eywebe.

³⁹ Moisés ekawēn tağ jekukum pima wuya'ōbaca ġu juk adi ajop waram ikērēat kukap puxim. Jesus kay wuyetabut pima bit Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe waram ikērēat kukap puxim — io'e.

⁴⁰⁻⁴¹ Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup—kuyayū emudupmubararaktup:

Eyetablet'ũm cĩcã eyju! i. Eybu'u jĩjã eyetablet am okay, i. Eyetabẽgbẽg cuy epesop! Epeap eyetablet'ũm puye, i. Ōn Deus. Eywebe i'e ba'oreap oğubapuk eyetabletpe, i. Imẽnpit eyetablet'ũm okay epe'e, i. Warara'acat pe eymukũyjo buje dak, eyetablet'ũm okay epe'e, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup — Paulo o'e.

— Eyday'em'um cuy epesop Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ o'e'e iap tag je'bapukap puxim eywebe — io'e cebe ip—Judeuyũ be.

⁴² Je'aweroroap'a bewi Pauloyũ jẽm puje, Judeuyũ o'jekawẽn ceweju ip.

— Waram cuy epe'e ocemukũyjom iboam — io'e ip. — Wara'at Sábado juy ejot ġuto — io'e ip Judeuyũ.

⁴³ Ce'awero epere buje tak ġu ip o'ju Pauloyũ kay—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak—Judeuyũ etabucap co'i Deus kayayũ. Pauloyũ o'jekawẽn ceweju ip.

— Soat em ma Deus xipan wuykuğ — io'e ip. — Soat em cuy ġebum epesop iboap kay — io'e ip Pauloyũ.

⁴⁴ Waram pimaat esábado tak ġu o'je'awero Deus ekawẽn com iğo ka beayũ.

⁴⁵ Adeayũ e'aweroap tobuxik puje Judeuyũ oitabutkarey Pauloyũ kay. Paulo ip o'ya'õmuwarururun—Jesus kay itabut'ũmayũ. O'jomuymuy jĩjã ip.

⁴⁶ Gebuje Pauloyũ iparara'ũm cĩcã o'jekawẽn ceweju ip—Judeuyũ eju.

— Cedağ osunuy ocewebe koam Deus ekawẽn muwẽn ãm eywebe, eyju Judeuyũ buye — io'e.

— Cekawēn kay ġu eyju bit — io'e. — Eybu'u Jesus pe eydaxijoan, eywebe ipiat'ajoap puxim — io'e. — Eybu'u eyaġuyisum eyekuam — io'e. — Imēnpuye warara'acat pe juy oceġuwēn Deus ekawēn—Judeu'ūmayū be — io'e.

⁴⁷ — Imēḡām Deus cuk ocemuju. Kuyje Isaísat Cristo o'ġuwēn. Imēn o'e:

Ōn cuk enaē wekawēn muwēn ām Judeu'ūmayū be, i. Kabia buje wuyetaybit wuyeku am, i. Imēnpuxim wekawēn co buje Judeu'ūmayū itaybit je'e apēn Deus soat taxijojom iam, i. Soat wekawēn kayayū otaxijo, i.

Imēn Deus o'e kuyje — io'e Paulo. — Imēnpuye Judeu'ūmayū be juy oceġuwēn Deus ekawēn — Paulo o'e.

⁴⁸ Judeu'ūmayū icokcok cīcā ip o'e iboap co buje.

— Ka'ūmḡu Deus ekawēn co'i xipat — io'e ip. Soat itabut o'e Jesus kay, jexe jenuy am Deus emunaēyū.

⁴⁹ Gebuje Jesus kay itabucayū wuykukukat ekawēn o'ġuwēnuwēn soat pe itaybit'ūmayū be. Soat ibo eipi daḡ oekuku ip wuykukukat ekawēn muwēnuwēn.

⁵⁰ Judeuyū oitakomān Pauloyū kay. O'jewawē ip aḡokat kayū eju—ibo ka kukukayū eju. Aoyū eju dak o'jewawē ip—ya'ōbuyxiayū eju. Ixeyū aoyū Deus a'ō kay ip osodop. Imēnpit itakoma ip o'e Pauloyū kay.

Pauloyū ip o'yawēḡmukērērērēn. Imēnpuye soat ip itakoma jījā o'e Pauloyū kay. Jeipi bewi ip o'ġujēm.

⁵¹ O'jēm Pauloyū. Jesandália ip o'ḡupoypoy ibo ka bewi jejēm puje “Eyukpiwat Deus xe ocekawēn co pin'ūm puye” i'e am ibo ka watwat pe.

⁵² Itabucayū bit icokcok cīcā o'e—Antioquia ka beayū. Ibiōḡbuk xipacat cebe ip osunuy.

14

¹ Icônio ka kay ip o'ju Pauloyū. Oōm ip Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat o'ḡuwēn ip iḡo'a be. Imēnpuye tak ḡu ip oitabun Jesus kay—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak.

² Judeuyū kukukayū bit Pauloyū o'yawēḡmukērērēn—itabut'ūmayū.

O'yawēḡmukērērēn ip Judeu'ūmayū be cekayap puxim. Imēnpuye itakoma o'e ip Pauloyū kay Judeu'ūmayū.

³ Gebuje Pauloyū wuykukukat o'ḡuwēnuwēn soat pe—Icônio ka watwat pe. Ibun cīcā ip osodop ibo ka be. Pūḡ kabia ḡu ip osodop Icônio ka be, ade oitabun Jesus kay buye. Iparara'ūma wuykukukat o'ḡuwēnuwēn ip.

— Deus xipan soat kuḡ wuykuḡ — io'e'e ip. Wuywebe i'e ba'oreap o'ḡubapukpuk ip Deus a'ōbi. Deus a'ōbacaap o'ḡubapukpuk ip soat etabutpe. Deus ibo ka watwat o'ḡutabun Pauloyū ekajwēn kay.

— Paulo icēmān e'em — io'e ip.

⁴ Imēneju pūḡ taḡ ḡu o'e ip Icônio ka watwat—wara'at taḡtaḡtaḡ ma. Pūḡpūḡ ixeyū'in Judeuyū kay ip o'e. Warara'acayū bit Jesus emumujuyū kay o'e.

⁵ Gebuje pūḡpūḡ Icônio ka watwat o'jekawēn jeka kukukayū eju—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak.

— Ikērēm cuy ip ajukuk. Ayabuḡbuḡ cuy ip wita'am — io'e ip.

⁶ Pauloyũ jaoka ojuyap o'yawēḡtobuxik. Imēnpuye dao ma o'jēm ip Icônio ka bewi. Wara'at ka kay ip o'ju. Litra ka kay ip o'ju Derbe ka kay dak, iḡo ka korerenatka kay dak. Ixeyũ ka Licaônia eipi be opop.

⁷ Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip soat kaka daḡ soat pe ya'ḡjo am.

⁸ Taokērēat kay Pauloyũ oajēm. Taokērēat Litra ka be osunuy. Ikap'isum pin ma taokērē osunuy. Cexĩḡxĩḡ pa'ore osunuy.

⁹ Soat Paulo o'e'eiap o'ya'ḡjojo. Paulo o'jeak cĩcã cekay.

— Deus kay teku itabut jemu'adaam — Paulo o'e jewebe ma.

¹⁰ O'jekawēn taokērēat pe.

— E'āy — io'e. — Cũḡ'i ece — io'e ya'õberen cebe. Taokērē tũibit o'āy. Xipan o'jexĩḡxĩḡ.

¹¹ Paulo be imu'ada buje, o'jewāwā ip ya'õberen Litra ka watwat.

— Deusyũ o'kop wuykay! — io'e ip ja'õm. — Aḡokatkayũ jojo'i ip! — io'e ip jewewebe.

Tũybe Pauloyũ deusyũ iān o'e ip. O'jewāwā ip Paulo a'õm ḡu—ja'õm ma.

¹² — Wuyedeus teku! — io'e ip napa ma. — Júpiter teku! — io'e ip Barnabé muwēnuwēn.

— Wuyedeus tedaku! — io'e ip napa ma. — Mercúrio teku! — io'e ip Paulo muwēnuwēn. Imēn o'e ip Paulo cekawēnxi buye. Litra ka watwat edeusbaro butet Júpiter i osunuy, Mercúrio i dak.

13 Ixeyũ edeusbaro duk'a kukukat oajëm Pauloyũ kay—Júpiter tuk'a kukukat. Biopak o'tujuajëm. Yaoka ojuy ip imupik am Pauloyũ wap. Tũybe deus iãn o'e ip. Tumũntitit o'titujuajëm biopak akârãsũ eju titmukirik am Pauloyũ ya'õbuyxi cekay ip puye. O'tujuajëm ip aḡoka ekorara exĩntabi be. Júpiter tuk'a iboce o'yanuy. Tũybe teyũku wuyedeusyũ iãn o'e ip.

14 Apën e ojuy ip ocewebe iam jetaybin puje, yaḡuybabi'ũm cĩcã Pauloyũ o'e.

— Tũybe oceju deusyũ iãn o'e ip — io'e Paulo jebure be—Barnabé be.

Jesay o'ḡuwek ip jaḡuybabi'ũmap mubapuk am ibo ka watwat pe.

Pauloyũ o'jedau ajëmayũ kay. O'jekawën ceweju ip.

15 — Tapupuyũ — io'e. — Imën ḡu juy epe'e ocewebe! — io'e. — Deus ḡu oceju—aḡokatkayũ acã! — io'e. — Oceju dak eyjo'i ma — io'e. — Ocajëm ijoce kawën idipat muwën ãm eywebe. Eymubu'un am eyedeusbaroyũ kay ocajëm ijoce. Te'e ma eyetabut ixeyũ kay — io'e ip Listra ka watwat pe. — Deusbaroyũ kay eyetabucap cuy epeyepere! — io'e. — Deusat kay juy eyetabun epe-sop. Deusat soat em itait omuy. Ixe kay acã eyetabun cuy epe-sop — io'e. — Ixe kabi o'ḡuḡë, ipi dak. Tiboḡ cĩcãati dak o'timuḡë. Ixe soat o'ḡuḡë—kabi daḡat, ipi daḡat tak, tiboḡ cĩcãat daḡat tak — i'e'em ip.

16 — Deus kuyjeayũ o'jepere jekpiwan ma ip jeku am—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak — io'e.

17 — Imënpit Deus xipacan e'e'uk osunuy soat peam ijodiat peam. Imën õn soat podi ma xipat

iam wuymutaybitbin. Ixe muba'at muajēmjēm kabi bewi wuywebe. Ixe kadai mu'aypapan wuywebe i'o am. Deus soat em wuyemukaypinput ūmūm wuywebe wuymucokcok am. Deus imēn xipan wuykuḡ ibikuy wuywebe wuyetabut am cekay buye – io'e ip.

Imēn Paulo Litra ka watwat o'ḡutaybin Deus ekawēn.

¹⁸ Litra ka watwat biopak aoka ojuy jījā tūybe Pauloyū deusyū iān o'e ip puye. Pauloyū bit o'ḡubu'un ip biopak aoka am.

¹⁹ Judeuyū oajēm Pauloyū kay—itabut'ūmayū. Oajēm ip Antioquia ka bewi, Icônio ka bewi dak. Litra ka be ip oajēm. Ade o'ḡubu'un ip Pauloyū kay. O'ḡutakomān ip cekay ip.

Imēnpuye Paulo o'yabuḡbuḡ ip yaokaap ojuy. Kururuḡ Paulo o'tujujēm ip jeka bewi—Litra ka bewi. Kacūḡpe o'jepere ip. Tūybe oe'ū iān o'e ip.

²⁰ Paulo bit o'āy Jesus kay itabucayū cekay ce'awero buje. Waram oōm Litra ka be.

Kuyaje Paulo o'kop Derbe ka be Barnabé eju.

²¹ Kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn ip Derbe ka watwat pe. Imēnpuye tak ḡu oitabun ip Jesus kay.

Gebuje o'jepit ip jedocap e daḡ ma. Litra ka daḡ ip o'jepit Icônio ka daḡ tak, Antioquia ka daḡ tak.

²² Jesus a'ōkayayū jojom ip o'jepit. Ixeyū a'ōmucanucan oekuku ip. Yawēwēm ip oekuku. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

– Jesus kay eyetabucap cuy epeyepere ḡu – io'e.

– Jesus kay wuyetabut pima, warara'acat ipiat supi'ajoat wuywebe – io'e.

— Guyjom pit Deus xe acesop. Ixe soat kukukan pima, cexe ma acesop soat ya'õ kay kũyjobit pima — io'e cebe ip.

Paulo soat kaka daḡ oeku Barnabé eju.

²³ Ixeyũ dak aḡokatkayũ o'taẽ Jesus day itabucayũ kukukayũm. Soat kaka daḡwi o'taẽ ip. Jekpiwa ma o'jewemurun ip jekawẽn ãm Deus eju. Deus eju o'jekawẽn ip o'taẽ'ibiyũ beam. Imẽn o'jekawẽn ip Deus eju:

— Ocekukukat — io'e ip Jesus pe. — Iteyũ aḡokatkayũ juy ejukuk xipan, ekay itabut ip puye — io'e ip Deus pe.

²⁴ O'kop ip Panfília eipi daḡ, Pisídia eipi daḡ tak.

²⁵ Gebuje waram Deus ekawẽn o'ḡuwẽnuwẽn ip Perge ka be. Atália ka daḡ ip o'kop.

²⁶ Antioquia ka kay ip o'ju waram. Kobexixi daḡ ip o'ju. Koap jejẽmap ka be ip oajẽm—Antioquia ka be.

— Xipan cuy ixeyũ ejukuk kapikipiḡ pima—ekawẽnmuwẽnuwẽn pima — i mo o'e itabucayũ Deus pe ibo ka be koap cẽm pima.

²⁷ Oajẽm ip ma'ḡuto Antioquia ka be jekapikap o'jepere ip puye. Paulo ekawẽn co am o'je'awero ip soat Jesus a'õkayayũ.

Gebuje Paulo apẽn Deus ixeyũ buywatwanap o'ḡuwẽn cebe ip. Apẽn soat kaka daḡ oekuku ip iap o'ḡuwẽn.

— Deus juk adi oca'õmucanucan osunuy Jesus muwẽnuwẽn pima — io'e. — Judeu'ũmayũ be oce-muju jekawẽn muwẽn ãm — io'e. — Tak ḡu ip oitabun Jesus kay — io'e cebe ip.

²⁸ Ibo ka be osodop ip ãm kaxi. Jesus a'õkayayũ xe osodop ip ibun ma.

15

¹ Judeuyũ o'ju Antioquia ka kay—Judéia eipi bewiayũ. Oajēm ip.

Gebuje cedağ ğu Jesus kay itabucayũ o'ğutaybin ip—Judeu'ũmayũ o'ğutaybin ip.

— Moisés ekawēn tağ eye-daypu'ağobixeedakat'ũm pima, Deus jeydaxijo ğu — io'e ip napa ma itabucayũ be.

² Imēneju Pauloyũ o'jewa'õxikxik cĩcã ceweju ip Judéia eipi bewiacat eju. Imēnpuye Jesus a'õkayayũ itaybin pin o'e ip apēn ğu paxi cũğ ma wuyxe iam.

— Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn tağ? Acesuxeedakat ğu xe'e? — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye ip Paulo o'ğuju Jerusalém ka be, Barnabé dak, jebureyũ dak.

— Jerusalém ka be juy epeju — io'e ip. — Epeju juy jekawēn ãm Jesus emumujuyũ eju—itabucayũ kukukayũ eju dak — io'e ip. — Epeyewawē juy ceweju ip. “Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn tağ? Acesuxeedakat ğu xe'e?” i juy epe'e cebe ip — io'e ip.

³ Pauloyũ o'jewemuwēn cebe ip. O'jēm ip Antioquia ka bewi.

O'ju ip itabucayũ kukukayũ kay. Cucum pima Fenícia eipi dağ o'kop ip, Samaria eipi dağ tak. Soat ka dağ o'je'awero ip itabucayũ eju cucum pima.

— Ade jĩjã Judeu'ũmayũ kuyap jetabucap o'jepere ip — io'e ip. — Jesus kay ip oitabun — Pauloyũ o'e cebe ip.

Icokcok cĩcã ip o'e itabucayũ iboap awēğ to-buxik puje—Fenícia eipi watwat, Samaria eipi watwat tak.

⁴ Oajēm ip Jerusalém ka be. O'ju ip itabucayũ kukukayũ kay. Itabucayũ kukukayũ ip o'tobede, Jesus emumujuyũ dak, wara'acayũ itabucayũ dak. Itabucayũ kukukayũ o'je'awero ip cexe.

Gebuje Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Deus cuk adi ocebuywatwatn kawēn idipat muwēn ām — io'e. — Pũḡ ḡu Judeu'ūmat oitabun Jesus kay—ade jĩjã ma! — io'e Paulo.

⁵ Pũḡpũḡ pit Fariseuyũ o'āy Paulo mukorēm ām—Jesus kay itabucayũ.

— Ixeyũ dak cuy Moisés ekawēn taḡ jeku, itabut maḡu ip Jesus kay — io'e ip. — Jedaypu'aḡobixeedakat cuy ip cekawēn taḡ — io'e ip te'e ma. Imēnpuye Pauloyũ o'jewa'ōxikxik cĩcã Fariseuyũ eju.

⁶ Gebuje Jesus emumujuyũ o'je'awero ip Jesus kay itabucayũ kukukayũ eju. O'jewawēwē jĩjã ip.

— Apēntak cedaḡ wuywebe Judeu'ūmayũ mutaybit am Jesus kay itabun ip puje? — io'e ip jewewebe. — “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku,” i du ace'e cebe ip? Imēn ḡu xe'e ace'e cebe ip? — io'e ip jewewebe.

⁷ O'jekawēn cĩcã ip jeweweju jewemudin ām. Ibun cĩcã ip o'jewa'ōxikxik wara'at taḡtaḡtaḡ i'eap puxim.

Pedro o'jekawēn soat pe aweromayũ be.

— Okitpitpityũ — io'e. — Eya'ōpicũḡcũḡ cuy epe-sop wekawēn kay — io'e. — Kuy bima Deus onaē kawēn idipat muwēn ām Judeu'ūmayũ be. Eyetaybit iboam — io'e. — Ixe mo omuju ibikuy osunuy ixeyũ mutabut am jekay buye.

⁸ Deus itaybit apēn wuyju jewaḡuyḡuy iam — io'e.

— Ixe mo jebiõğbuk o'ğudot Judeu'ũmayũ kay apẽn wuykay o'ğudot iap co'i. Imẽn Judeu'ũmayũ kay dak õn iam wuymutaybitbin o'e Deus.

⁹ Soat ipi dağayũ ibit ma Deus xe. Soat jewejojo'i ma ip cexe. Imẽnpuye Deus ikêrêat o'ju'uk Judeu'ũmayũ bewi Jesus kay ip itabut puye. O'ju'uk apẽn wuywebewi ikêrêat o'ju'uk iap co'i — io'e.

¹⁰ — “Cedağ ğu Deus pe jebiõğbuk muõm ãm cebe ip, Moisés ekawẽn tağ ğu ip puye,” i du eyju e'em? — Pedro o'e. — Iba'ore osunuy wuydobuyũ'ũm'ũm pe ixekawẽn tağ jeku am. Wuywebe dak iba'ore. İba'ore kuka o'e Judeu'ũmayũ be dak. Imẽnpuye “Moisés ekawẽn tağ cuy epeku,” i'ũmğuy juy ace cebe ip—Jesus kay itabun'isuayũ be.

¹¹ Wuykukukat Jesus wuydaxijojom cekay wuyetabut puye. Wuydaxijojom xipan wuykuğ puye. Imẽnpuxim Judeu'ũmayũ dak idaxijo itabun puje ip — Pedro o'e.

¹² Guyjom Pauloyũ o'jekawẽn aweromayũ be.

— Deus mo ocemuju kawẽn idipat muwẽn ãm Judeu'ũmayũ be — io'e. — Deus a'õbi juk adi wuywebe i'e ba'oreat oceğubapukpuk soat etabutpe — io'e. — Deus soat podi ma ya'õbaca iap juk adi oceğubapukpuk itabutpe ip — io'e ip aweromayũ be. Soat ip mũğ osodop ya'ıjojom.

¹³ Guyjom Tiago o'jekawẽn aweromayũ be.

— Okitpitpityũ — io'e. — Eya'õpicũğcũğ cuy epe-sop wekawẽn kay.

¹⁴ Simão Pedro ekawẽn epeya'ıjojo kuy — io'e. — Deus xipan Judeu'ũmayũ kuğ iam wuy mukũyjojo — io'e. — Deus Judeu'ũmayũ o'taẽ itabut am jekay. İxeyũ dak o'taẽ jebekitkiyũm — io'e.

15 — Iboap o'jebapuk kuyayũ ekawẽn tağ—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararak-tup ekawẽn tağ — io'e. — Imẽn e'em iboaptup:

16 “Õn Deus,” i. “Waram ocepit ya'at'ibit'a mudim am—Davi duk'a mudim am,” i. “Yadipat'am je'e ma'ğuto,” i. “Soat xe ijodiat xe wa'õbuyxian oğuy apẽn Davi ya'õbuyxi osunuy iap co'i,” i. “Obikuyap tağ jeku ip waram,” i.

17 “Soat kaka dağacat itabut je'e okay Judeu'ũmayũ,” i. “Webekitkiyũm je'e ip,” i.

18 Imẽn wuykukukat e'em, i. Kuyje ma iboap o'ğuwẽn, i.

Imẽn e'em iboaptup — io'e Tiago. — Imẽn cuk adi Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ o'e'e'e Deus a'õbi — Tiago o'e.

19 — “Imẽnpuye Judeu'ũmayũ kaykay ğu juy ajop,” i õn e'em — io'e Tiago. — “Jesus kay itabun'isuayũ kaykay ğu juy ajop,” i õn e'em — Tiago o'e. — Iboam acã juy ace Judeu'ũmayũ be—itabun'isuayũ be:

20 Deusbaroyũ wap iẽnmõğ'ibitẽn cuy epesuẽn'o ğu, i. Wara'acat tayxi kaykay ğu juy epesop, wara'at itop kaykay ğu dak, i. Iẽntoyteyatẽn cuy epesuẽn'o ğu, i. Puca doy juy epetoykõnkõn ğu, i.

Iboam acã juy ace Judeu'ũmayũ be—itabun'isuayũ be — Tiago o'e.

21 — Kuy bin ma opop Moisés ekawẽn wuymutaybitbin'ukayũ soat kaka dağ — io'e. — Gasũ dak soat kaka dağ opop ip. Soat Sábado cekawěntup cocom ip wuy'eaweroroap'a

be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iboam acã juy ace cebe ip — Tiago o'e.

— Imēn cuy ace! — io'e ip aweromayũ.

²²⁻²³ Soat ce'awero'ibiyũ Tiago be jawēwēap kay ip o'e—soat Jesus emumujuyũ, soat itabucayũ kukukayũ dak, soat itabucayũ dak.

Gebuje Jesus emumujuyũ cartadup o'tupmubararak itabucayũ kukukayũ. O'tupmubararak ip tup muju am warara'acayũ awēaptum—itabucayũ awēwēaptum—Antioquia ka watwat awēwēaptum. Xepxep aḡokatkayũ o'ḡuju ip cartadup tujowat am Antioquia ka watwat pe. Judas o'ḡuju ip, Silas tak. Judas xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Barsabás i osunuy. Ixeyũ xepxepayũ ya'õbuyxi ip osodop soat xe. Ixeyũ xepxepayũ cartadup o'tuptujowat Antioquia ka watwat pe. O'ju ip Paulo eju, Barnabé eju dak.

Cartadup imēn o'e:

Oceju Jesus emumujuyũ, itabucayũ kukukayũ dak, wara'acat itabucayũ dak, i. Eykitpitpiyũ oceju, i. Kato mujujum oceju soat pe eywebe Judeu'ũmayũ be, i. Kato mujujum ocejũ soat kaka daḡacat pe—Antioquia ka watwat pe, Síria eipi watwat pe dak, i.

²⁴ Kuy hima aḡokatkayũ mo a'ḡu eyaḡuymubabi'ũm'ũm oce'in, i. Gasũ eyetaybit ḡu apēn oceku cedaḡ iam, i. “Moisés ekawēn taḡ eyedaypu'aḡobixeedakat'ũm pima, Deus jeydaxijo ḡu,” io'e ip napa ma eywebe, i. Oceju ḡu mo a'ḡu ixeyũ oceḡuju eykay, i. Ja'õbi ma mo a'ḡu ip o'ju eykay, i.

²⁵ Imēnpuye juk a'ḡu oceje'awero pũḡ taḡ ma eyawē ãm, i. Gasũ xepxep aḡokatkayũ ocetaē imuju am eyjom, i. Ixeyũ cum Barnabé eju, Paulo eju dak, i.

²⁶ Pauloyũ o'yaoka pin kuy bima, i. Inaka iparara'ũm ma wuykukukat Jesus Cristo muwēnuwēn oekuku ip, i. Imēnpuye ikukpin cĩcã ip ocexe, i.

²⁷ Xepxepayũ oceḡuju eykay—Judas, Silas tak, i. Ixeyũ soat ḡuwēn eywebe ḡasũ ocekawēn, i.

²⁸⁻²⁹ Iboam acã oceju e'em eywebe: Deusbaroyũ wap iēnmõḡ'ibitēn cuy epesuēn'o ḡu, i. Puca doy juy epetoykõnkõn ḡu, i. Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ḡu, i. Wara'at tayxi kaykay ḡu juy epesop, wara'at itop kaykay ḡu dak, i. Iboam acã juy oceju e'em eywebe, i. Iboap taḡ jekukum pima, cedaḡ epeku. Eywãtaxipipem ḡu juy epesop. Ibũrũ ma oceju e'em eywebe eyawēwēm, Deus biõḡbuk tak eyawēwēm, i.

Imēn o'tupmubararak ip Judeu'ũmayũ awēwēaptup itabucayũ kukukayũ Jerusalém ka be awerom pima.

³⁰ Gebuje taē'ibiyũ cartadup o'tuptujowat ip Antioquia ka watwat kay—itabucayũ kay. Judas o'tuptujowat, Silas eju. O'ju ip Barnabé eju, Paulo eju dak.

Yajēm puje soat itabucayũ o'tomuwã ip je'awero am.

³¹ Gebuje ip o'tupũm cebe ip. Itabucayũ kukukayũ ya'õberen o'tupcoco soat pe ya'ĩjo am. Soat ip icokcok o'e ibodup ekawēn co buje.

³² Judas Silas tak itabucayũ o'yawēwē. Antioquia ka watwat o'yawēwē ip. Deus ekawēn

muwēnuwēn'ukayũ osodop ip. Deus ekawēn ip o'gutaybitbin. Imēnpuye biḡ ma ip itabut o'e Jesus kay. Icockok ip o'e jetabucap kuḡ. Pũḡ kabia ḡu osodop ip Antioquia ka be.

³³ Ibocewi o'jewemuwēn ip itabucayũ be.

— Deus cuy xipan jeydujupit — itabucayũ o'e cebe ip.

O'jepit ip Jerusalém ka be. Kuy bima o'ḡuju'iyũ kay ip o'jepit.

³⁴ Imēnpit Silas o'jepit ḡu.

— Ijoce ma oḡuy — io'e. — Ocepit ḡu juy — io'e.

³⁵ Paulo dak Antioquia ka be osunuy, Barnabé dak. Wuykukukat ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip adeayũ be. Jebureyũ eju wuykukukat ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip.

³⁶ Ibun'ũm pima Paulo o'jekawēn Barnabé eju.

— Ga'a juy acepit — io'e. — Soat kaka daḡ cuy aju—kuy bima Deus ekawēn aḡuwēnuwēn iap kaka daḡ — io'e. — Wuynomukay juy acepit waram Jesus a'õkayayũ jom — io'e. — Ga'a acepit xipat paxi opop ip iam — io'e Barnabé be.

— Ga'a — io'e Barnabé.

³⁷ Barnabé ma João Marcos dujowat ojuy ceweju ip.

³⁸ Paulo bit ibu'u o'e tujowan.

— Oxe ma xipat ḡu João Marcos ju am wuyweju — Paulo o'e. — Koap pima mo wuyiwat — io'e. — Panfília eipi be bima, o'jepit — io'e. — Wuyweju bit mo oibu'un Deus ekawēn muwēn ãm — io'e. — Obu'u oce ikuḡ — Paulo o'e.

³⁹ O'jewa'õxixik cĩcã ip. Imēnpuye o'jeok ip jewejuwi oibu'un ikuḡ puye.

Gebuje Barnabé João Marcos o'tujowat jewēju. Kobexixi be ip oôm. Tiboğ cĩcãati o'timudek ip. Chipre eipi be ip o'ju—tip'aweroroboğ pe.

⁴⁰ Gebuje Paulo wara'at ma o'taē jewēju am. Silas o'taē jewēju am. Soat ikitpitpiyũ o'jekawẽn Deus eju cebeam ip—Antioquia ka watwat.

— Bay, xipan soat kuğ ên — io'e ip. — Iteyũ xepxepayũ juy ejukuk xipan — io'e ip Deus pe.

⁴¹ Paulo o'ju Silas eju. Síria eipi dağ oekuku ip, Cilícia eipi dağ tak. Deus ekawẽn itabucayũ mutaybitbin oekuku ip.

16

¹ Pauloyũ o'ju Derbe ka be, Listra ka be dak. Listra ka be ağokatkat osunuy. Jesus a'õkayat osunuy. Ibutet Timóteo i osunuy. Paulo o'ju Timóteo kay. Timóteo xi Judeu osunuy. Ixe ayacat Deus ekawẽn kay itabut osunuy. Cebay Judeu ğu osunuy—Grego acã.

² Jesus a'õkayayũ Timóteo o'ğuwẽn Paulo be—Listra ka watwat, Icônio ka watwat tak.

— Timóteo xipat cĩcã — io'e ip Paulo be.

³ Timóteo dujowat ojuy o'e jewēju jebuywatwat'ukan Paulo. Koap Paulo Timóteo o'taypu'ağobixeedakat Judeuyũ babi dağ, ade Judeuyũ osodop ika kay ip cumiat ka be buye. Itaybit cĩcã osodop ip Timóteo Judeu'ũmat ipot iam, taypu'ağobixeedakat'ũm iam tak ixeyũ Judeuyũ.

⁴ Gebuje Paulo o'ju Silas eju, Timóteo eju dak. Soat kaka dağ ip oekuku Jesus kay itabucayũ jojom. Jerusalém ka watwat pe jawẽwẽap muwẽnuwẽn oekuku ip. Jesus emumujuyũ be

jawēwēap muwēnuwēn oekuku ip—itabucayū kukukayū be jawēwēap muwēnuwēn. Mēnku Judeu'ūmayū jekuku iap muwēnuwēn oekuku ip.

— Kūyjobin cuy epesop eyawēwēap ekawēn kay — io'e ip itabucayū be soat kaka watwat pe. Soat kaka daḡ oekuku ip imukūyjom.

⁵ Imēneju biḡ ma itabut o'e Jesus kay. Soat kabia warara'acayū oitabun Jesus kay.

⁶ Deus biōḡbuk Pauloyū o'ḡjuat ḡu Ásia eipi be. O'ḡjuat ḡu ip iboce Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpuye Frígia eipi daḡ ip oekuku Galácia eipi daḡ tak. Kapurūḡ taḡ ip oekuku.

⁷ Ibocewi oajēm ip Mísia eipi tēḡ ma. Bitínia eipi be cu ojuy ip. Deus biōḡbuk pit o'ḡjuat ḡu ip.

⁸ Imēnpuye Mísia eipi daḡ o'timudek ip. Trôade ebikopap pe oajēm ip. Ibo ka tibog cīcāati xe osunūy.

⁹ Gebuje Paulo jexey jo'iat o'jojoho ixexima. Trôade ka be bima o'jojoho. Aḡokatkat o'jojoho jexey jo'iat pe. Macedônia eipi bewiat o'jojoho. Cūḡ'i osunuy.

— Macedônia eipi kay juy ejot — io'e Paulo be jexey jo'iat pe. — Ocebuyan cuy ece — io'e Paulo be.

¹⁰ Paulo imēn jexey jo'iat o'jojoho. Ōn tak cuk Paulo xe oḡuy Trôade ka be bima. Ōn Lucas—ijudup mubarararaḡat. Macedônia eipi kay a'ḡu cu ojuy ocejewaḡuy Paulo exey jo'iat puye. Ocetaybit cīcā Deus cuk ocemuju Macedônia eipi kay kawēn idipat muwēn ām iam.

¹¹ Gebuje kobexixi be oceōm. Ocejēm Trôade ka bewi. Tibog cīcāati osetimudek. Cūḡ ma oceju

tip'aweroro kay Samotrácia eipi kay. Kuyaje oceju Neápolis ebikopap kay.

¹² — Gebuje Filipos ka kay oceju. Filipos ka Macedônia eipi be opop. Ikaboğ cĩcã ma o'sukadop. Wara'atka bodi ma ikaboğ o'sukadop—Macedônia eipi beatka bodi ma. César ebekitkit ibo ka o'sukada Roma ka kukat ebekitkit.

¹³ Ağoka bewi ocejẽm Sábado kabia.

Idibi wãbũ kay oceju.

— Judeuyũ aco'i kawẽnwẽn Deus eju ijoce — i juk a'gu oce'e.

Aoyũ awerom osodop ip iboce. Ocabik ma a'gu ceparakpe ip—aweroayũ parakpe.

¹⁴ Gebuje Deus ekawẽn oceguwẽn cebe ip. Ayacat iboce osunuy. Ibutet Lídia i osunuy. Tiatira ka bewiat osunuy. Paço idipat teidada'ukat osunuy. Deus kay itabucat osunuy. Deus Paulo ekawẽn o'gubapuk Lídia be itabut cĩcã i'e am. Imẽnpuye itabut cĩcã o'e Jesus kay.

¹⁵ O'jewemubatisanat “Jesus ebekit õn ġasũ bit” i'e am soat pe. Lídia duk'a watwat tak o'jewemubatisanat ip, itabut puye. Lídia o'jekawẽn ocewebe.

— Eyxe wuykukukat Jesus kay wetabut pima, oduk'a be juy epesop ġasũ bit — io'e ocewebe.

Imẽnpuye Lídia duk'a be ocesop Filipos ka be bima.

¹⁶ Gebuje ayacat ocedopabijuk—yaypan'isuat—cekariwa be imudadaybotbot'ibit. Deus eju Judeuyũ kawẽnwẽn'uk osodop iap kay cum pima, ocedopabijuk. Ibiõğbuk kërëat kuğ osunuy jewebe. Ibiõğbuk kërëat a'õbi yaypan'isuat apẽn ġuyjom je'bapuk iap muwẽnuwẽn'uk osunuy adeayũ be. Ağokatkayũ

yaypan'isuat kukayũ osodop ip. Ade dinheiro bubum ip osodop apẽn ġuyjom je'bapuk eykay iap muwẽġap teim. Ixe yaypan'isuat ocedopabijuk.

¹⁷ Jewãwãwãm oekuku ocenomuju soat kabia. O'jekawẽn ocekawẽn coco'ukayũ be.

— Teyũku Deus a'õ kay kũyjobicayũ — io'e'e'e. — Ixe Deus soat podi ma ya'õbuyxiat — io'e'e'e. — Apẽn wuyewedaxijo but iap muwẽnuwẽn wuywebe — io'e'e'e ya'õberen ocekawẽn coco'ukayũ be.

¹⁸ Iboap muwẽnuwẽn oekuku ocedobatban yaypan'isuat. Wara'at kabia dak. Wara'at kabia dak. Ade kabia iboap muwẽnuwẽn oekuku ocenomuju. Imẽnpuye Paulo yukpiceġẽn o'e cekay. O'jekorepẽn yaypan'isuat kay.

Gebuje Paulo o'jekawẽn ibiõġbuk kërëat pe—yaypan'isuat peat pe.

— Ejëm cuy yaypan'isuat pewi — io'e. — “Ejëm cuy,” i õn e'em ewebe Jesus a'õbi — Paulo o'e.

Gebuje'isum ma o'jëm cebewi. Xipat o'e.

¹⁹ Cebewi ibiõġbuk kërëat cẽmap co buje, yaypan'isuat kukayũ oitakomãn ip Paulo kay.

— Gasũ bit ixe ibiõġbuk kërëat a'õbi ġuwẽn ġu — io'e ip. — Abu dinheiro je'ġũm ocewebe ġasũ bit? — io'e ip.

Pauloyũ o'jat ip. Akiju ip o'tujowat. Jeka kukukat topabe o'tujowat ip imuymuy am.

²⁰ Gebuje o'jekawẽn ip jeka kukukayũ eju.

— Teyũku Judeuyũ — io'e ip. — Wuyka watwat kaykay ip — io'e ip napa ma. — Iwaru ma ocemutaybitbin ip. Jebabim ip ocemutaybitbin — io'e ip.

²¹ — Cedaġ ġu iteyũ e'eap taġ wuyeku am, wuyju Roma ka kukukat ebekitkit puye — io'e ip napa ma.

²² Gebuje ibo ka watwat oitakomãn ip Pauloyũ kay, imuymuy buje. Ika kukukayũ Pauloyũ eek-abek o'guwekuwek ip.

— Epeyukxabimupokupoğ cuy daxadaypam — io'e ip.

²³ O'yukxabimupokupok cĩcã ip. Daomũnmũnap'a be o'guõm.

— Ağ cuy epesop cekay — io'e ip daomũnmũnap'a kukukat pe. — Epejowiwi juy ip ijẽmap puxim — io'e ip.

²⁴ Iboap co buje ãmap'abi be Pauloyũ o'guõm iğo'a kukukat. Badiat'abi be ip o'guõm, “Xipan cĩcã juy iteyũ epejowiwi,” i juk o'e buye. Sui o'suimuõm ip iptok pe. O'jekağobiece ip parakpe. Cem cĩcã o'e ip. Ceok pa'ore ip o'e.

²⁵ Iximadakpe Pauloyũ o'jebibododon Deus kay. O'jekawẽn ip Deus eju. Ibibodo a'ĩjojom o'e ip soat daomũnmũnap'a beayũ.

²⁶ Ipi o'jexixi ġebuje bit. Imẽnpuye daomũnmũnap'abi'ip o'je'abi'ipekutu. Soat xĩntabi dak jekpiwa ma o'jeorek. O'tomudip'uk. Ikağobimuparakap'ip tak o'jeipeorek jekpiwan ma.

²⁷ Imẽn cebapuk puje daomũnmũnap'a kukukat o'jewũrũğ. Xĩntabi tomudip'uk'uk o'jojojo. Tũybe taomũnmũnayũ kuy o'jẽm iãn o'e. Imẽnpuye jepaja o'ju'uk iyuk pewi jewaoka ojuy.

²⁸ Imẽnpuye Paulo ya'õberen o'jewãwã.

— Ecewaoka ġu juy — io'e ya'õberen. — Ocejẽm ġu buk — io'e. — Soat oceju ijoce mabuk — io'e yakukukat pe.

²⁹ — Wexiktak cuy eğũm owebe — io'e jebure be ya kukukat. — Etojot cuy kabia iam.

O'gũm cebe. Badi o'ju.

Pauloyũ kay o'ju. Ikarabakbak o'e jeparara pi-bun. O'jẽg'aecõgçõg Pauloyũ dopabe.

³⁰ O'tujujẽm ip yabewi.

— Obureyũ — io'e. — Apẽntak wewedaxijo but? — io'e.

³¹ — Etabun cuy eɣuy Jesus kay—wuykukukat kay — io'e. — Etabut pima Deus jedaxijo. Eduk'a watwat tak idaxijo — io'e ip.

³² Gebuje Paulo Deus ekawẽn o'gũwẽn yakukukat pe, soat tuk'a watwat pe dak.

³³ Soat ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Daomũnmũnap'a kukukat Pauloyũ o'yukxabiwuy iximadakpe ma.

Gebuje daomũnmũnap'a kukukat o'jewemubatisanat “Gasũ bit Jesus ebekitkit oceju” i'e am jebureyũ be. Soat tuk'a watwat tak o'jewemubatisanat.

³⁴ Pauloyũ o'tujowat ip jeduk'a be. Puybit o'gũm cebe ip.

— Juku eyxan — io'e. — Epejo'o — io'e.

Soat ip icokcok cĩcã o'e Jesus kay itabut puye.

³⁵ Kabia buje Filipos ka kukukayũ te'e ma sorarayũ o'gũju daomũnmũnap'a beayũ dakoy am—Pauloyũ dakoy am.

— Pauloyũ juy epeɣujẽm daomũnmũnap'a bewi — io'e ip sorarayũ be.

³⁶ O'ju ip daomũnmũnap'a be. Ika kukukayũ ekawẽn o'gũwẽn ip iɣo'a kukukat pe.

Ixe o'ju Pauloyũ kay.

— “Pauloyũ juy epeɣujẽm daomũnmũnap'a bewi,” i juk o'e ip oceka kukukayũ — io'e

yakukukat Pauloyũ be. — Epejẽm cuy — io'e ip.
— Eyekupinap tağ cuy epeju — io'e Pauloyũ be.

³⁷ Imẽnpit Paulo ika kukukayũ a'õ kay ğu o'e.

O'jekawẽn sorarayũ be Paulo.

— Ocejũ soat eipi kukukat ebekitkit—César ebekitkit Roma ka kukat ebekitkit — io'e. — Soat etabutpe ip ocukxabiaokaka — io'e. — Ocedujowat ğu ip ibimãmãmamayũ ekawẽn coco'ukat kay ocekawẽn co am — io'e. — Itaybit ğu mo a'ğu ip Pauloyũ ikẽrẽat o'ğujurũğ iam, o'ğujurũğ ğu iam tak, ocekawẽn co'ũm puye. Jetaybitpun'ũma ip ocemuõm daomũnmũnap'a be — io'e. — Iba'arẽm ma ip ocemujẽm ojuy! — io'e. — Iba'arẽm ğu juy ip ocemujẽm — io'e. — Soat etabutpe juy ip ocemujẽm — Paulo o'e.

³⁸ Imẽneju sorarayũ o'jepit ika kukukayũ kay. Paulo ekawẽn o'ğuwẽn ip cebe ip.

— César ebekitkit teyũbitku — io'e ip. Imẽnpuye ika kukukayũ iparara jĩjã ip o'e César ebekitkit ukxabi mupok pi osodop buye.

³⁹ O'ju ip Pauloyũ kay. Daomũnmũnap'a be ip o'ju.

— Ocejũ juk a'ğu xipan ğu eykuk kapusu — io'e ip. — Imẽnpit eyağuyba'ũm cuy iboap kay — io'e. — “Filipos ka kukukayũ juk a'ğu ikẽrẽm cĩcã ocekek,” i'ũmğũ juy epe'e — io'e ip. — Epejẽm oceka bewi — io'e ip Pauloyũ be.

⁴⁰ O'jẽm ip daomũnmũnap'a bewi. O'ju ip Lídia duk'a be. Ixe duk'a be osodop ip kawẽnwẽn Jesus a'õkayayũ eju. O'yawẽwẽ ip. O'jẽm ip ibocewi.

17

¹ Pauloyũ o'ju Tessalônica ka kay. Cucum pima o'kap ip Anfópolis ka dağ, Apolônia ka dağ tak. Oajēm ip Tessalônica ka be. Ebaṗũğ esemana ibo ka be ip osodop. Judeuyũ e'aweroroap'a ibo ka be o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a.

² Ebaṗũğ Sábado bima iğo'a be o'juju ip. Oõm ip iğo'a be.

Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn iğo'a beacat pe. Imutaybitbin o'e ip.

³ — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ juk adi Jesus Cristo o'ğuwēnuwēn — io'e. — Imēn e'em ip:

Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ũ juy, i.

Waram imēnpit jetai, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup — io'e. — Ibodup ekawēn tağ o'jebapuk Jesus pe — io'e. — Ōn ixē Jesus muwēnuwēn eywebe. Deus ixē Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — Paulo o'e.

⁴ Iboap co buje ade Judeuyũ oitabun Jesus kay. Pauloyũ eju oekuku ip. Ade Grego a'õm kawēnwēn'ukayũ dak oitabun Jesus kay—Deus kay itabut osodop'iyũ. Ade aoyũ dak oitabun Jesus kay—Grego a'õm kawēnwēn'ukayũ—soat xe ibuyx-iyũ.

⁵ Warara'acayũ bit oitabutkarey Pauloyũ kay Judeuyũ—itabut'ũmayũ. Itabutkarey o'e ip ibadipdipyũ oitabun Jesus kay buye. Itabutkareyayũ ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ o'tomuwā je'awero am. Ibukapik'ũmayũ o'tomuwā ip—kaycõm'ũmayũ. O'je'awero ip itabutkareyayũ Pauloyũ o'jomuymuy buye. Itabutkareyayũ warara'acayũ o'ğutakomān ip Pauloyũ kay. Puyxibut'ũm ip oõm Jasão duk'a

be Pauloyũ bu ojuy. Pauloyũ dujowat ojuy ip aweromayũ kay.

⁶ Pauloyũ bit o'tobuxik ġu ip Jasão duk'a be. Imēnpuye Jasão o'jat ip Pauloyũ nuyap pe, Pauloyũ ka'ũm puye. Wara'acat itabucayũ dak o'jat ip.

Ibocewi o'tujowat ip ika kukukayũ kay. Pauloyũ o'jomuymuy ip ika kukukayũ be.

— Soat kaykay teyũ^{ku} osodop! — io'e ip napa ma.
— Soat kaka daġ ip oekuku wuybadipyũ kaykay — io'e ip napa ma. — Wuyka be ġasũ ip oajēm — io'e ip.

⁷ — Jasão ixeyũ o'tujuõm jeduk'a be tũy ãm — io'e ip jeka kukukayũ be. — Wuyeipi kukukat a'õdadam ip—César a'õdadam — io'e ip napa ma. — “César ġu soat kukukat—Jesus acã,” i napa ma e'em ip ocewebe — io'e ip napa ma.

⁸ Iboap co buje ika kukukayũ oitakomãn Pauloyũ kay Pauloyũ wuyeipi kukukat a'õdadam tũybe iãn o'e buye. Adeayũ dak oitakomãn cekay ip.

⁹ Imēnpuye ika kukukayũ dinheiro o'jat Jasãoyũ xewi Pauloyũ mujēmap teida am.

— Pauloyũ juy epeġujēm wuyka bewi — io'e ip Jasãoyũ be. — Ixeyũ jēm puje waram eyedinheiro oceġũm eywebe — io'e ip.

Jasãoyũ o'ġuypicat ip waram tuk'a be.

¹⁰ Imēnpuye Jasãoyũ Pauloyũ o'ġujēm jeka bewi. O'ġujēm ip ixima be. O'ġuju ip Beréia ka kay.

Pauloyũ o'ju Beréia ka kay. Oajēm. Judeuyũ e'aweroroap'a be ip oõm Deus eju kawēnwēnap'a be.

¹¹ Gebuje Pauloyũ Deus ekawēn Beréia ka watwat o'ġutaybitbin. Beréia ka watwat Tessalônica ka

watwat puxim ġu ip osodop. Itabut pin ip osodop icēmat a'ō kay. Paulo ekawēn coco'uk ip osodop. Soat kabia Deus ekawēn tup coco'uk ip osodop jetaybit am Paulo icēmān paxi e'em iam, icēmān ġu paxi iam tak.

¹² Imēneju ade ma oitabun Jesus kay. Ade Judeuyū itabut o'e ip cekay. Ade aoyū dak itabut o'e ip Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū—soat xe ya'ōbuyxiayū. Ade aġokatkayū dak itabut o'e Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū.

¹³ Gebuje Judeuyū o'yawēġtobuxik Paulo Deus ekawēn muwēnuwēn Beréia ka be iap awēġ—Tessalōnica ka watwat. Imēnpuye Paulo kay ip o'ju. Oajēm ip. Paulo awēġ o'yawēġmukērērēn ip Beréia ka watwat pe. O'jomuymuy jījā ip. O'gubu'un ip Paulo a'ījo am.

¹⁴ Gebuje itabucayū Paulo o'tujowat tibog cīcāati be. Silas pit Beréia ka be o'jecū, Timóteo dak.

¹⁵ Ibocewi Paulo o'tujowat ip Atenas ka be. Paulo dujowacayū o'jepit jeka be—Beréia ka be. Jepitpin pima, Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— “Gaxīn ma juy epesot okay,” i juy epe'e Silasyū — io'e cebe ip. — “Ibun ġu juy epesop Beréia ka be,” i juy epe'e cebe ip—Silas pe, Timóteo be dak — io'e Paulo cebe ip.

¹⁶ Paulo yaġuybabi'ūm'ūm o'e Atenas ka watwat kuġ. Silasyū ajēmap wiwim osunuy ibo ka be. Ade deusbaroyū kay itabut cīcā ip osodop Atenas ka watwat. Tūybe ade deusyū iān o'e ip Atenas ka watwat. Paulo o'yukpiceġēn deusbaroyū biōġbuk cocom puye. Atenas ka watwat kuġ yaġuybabi'ūm'ūm o'e.

17 Gebuje Paulo o'jekawēn Atenas ka watwat eju. O'jekawēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Judeuyū eju o'jekawēn Judeuyū'ūmayū eju dak—Deus kayayū eju. Wuyjuyū e'aweroroap pe dak o'jekawēnwēn soat kabia aweromayū eju.

18 Itaybit cīcāayū dak o'jekawēnwēn Paulo eju—Estóicoyū, Epicureuyū dak. Ixeyū aḡokatkayū itaybit cīcā osodop ip. Paulo o'ḡuwēnuwēn ip jeweweju.

— Apēntak sute e ojuy itaybit'ūmat? — io'e ip.

— Deus muwēnuwēn teku oxe bit — io'e warara'acayū. — Wuyju bit wuyetaybit ḡu i'em — io'e ip.

Imēn o'e ip, Paulo soat em Jesus muwēnuwēn oekukuku buye, wuye'ū buje waram acejetait iap muwēnuwēn oekukuku buye dak. Jesus buten itaybit ḡu ip osodop.

19 Gebuje itaybit cīcāayū Paulo o'tujowat je'aweroroap pe jeweweju kawēn ām. Je'aweroroap putet Areópago i osunuy.

20-21 — Ekawēn iisuat cuy epeḡuwēn ocewebe — i'e'e'uk osodop ip jewewebe Atenas ka watwat soat em.

Soat em iisuat muwēnuwēn oekuku ip iisuat com tak. Paulo o'ju je'aweroroap pe Atenas ka beayū eju.

— Ejot cuy oceweju ekawēn iisuat muwēn — io'e ip Paulo be. — Apēn etaybit iap cuy eḡuwēn ocewebe — io'e ip. — Ekawēn iisuat cuy ocemutaybin ece. Wara'an ma ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — Oceya'ījojo ḡu buk iboap. Ocetaybin pin iboam — io'e ip Paulo be.

22 Gebuje Paulo o'jekawēn cīcā ceweju ip iboce Areópago be.

— Atenas ka watwat — io'e Paulo. — Eyetabut cīcā deusbaroyū kay.

23 Deusbaroyū biōḡbuk cocom ocekukuku ijoce. Pūḡ'a oyajojo wit'a muḡēḡē—eyedeusbaroyū kay eyegebubuap'a. Ibararak opop iḡo'a eju. Imēn e'em: “Wara'at paxi omuy deus, i. Ocetaybit ḡu buk ixem,” i. Ijop'a oceyamugē cekay ocegebubuap'am,” i. Imēn ibararak opop iḡo'a eju — Paulo o'e. — Ōn pit wetabut ixē kay. Ixe Deusat. Ka'ūmḡu wara'at. Ōn wetaybit ixem, eyju bit ka'ūma. Te'e ma iḡo'a mo a'ḡu epeyamugē, eyetaybit ḡu ixem puye. Ixe ekawēn muwēnuwēn ōn eywebe.

24 Kuyje ixē ipi o'ḡuḡē, soat ipi daḡacat tak. Ixe kabi beacat kukukat, ipi daḡacat kukukat tak. Ixe bit wuyemu'amuy'a be ḡu nuynuy.

25 Ixe buywat pa'ore wuywebe. Ixe soatkuḡ. Ka'ūma kay ixē. Ixe wuymutaicin, wuymu'ada'adam tak. Ixe wuyxat ūmūm wuywebe. Wuydoti dak iūmūm.

26 Soat ka daḡacat o'ḡu'acoḡ pūḡ aḡokatkat pewi. Jebikuyap taḡ ip o'ḡujuju soat kaka daḡ. Poce ixeyū jeedop iap o'ḡuwēnuwēn, poce ixeyū cum iap tak — io'e Paulo.

27 — Deus imēn o'ḡuwēn ixeyū etaybit am ixem, jekay jetabut am tak. Wūy ḡu wuywi nuynuy—wuytēḡ ma. Deus dobuxik pin pima, iba'ore ḡu wuywebe tobuxik am.

28 Wuyetait ixē itait puye. Soat taḡ wuyju cūḡcūḡ cucum ixē aḡ wuykay buye. Wuyju kake ixē

kake buye — Paulo o'e. — Eybadipyũ dak imēn o'e—tupmubararak'ukayũ: “Deus ebekitkit wuyju dak,” i mo o'e ip.

²⁹ Deus ebekitkit wuyju. Imēnpit xipat ġu wuywebe i'e am: “Deus wita'a muġēġē buxim” i, “Deus ouro muġēġē buxim” i dak, “Deus prata muġēġē buxim” i dak, “Wuyemu'amuġēġē'a buxim” i dak — Paulo o'e.

³⁰ — Kuyje ma Deus ġebum ġu osunuy apēn ipi daġacat ikērēat o'ġujurũġrũġ iap kay, kawēn icēmān itaybit'ũm ip puye. Ġasũ bit “Ikērēat mururũġrũġap cuy epeyepere,” i'e'em Deus soat pe wuywebe — Paulo o'e.

³¹ — Deus aġokatkat o'taē—Jesus o'taē — io'e. — Kabia o'ġuweġũn. Soat ijodiat je'bapuk Deus wap ixe kabia be. Abuyũ ikērēat kuġ Deus xe iap Jesus ġuwēn. Abuyũ ikērēat kuġ ġu iap tak ġuwēn. Cũġ ma ġuwēn itaybit puye. Deus pe waram Jesus mutait puje soat iboap o'ġubapuk soat pe wuywebe — Paulo o'e Atenas ka watwat be.

³² “Deus ce'uat o'ġutait waram” i'e buje Paulo ekawēn o'jowaywayway ip Atenas ka watwat'in. Warara'acat pit Paulo ekawēn kay o'e ixeyũ'in.

— Waram pima juy ġuto ejot iboam ocemutaybin am — io'e ip Paulo be.

³³ Paulo o'jēm cexewi ip.

³⁴ Pũġpũġ aġokatkayũ oitabun ip Jesus kay. Paulo eju oekuku ip oitabun'iyũ. Pũġ ma itabucacat putet Dionísio i osunuy. Ixe Areópago be je'aweroro'ukat osunuy. Ayacat tak itabut o'e Jesus kay. Damáris i ibutet osunuy. Pũġpũġ ã oitabun Jesus kay.

18

¹ Guyjom Paulo o'jēm Atenas ka bewi. Wara'at ka kay o'ju—Corinto ka kay.

² Paulo oajēm aḡokatkat kay—Áquila kay. Áquila Roma ka bewiat osunuy. Kuy mo o'jēm Roma ka bewi jetayxi eju. Itayxi butet Priscila i osunuy. Áquila Judeu osunuy. Bekin pi ma Ponto eipi be osunuy. Kuy ma mo o'jēm ip Roma ka bewi Itália eipi bewi. Soat kukukat putet Cláudio i osunuy. O'jēm ip ixē Cláudio jeipi bewi Judeuyũ o'ḡujēmat puye. Oajēm Áquila kay Paulo.

³ Áquila torojo'a muḡēḡē'ukat osunuy—ixee'a'a muḡēḡē'ukat. Paulo dak ixee'a'a muḡēḡē'ukat osunuy. Ixee'a'a deidada'uk ip osodop—Paulo, Áquila dak. Xepxem ip o'jekapikpik. Imēnpuye Paulo Áquila duk'a be osunuy Corinto ka be bima.

⁴ Gebuje soat Sábado cucu'uk osunuy Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixe dak Jesus o'ḡuwēnuwēn iḡo'a be Judeuyũ aḡuymuwarururun ojuy, Judeu'ũmayũ aḡuymuwarururun ojuy dak.

— Icēmān Jesus acā Deus emunaē — i'e'e'uk osunuy cebe ip.

⁵ Silas tak oajēm Paulo kay, Timóteo dak. Macedônia eipi bewi ip oajēm. Jesus o'ḡuwēnuwēn cīcā ip Judeuyũ e'aweroroap'a be.

— Deus Jesus acā o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

⁶ Pũḡpũḡ Judeuyũ'in Paulo ekawēn kay'ũm cīcā o'e. Paulo o'jomuymuy jījā ip. O'ya'ōdada jījā ip. Imēneju Paulo oibu'un ceweju ip je'awero am.

— Jesus ekawēn oḡuwēn eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ḡu wekawēn kay — io'e. — Ipiat'ajojoap pe eyju buje, òn ma okpiwat ḡu Deus xe. Eyju bit eyukpiwat, cekay eyetabut'ũm puye — io'e Paulo. Paulo jesay o'ḡuxikxik ixeyũ xewi ijēm puje okpiwat ḡu iap mubapuk am cebe ip.

⁷ Ibocewi o'jēm, Judeuyũ cekawēn kay'ũm puye.

Tício Justo duk'a kay o'ju. Ixe duk'a Judeuyũ e'aweroroap'a tēḡ ma o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a tēḡ ma. Itabut osunuy Deus kay. Ixe duk'a be o'ju Paulo. Judeu'ũmayũ be o'ju Jesus ekawēn muwēn ãm.

Gebuje Paulo Jesus o'ḡuwēnuwēn Tício Justo duk'a be.

⁸ Crispo itabut o'e wuykukukat Jesus kay—ixe duk'a watwat tak. Ixe Crispo Judeuyũ e'aweroroap'a kukukat osunuy. Itabut o'e Jesus kay ḡasũ bit. Warara'acayũ dak oitabun Jesus kay. Tak ḡu Corinto ka wat oitabun. Deus ekawēn co buje ip oitabun. O'jemubatisasanat ip “Jesus ebekitkiyũ oceju ḡasũ bit” i'e am jebureyũ be.

⁹ Gebuje jexey jo'iat o'jojojo Paulo. Wuykukukat o'jebapuk Paulo kay jexey jo'iat pe. Ixima be o'jekawēn Paulo eju.

— Epararam ḡu juy eḡuy — io'e Paulo be. — Mũḡ ḡu juy eḡuy — io'e. — Ebibu'um ḡu juy eḡuy wekawēn muwēn ãm — io'e.

¹⁰ — Òn ma exe oḡuy — io'e. — Imēnpuye aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Ade mabuk itabut je'e okay ijop ka watwat — wuykukukat o'e Paulo be jexey jo'iat pe.

¹¹ Imēnpuye Paulo ibun cĩcã osunuy Corinto ka be. Pũḡ koato osunuy ibo ka be, koato ipidase dak.

Soat em Deus ekawēn muwēnuwēn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

¹² Gebuje Judeuyū Paulo kay ġu o'e ip. Paulo o'jat ip taomūn ojuy. O'tujowat ip Gálio be ya'ĭjo am. Gálio Grécia eipi kukukat osunuy. Iecuġap osunuy. Oōm ip ibimāmāyū ekawēn cocoap'a be. Paulo o'jomuymuy ip.

¹³ — Teku ocemubu'u'un kuyat ekawēn taġ wuyeku am — io'e ip Gálio be. — “Xipat ma epesop Deus xe eydobuyū'ūm'ūm ekawēn taġ jekukum ġu ma'ġu eyju,” i napa ma teku e'em wuywebe — io'e ip. — Eġukorēm cuy! — io'e ip.

¹⁴ Paulo jede ojuy o'e jemuymuyayū be. Gálio bit:

— Ecede ġu juy — io'e Paulo be.

Gálio bit o'jede Judeuyū be.

— Judeuyū — io'e. — Ōn pit ite aġokatkat oġukorēm ġu — io'e. — Wuykukukat mupubutbun puje, ōn kajuk oġukorēm, ikērēat kuġ wuykukukat xe buje dak — io'e.

¹⁵ — Jewa'ōxixkixki eyju. “Teku wuybadip ekawēn mukērērērēn,” i'e'em eyju — io'e. — “Teku wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taġ ġu jekukum,” i'e'em eyju. Imēnpuye ōn pit oġukorēm ġu. Eyju ma juy epeġukorēm — io'e Judeuyū be. — Eyxe ma ikērēat kuġ. Oxe bit ikērēat kuġ ġu — io'e.

¹⁶ O'ġujēm ip ibimāmāyū ekawēn cocoap'a bewi.

¹⁷ Imēneju Judeu'ūmayū itakoma o'e ip Judeuyū kay, Paulo o'tujujēm puye. Imēnpuye Sóstenes o'jat ip Judeu'ūmayū. O'jat ip ixē Judeuyū e'aweroroap'a kukukat puye. O'ġupokupok cīcā

ip ibimãmãayũ ekawẽn cocoap'a exĩtabi weğũn. Gálio bit ak'adit'ũma osunuy ixeyũ kay.

— Āğ ġupokupok ip — io'e jewebe ma. — Ōn ġu wukpiwat. Wa'õbi ġu ip imupokupoğ — io'e.

¹⁸ Pũğ kabia ġu Paulo Corinto ka be osunuy. Ibun ma osunuy Jesus a'õkayayũ eju. Guyjom o'jewemuwẽn cebe ip. Corinto ka bewi o'jẽm. Síria eipi dağ cu ojuy.

¹⁹ Éfeso ka kay o'ju. Priscila o'ju ceweju, Áquila dak. Cenchréia ka dağ ip o'kap. Cenchréia ka be bima Paulo o'jakoeat apẽn kuy bima Deus pe o'e iap tağ. Waram ip o'ju kobexixi dağ. O'timudek ip. Oajẽm ip Éfeso ka be. Paulo oibu'un cewejuwi ip—Áquila ejuwi, Priscila ejuwi dak.

Gebuje Paulo Judeuyũ o'tobuxik. Oõm je'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Jesus o'ğuwẽnuwẽn cebe ip. O'jewa'õxikxik Judeuyũ eju.

²⁰ — Ibunbun ma juy eğuy ocexe — Judeuyũ o'e cebe. Paulo bit ibu'u o'e cexe ip.

²¹ — Ka'ũma — io'e. — Deus ibikuy bima bit ocepit eykay — io'e cebe ip.

O'jewemuwẽn cebe ip. Éfeso ka bewi o'jẽm. Kobexixi dağ o'ju.

²² Cesaréia ka ebikopap pe cemũğ puje o'ju Jerusalém ka be. Itabucayũ kay o'ju. O'tobede ip.

Gebuje kapurũğ tağ o'ju Antioquia ka kay Síria eipi beat ka kay.

²³ Jay. Oajẽm. Ibun ma osunuy ibo ka be.

Gebuje itabucayũ o'ğutaybinbin. Soat kaka dağ imutaybitbin ip oekukuku. O'jẽm Antioquia

ka bewi. Kapurũḡ taḡ o'ju. Galácia eipi daḡ oekukuku, Frígia eipi daḡ tak. Jesus a'õkayayũ mutaybinbin oekukuku. Itabut cĩcã ip o'e cũḡ ma o'ḡutaybinbin puye.

²⁴ Apolo oajēm Éfeso ka be. Apolo aḡokatkat osunuy. Judeu osunuy. Alexandria ka bewiat osunuy. Idim cĩcã o'jekawēnwēnwēn. Itaybit cĩcã Deus ekawēn.

²⁵ Kuy bima wara'acat ixē o'ḡutaybitbin wuykukukat e daḡ wuyeku am iam. Jedokdokap kuḡ o'ḡutaybitbin ip. Cũḡ ma o'ḡutaybitbin apēn wuykukukat cuk adi oekuku iam. Itaybit osunuy apēn João Batista adeayũ o'ḡubatisasan ikērēat mujurũḡrũḡap o'jepere ip iap mubapuk am iam. Itaybit ḡu bit osunuy apēn ḡasũ wuyju jewemubatisasanan “Jesus ebekitkit oceju” i'e am wuybureyũ be iam.

²⁶ Jecokcokap kuḡ osunuy imutaybitbin Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Áquila, Priscila dak Apolo o'tujowat jeduk'a be cekawēn co epere buje. Apēn wuykukukat e daḡ ajeku iam o'ḡutaybin ip. Itaybit'ũmapi o'ḡutaybin ip—ixē o'ya'ĩjojo ḡu buk iam. Cũḡ cĩcã ma o'ḡutaybin ip.

²⁷ Ibocewi Jesus kay itabucayũ Apolo o'tomuwã ixē cu ojuy Grécia eipi kay buye.

— Cum puk òn Grécia eipi kay — Apolo o'e.

— Ha'a — io'e ip.

Cartadup o'tupmubararak ip tupmuju am Apolo eju. O'tupmubararak ip Grécia eipi watwat peaptum—itabucayũ beaptum. O'tupmubararak ip xipan cuy Apolo epejukuk iaptum.

Gebuje Apolo itabucayũ o'ğutaybitbin cĩcã Deus ekawẽn Grécia eipi be jajẽm puje. Oitabun ip Jesus kay, Deus xe ikukpin ip puye.

²⁸ Apolo Judeuyũ a'õxikxiğ o'e soat etabutpe.

— Jesus acã Deus emunaẽ. Jesus acã o'taẽ wuy-daxijojo'ukan — io'e cebe ip. — Imẽn ibararak opop Deus ekawẽn tup pe — io'e cebe ip.

Mũğ ma ip osodop. Ya'õmuypit pa'ore cebe ip.

19

¹ Apolo Corinto ka be bima Paulo o'kap soat kaka dağ. Éfeso ka kay o'ju. Jay. Oajẽm Éfeso ka be.

Gebuje Jesus a'õkayayũ o'tobuxik. Doze be ip osodop. João Batista imubatisasan oeku ikẽrẽat mujurũğrũğap epereap mubapuk am warara'acayũ be. Itaybit o'e ip João emumutaybinbinam.

² Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

— Ibiõğbuk xipacat oõm tu eywebe, Jesus kay eyetabun puje? — io'e.

— Ka'ũma. Oõm ğu — io'e ip. — Ajo xe'e Ibiõğbuk xipacat? Ocejekũyjo ğu buk ixem — io'e ip.

³ — Abu-a'õbi juk eymubatisasaan? — Paulo o'e.

— João Batista a'õbi juk ocemubatisasaan — io'e ip.

⁴ — João ikẽrẽat mujurũğrũğ o'jepere'iaiyũ mubatisasan oeku — io'e. — Imubatisasan pima, “Wara'acat omuyku kanomũm. Ibutet Jesus i. Ixe kay juy eyetabun epesop,” i'e'e'uk osunuy João — io'e Paulo.

⁵ Iboap co buje o'jewemubatisasaan ip “Oceju Jesus ebekitkiyũ ğasũ bit—ixe acã ocekukukat” i'e am jebureyũ be.

⁶ Paulo jebu o'subumõğ yabi jeje ip. Ibiõğbuk xipacat oõm cebe ip. Ya'õba'arēmat a'õm o'jekawēnwēn ip. Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn ip.

⁷ Doze be osodop ip—Jesus kay itabucayũ.

⁸ Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be—Éfeso ka beat'a be. Ja'õcam Deus ekawēn muwēnuwēn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

— Gaxĩn ma Deus soat kukukan je'e — io'e ibo ka watwat pe.

Ibun osunuy ibo ka be imutaybitbin—ebapũğ kaxi.

⁹ Pũğpũğayũ bit Paulo be jemutaybitbinap kay ğu o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus kay. Jesus o'jomuymuy ip adeayũ be. Imēnpuye Paulo o'jeok cexewi ip—Jesus kay jetabut am ibu'u'uayũ xewi.

Wara'at'a kay o'ju Jesus a'õkayayũ eju. Iğo'a wuymutaybitbinap'a o'yanuy. Soat kabia Paulo imutaybitbin osunuy iğo'a be. Iğo'a be Tirano imutaybitbin'uk osunuy pũğpũğ ehora dağ. Ixe imutaybitbin'ũm pima Paulo Jesus ekawēn imutaybitbin'uk osunuy.

¹⁰ Imēn imutaybitbin'uk osunuy xepxep koato bun. Imēneju ade jĩjã wuykukukat Jesus ekawēn o'ya'ĩjojo—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. Soat Ásia eipi watwat o'ya'ĩjojo.

¹¹ Gebuje Deus ja'õbacaap o'ğũm Paulo be wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am adeayũ etabutpe—o'jojojo ğu buk ip iap mubapuk am.

¹² Imēnpuye adeayũ Paulo epağo o'jat cexewi—pağonõmnõm, ikũmpi ekabek tak. Ixe pağo o'jomõğ ip iwãtaxipiayũ be. O'je'ada'ada ip

ixe paḡo mōḡ puje. Xipat o'e ip. Ibiōḡbuk kērēat tak o'jēmjem adeayū bewi ixē paḡo mōḡ puje.

¹³ Gebuje pūḡpūḡ Judeuyū ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmjem warara'acat pewi. Pūḡ ka be ḡu ip osodop. Soat kaka daḡ oekukuku ip. Ibiōḡbuk kērēat mujēmjem'uk oekukuku ip.

Paulo babim imujēm ojuy ip.

— Ocekukukat Jesus a'ōbi oceju e'em ewebe “Ejem cuy cebewi,” i — io'e ip ibiōḡbuk kērēat pe.

¹⁴ Imēn imujēmjem ip osodop 7 be aḡokatkayū. Ikitpitpityū osodop ip. Cebay butet Ceva i osunuy. Ceva Judeu osunuy. Judeuyū epaīyū kukukat osunuy. Jesus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjem'uk osodop ip adeayū bewi ikitpitpiyū.

¹⁵ Jesus a'ōbi imujēm ojuy bima bit, ibiōḡbuk kērēat o'jede cebe ip.

— Wetaybit Jesus — io'e. — Wetaybit Paulom tak — io'e. — Pām eyju? Abuyū eyju? Jesus a'ōkayayū ḡu eyju oxe bit — ibiōḡbuk kērēat o'e cebe ip.

¹⁶ Ibiōḡbuk kērēat kukat o'jejorojoro cekay ip—7 beayū kay. Toti ip o'ḡuwekuwek. O'watwat ip iḡo'a bewi 7 beayū. O'jenapōn ip soat iwekwek. Soat ip yaokaka o'jem. Ibo o'jebapuk Éfeso ka be.

¹⁷ Iboap awēḡ o'yawēḡtobuxik ip—Éfeso ka watwat, Judeuyū, Judeuyū'ūmayū dak. Iparara o'e ip te'e ma “Jesus a'ōbi ōn” i'eap puxim.

— Wuykukukat Jesus ya'ōbuyxi jījā — io'e'e ip. Ade ixeyū'in oitabun wuykukukat Jesus kay.

¹⁸ Ade wamomoyū dak oitabun Jesus kay. Apēn cuk adi ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip iap o'ḡuwēn ip Paulo be. Itabut cīcā o'e ip Jesus kay. Jebukay-pacap o'jepere ip.

19 Gebuje ibukaypacap ibararak osodop ta-peradup pe ibibodo. Oibu'un ip jebibododon. Warara'acat muy'ũ ãm ip oibu'un. Jebukay-pacaptup o'tupmu'awero ip tupmupik am soatup. O'tupmupik ip soat etabutpe. Teiboğ cĩcã osodop tuptei. Tuptei 50,000 dinheiro osodop isurũğat prata muğẽğẽ.

20 Imẽneju warara'acayũ oitabun Jesus kay. Tak gu ip oitabun. Deus ekawẽn kay jĩjã ip o'e, cũğ cĩcã cexe ip puye.

21 Gebuje Paulo co ojuy Jerusalém ka kay. Deus a'õbi cu ojuy o'e Macedônia eipi dağ cu ojuy, Acaia eipi dağ tak.

— Jerusalém ka kay oju pin — io'e jewebe ma. — Ibo ka be oju buje Roma ka kay dak oju pin — io'e jewebe ma.

22 Xepxep jewejuayũ'in o'ğuju jewap Macedônia eipi be. Timóteo o'ğuju, Erasto dak. Ixe bit Ásia eipi be ibunbun mabuk osunuy.

23 Gebuje Demétrio adeayũ o'ğutakomãn Jesus a'õkayayũ kay. O'ğutakomãn ip, soat kaka dağayũ oitabun Jesus kay buye.

24-25 Demétrio pratam yamuğẽğẽ'ukat osunuy. Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muğẽğẽ'ukat osunuy. Ade Éfeso ka watwat kapikpik'uk ip osodop Demétrio eju ibiat'a muğẽğẽm. Ade dinheiro bubu'uk ip osodop ibiat'a muğẽğẽapteim. Tũybe Diana Deus iãn o'e ip Éfeso ka watwat. Imẽnpuye te'e ma Diana kay jĩjã ip osodop. Demétrio ibiat'a muğẽğẽ'ukayũ o'tomuwã je'awero am soat jeweju kapikpik'ukayũ dak.

Ibocewi o'jekawẽn cebe ip.

— Oburereyũ — io'e. — Eyetaybit ade dinheiro bubum wuyju wuyekapikapteim iam.

²⁶ Paulo bit adeayũ mubu'u'un jetabut am Diana kay. “Ijodiat emumuğê Deus ğu,” i'e'em ixe soat pe. Imēnpuye adeayũ pu'u'un ip jetabut am Diana kay. Jetabucap epereperem ip — io'e.

— Itabut o'e ip Paulo ekawēn kay—Éfeso ka watwat, soat Ásia eipi watwat tak — io'e. — Imēn xipat ğu jĩjã wuywebe!

²⁷ Imēnibun pima, ajo be acejekapik? Wuyekapikap ka'ũmğu o'e. “Ibuyxim ğu oce'e Diana duk'a!” i je'e ip adeayũ—Ásia eipi watwat, soat ka dağayũ dak — io'e. — “Diana Deus ğu,” i je'e ip — io'e.

²⁸ Imēneju Demétrio ekawēn cocoayũ isapka'ore o'e Paulo kay.

Gebuje o'jewāwã ip ya'õberen—Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muğẽğẽ'ukayũ.

— Diana ya'õbuyxi jĩjã! — io'e ip ya'õberen. — Soat ka watwat itabut cekay! — io'e ip. — Diana kay acã wuyetabut! Diana acã Deus! — i te'e ma o'e ip ya'õberen.

²⁹ Tũybe Diana Deus iãn o'e ip. Imēnpuye soat'a'a dağ ip ya'õberen o'jewāwã.

Ade ip dao ma o'ju je'aweroroap'a kay—yaboğat'a kay. Cum pima ip xepxepayũ o'jat Paulo eju jekuku'ukayũ—Macedônia eipi bewiyũ. Gaio o'jat ip, Aristarco dak. O'tujowat ip je'aweroroap'a be—yaboğat'a be. Tak ğu ip o'je'awero iğo'a be.

³⁰ Paulo òm ojuy o'e iğo'a be. Imēnpit itabucayũ o'ğuoñmat ğu.

31 Warara'acayũ dak o'jewa'õmuju Paulo be—Ásia eipi kukukayũ—ibureyũ.

— Eõm ġu juy je'aweroroap'a be — io'e ip. — Aokam cuy ip — io'e ip Paulo be.

— Oõm ġu — io'e.

32 Gebuje aweromayũ warẽmtağ ma o'jewãwã. Wara'at tağtağtağ ma ip jewãwãwãm. Apẽğãm ijoce awerom wuyju iam itaybit ġu o'e ip. Inaka ya'õberen ma jewãwãwãm ip. Itakoma jĩjã ip o'e Paulo ejuayũ kay, Judeuyũ kay dak.

33 Gebuje Judeuyũ itakomaayũ mudin ojuy o'e. Imẽnpuye Alexandre o'ğuju ip jewãwãayũ dopabe. Alexandre itakomaayũ mudin ojuy o'e. O'jebaeuru mũğ ma epesop i'e am aweromayũ be.

34 Teku Judeu iam itaybit puje, biğ ma ip o'jewãwã.

— Diana ya'õbuyxi jĩjã! — io'e ip ya'õberen. — Ixe Diana deus wuyxe soat xe, Éfeso ka watwat xe! — io'e ip ya'õberen.

Ibun cĩcã ip o'jewãwã. Xepxep hora ya'õberen o'jewãwã ip. O'jewãwã ip tũybe Diana Deus iãn o'e ip puye.

35 Gebuje ağokatkat jewãwãwãayũ o'ğuy mũğ. Ixe ağokatkat Éfeso ka kukukayũ'in sunuy. Pa'orem cĩcã jewãwãwãayũ o'ğuy mũğ. O'jekawẽn cebe ip.

— Éfeso ka watwat, eya'õpicũğcũğ cuy epesop wekawẽn kay! — io'e. — Soat kaka dağayũ itaybit ip Éfeso ka watwat Diana kay je'e'eap'a kukan iam—deus tuk'a kukan iam—kuy bima kabi bewi o'kopiat'a kukan iam.

36 Abu kuka o'e: “Éfeso ka watwat itabut ġu Diana kay,” i? Ka'ũma ma! – io'e. – Imēnpuye juy epeyewāwā ġu – io'e. – Mũġ ma epesop! – io'e. – Warēmtaġ ġu juy epe'e'e! – io'e cebe ip.

37 – Te'e ma juk iteyũ aġokatkayũ epetojot ijoce – io'e. – Diana kay je'e'eap'a beat o'tujupa'um ġu ip – io'e. – Diana nuyap'a o'jomuymuy ġu ip – io'e.

38 – Demétrio, ceweju kapikpik'ukayũ dak warara'acat muy pin pima, cum ip ibimãmãat ekawēn coco'ukat topabe – io'e. – Ade ip wuyka be. Ijoce ġu bit ip warara'acat jomuymuy—ibimãmãat ekawēn coco'ukat topabe acã – io'e. – Soat em ip je'awerorom.

39 Ce'awero buje ip ceweju juy ip epeyekawēn – io'e. – Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn taġ cuy ajeku – io'e. – Cedaġ'ũm cĩcã wuyju e'em ġasũ bit – io'e. – Warēmtaġ wuyju e'em ġasũ bit – io'e.

40 – César ebekitkit kuka o'e wuywebe: “Cedaġ ġu juk adi epe'e'e,” i. “César a'õ daġ ġu juk epeye'awero,” i kuka o'e ip wuywebe – io'e. – Ipiat kuka o'supi'ajoat ip wuywebe – io'e. – “Cedaġ ma mo a'ġu oceju e'em” i'e ba'ore wuywebe – io'e cebe ip.

41 Soat aweromayũ o'ġuypit iboap epere buje. O'jepit ip jeduk'a be.

20

1 Ce'aweroap epere buje Paulo Jesus kay itabucayũ o'tomuwã je'awero am. O'jekawēn ceweju ip ya'õmucan am. Guyjom:

— Cum puk òn — io'e cebe ip. — Macedônia eipi kay òn cum. Eybu'um ġu juy epesop Jesus kay — io'e cebe ip.

O'jēm Éfeso ka bewi. O'ju.

² Gebuje Macedônia eipi dağ oeku. Soat kaka dağ oekuku itabucayū jojom. O'ğubikuy ip biğ ma itabut am Jesus kay.

³ Grécia eipi kay oajēm. Ebapũğ kaxi ibo eipi be osunuy. Paulo ma tiboğ cĩcãat mudek ojuy o'e Síria eipi kay jeju am. Judeuyū bit Paulo aoka ojuy ip. O'jewawē ip Paulo aoka am.

— Ga'a juy ayaoka — io'e ip. — Kobexixi be iòm puje juy ayaoka — io'e ip.

Paulo o'jekũyjo jaoka ojuy ip iam. Imēnpuye oibu'un tiboğ cĩcãati mudek am.

Fílipos ka kay Paulo o'ju. Kapurũğ tağ o'ju. Macedônia eipi dağwi o'ju. Warara'acayū o'ju ceweju itabucayū.

⁴ Ibūrū ma ip o'ju Paulo eju: Sópatro, Aristarco, Segundo, Gaio, Timóteo, Tíquico, Trófimo. Sópatro Beréia ka bewiat osunuy. Pirro ipot osunuy. Aristarco Tessalônica ka bewiat osunuy, Segundo dak. Gaio Derbe ka bewiat osunuy. Tíquico Ásia eipi bewiat osunuy, Trófimo dak. Ibūrū ma ip o'ju Paulo eju—7 beayū.

⁵ Jay. Oajēm ip. Òn tak cuk adi oğuy Filipos ka be. Òn Lucas. Ijudup mubarararağ òn.

Ibocewi 7 beayū o'ju ocewap Trôade ka be ocewiwi am. Paulo odopabijuk Filipos ka be.

⁶ Judeuyū peta muğēğēm osodop ixeyū kabia dağ. Imuğēğēm pima pão'a o'o'uk osodop ip—yamuyuhuhaptõmtēm'ũmat'a.

Ixe epeta kap puje Trôade ka kay oceju. Ocejëm Filipos ka bewi. Kobexixi be oceõm. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Pũğpõğbi xet tiboğ cĩcãati dağ oceku. Warara'acayũ ocenomuixik pũğpõğbi xet kap puje—itabucayũ—7 beayũ. Ocenomuixik ip Trôade ka be. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. 7 xet ibo ka be ocesop.

⁷ Katpuje oceje'awero soat itabucayũ eju Sábado bima. Pão'a o am oceje'awero Jesus e'ũap kay oceğebu am. Yaboğat'abi be oceje'awero—umat'abi be. Paulo ocemutaybitbin o'e umat'abi be, kuyaje wara'at ka kay cum puye. Ibun osunuy ocemutaybitbin. Iximadakpe mabuk ocemutaybitbin osunuy.

⁸ Torotoro'i oeku lamparina'a umat'abi dağ yabimukabia am.

⁹ Ağokatkat tak Paulo ekawën o'jekũyjo iboce—yaypan'isuat. Ibutet Êutico i osunuy. Xik'i osunuy uk'aba'etatok pe. Xiiih. Oixet pin cĩcã ibun osunuy kawënwën puye. Xet. O'xet. Wũn. Bëkũ. Umwi o'at. O'ğũ'ãy ip. Kuy ce'ũ.

¹⁰ Paulo o'kop umat'abi bewi.

O'kop ce'ũat kay. Erot io'e. O'jeerot. Ce'ũat o'yakobut. O'jekawën itabucayũ eju.

— Epeyekuy ğu juy — io'e. — Ce'ũ ğu tekü! Itait ma — io'e.

¹¹ Gebuje umat'abi be ğuto ocejeu. Pão'a oceyadakat iğo'abi be Jesus e'ũap kay oceğebu am. Ocejekõn. Paulo kabiam oibu'un kawënwënapı. Oikabia kawënwën. O'jëm kabia buje.

¹² Yaypan'isuat o'tujowat ip tuk'a be. Soat ip icokcok o'e i'at'ibit o'jetait puye.

13 — Cum òn Assòs ka kay — Paulo juk o'e ocewebe. — Kapurũg taḡwi ma òn cum — io'e. — Iboce òn jeydopabijuk. Kobexixi daḡwi juy eyju bit epeju — io'e ocewebe.

14 Ocejũ Paulo wap. Kobexixi be oceòm. Ocejũ Assòs ka be. Paulo dak o'ju kapurũg taḡwi Assòs ka be. Ibo ka bewi ixẽ dak oòm kobexixi be oceweju.

Gebuje oceju Mileto ka kay. Mitilene ka daḡ oceku.

15 Ocejẽm Mitilene ka bewi. Kuyaje ocajẽm tip'aweroro weḡũn. Tip'aweroro butet Quios i osunuy. Kuyaje ocejemũḡ wara'at tip'aweroro be. Ixẽ tip'aweroro butet Samos i osunuy. Kuyaje ocajẽm Mileto ka be.

16 Paulo ibu'u osunuyibun jenuy am Ásia eipi be. Imẽnpuye ocejecũ ḡu Éfeso ka be. Ocekap ma. Jerusalém ka be yajẽm pin o'e peta muḡẽ awap—Pentecostes ekabia awap.

17 Gebuje Paulo Éfeso ka watwat o'tomuwã Mileto ka be bima—Jesus kay itabucayũ kukukayũ. Mileto ka Efeso ka tẽḡ ma o'sukadop. O'tomuwã ip tot am jekay.

18 Yajẽm puje Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

— Oburereyũ — io'e. — Iibun cuk oḡuy eyxe. Wuykukukat peam kapikpiḡ pima cedaḡ ma juk adi ojekukuku. Ásia eipi bewi wajẽm pujeap ojekukuku cedaḡ. Eyetaybit wekukuam.

19 “Soat podi ma wa'õbuyxi òn,” i'ũmḡu juk adi ocece eywebe. Oḡuycũḡ cuk adi ojekukuku warara'acayũ ikẽrẽat muḡẽḡẽm pima. Ipiat cuk adi osupiãjojo. Judeuyũ oaoka ojuy bima. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adi ojekukuku soat pe.

20 Obu'un ġu adi kawēn idipat muwēn ãm eywebe. Soan òn eymukũyjojo. Eymutaybitbitbin cuk adi je'aweroroap'a be, eyduk'a be dak.

21 — Jesus muwēnuwēn cuk adi ojekukuku soat pe eywebe—Judeuyũ be, Judeu'ũmayũ be dak. “Eyġuycũġcũġ cuy epesop ikêrēat kuġ puye,” i juk adi ocece eywebe. “Ikêrēat mujurũġrũġap cuy epeyepere,” i juk adi ocece eywebe. “Deus ekawēn taġ cuy epekuku,” i juk adi ocece eywebe. “Jesus Cristo kay eyetabun cuy epesop—wuykukukat kay,” i juk adi ocece eywebe. Imēn cuk adi eymutaybitbin ojekukuku. Eyetaybit soat iboam — io'e.

22 — Gasũ bit Jerusalém ka kay òn cum. Deus biõġbuk a'õbi òn cum. Wetaybit ġu apēn je'bapuk owebe Jerusalém ka be iam.

23 Ipiat cuy osupi'ajo ibo ka be. Obu ip ibo ka be. Omuõm ip daomũnmũnap'a be. Wetaybit iboam. Soat ka daġ òn cucum pima, Deus biõġbuk kuy juk omukũyjojo iboam.

24 Imēnpit omuparararan ġu iboap. Waokapi ġu. Obikuy jĩjã bit soat wekapikap mu'ũm ãm—Jesus Cristo o'ġũm owebe iap mu'ũm ãm. Ixe juk o'e owebe “‘Ikêrēat mujurũġrũġap cuy epeyepere,’ i juy ece soat pe,” i. “‘Eyepere buje Deus ikêrēat ju'uk eywebewi,’ i juy ece soat pe,” io'e owebe. “‘Wuykukukat Jesus kay eyetabun puje, Deus ikêrēat ju'uk eywebewi,’ i juy ece cebe ip,” io'e. “Deus soat em xipan jeykuk,” i juy ece cebe ip,” io'e. “Obikuy jĩjã wekapikap mu'ũm ãm,” io'e.

25 — “Soat ipi daġacat je'e ‘Deus acã wuykukukat,’” i juk adi ocece eywebe kuy bima.

26-27 Gasũ bit wetaybit waram eyju ojo ġu ijodi iam. Imēnpit Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn

eywebe. Deus pe eymukũyjojoap ekawẽn tak oġuwẽnuwẽn soat pe eywebe. Abu be oġuwẽn'ũm? Soat pe ma oġuwẽn. Imẽnpuye pũġ ey'in Jesus kay itabut'ũm pima, õn ġu okpiwat.

²⁸ Deus ekawẽn taġ cuy epeku — io'e cebe ip. — Deus biõġbuk cuk eynaẽ Jesus kay itabucayũ kukukayũ. Jesus ebekitiyũ ip, ixe o'jedoyekereren cebeam ip puye — io'e. — Xipan cuy ip epejuk ovelha kukuk'ukat puxim — io'e.

²⁹ — Wetaybit õn ijoce'ũm pima aġokatkayũ jajẽm eykay iam—ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ—ika'uat puximayũ. Napaap ip ġuwẽn eywebe Jesus kay eyetabucap epereap ojuy. Ovelha kay wida ajẽmap puxim jajẽm ip eykay. Adeayũ ġuġuykukuku ip. Icẽmãn ġu ip ġutaybin—napaam acã.

³⁰⁻³¹ Warara'acayũ ġuġuykukuku ip jetabucap epereap ojuy. Imẽnēju aġ cuy epesop ixeyũ be eymuġuykukuap puxim. Pũġpũġ ey'in tak warara'acayũ ġuġuykukuku jetabucap epereap ojuy — io'e cebe ip.

— Ebapũġ koato ma juk adi eymutaybinbin oġuyġuyġuy. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adi oġuyġuyġuy eywebe kabiam, ixima daġ tak — io'e. — Ekay wetabotaidabotbon kapikipiġ cuk adi oġuyġuyġuy. Gebum cuy epesop iboap kay — io'e cebe ip.

³² — Deus pit xipan cĩcã jeykuk — io'e cebe ip. — Deus ekawẽn kay juy epesop — io'e. — Ixe ekawẽn kay bima, eypararam ġu epesop. Deus ekawẽn kay bima, jeybu'un ġu Jesus kay eyetabut am. Deus xipacat ũmũm jebekitkiyũ be. Eywebe dak xipacat je'ġũmġũm — io'e.

³³ — Eyxe bima wetabikuku ġu juk oġuy eybubut kay eyxe bima, eyeprata kay dak, eyeouro kay dak, eydoti kay dak.

³⁴ Ōn ma kapikpik'uk oġuy obubut pu am, odoti bu am tak, owejuayū bubut pu am tak, owejuayū doti bu am tak. Eyju dak eyetaybit iboam. Imēn cuk adi ojekuku eyxe bima.

³⁵ Eyju dak wekukuap puxim cuy epeku ġasū — io'e. — Acejekapik cīcā juy tadaybotbocayū buywat am. Kuy imēn adi eymutaybitbin oġuy — io'e. — Wuykukukat Jesus imēn o'e:

Ibubu'ukat cokcokap podi ma iūmūm'ukat pit e'em, i.

Imēn o'e wuykukukat Jesus Cristo — io'e. — Cekawēn kay ġebum cuy epesop — io'e cebe ip.

³⁶ Paulo imēn o'jekawēn Jesus a'ōkayayū kukukayū eju—Éfeso ka bewiayū eju.

Iboap e buje Paulo o'jēġ'aecōġcōġ. O'jekawēn Deus eju. Soat Éfeso ka bewiayū dak o'jekawēn Deus eju.

³⁷ Soat ip wawa o'e Paulo cēm puye.

Gebuje Paulo ip o'yakobutbut. O'yaġobukōnkōn ip cēm puye.

³⁸ Iġuycūġcūġ ip o'e Paulo ekawēn kay, “Waram eyju ojo ġu ijodi,” io'e buye.

21

¹ O'ju ip Paulo eju kobexixi kay. Ocejewemuwēn cebe ip. Ocejēm cexewi ip. Oceōm kobexixi be.

Tiro ka kay oceju. Cucum pima oceju tip'aweroro be. Ocajēm tip'aweroro be. Tip'aweroro butet Cós i osunuy. Kuyaje ocajēm

Rodes ka ebikopap pe. Ibocewi ocajēm Pátara ka be.

² Wara'at kobexixi ocetobuxik. Oceõm cebe—Fenícia eipi kay cu ojuyat pe. Ocejek ebikopap pewi.

³ Wara'at tip'aweroro ocetipcoco ġebuġe. Ibutet Chipre i osunuy. Ocekap wuyba'ũġat kadi. Ocejú Síria eipi be. Ocejemũġ Tiro ka ebikopap pe. Tiro ka Síria eipi be opop. Kobexixi be kapikpik'ukayũ tarekrek tujujēm ojuy kobexixi bewi iboce. Iměn ocajēm Tiro ka kay.

⁴ Jesus kay itabucayũ ocetobuxik ibo ka be. Ibun ma ocesop cexe ip. 7 xet ocesop cexe ip. Ixeyũ o'jekawēn Paulo eju Deus biõġbuk a'õbi.

— Eju ġu juy Jerusalém ka be — io'e ip Paulo be.
— Jaoka ip itakomaayũ — io'e ip.

⁵ Ocejēm puġe, itabucayũ o'je'awero ocewebe jewemuwēn âm—aġokatkayũ, aoyũ dak, bekitkit tak. Oceweju o'ju ip ebikopap pe. Ocejēġ'aecõġcõġ ka'oririt pe. Deus eju ocejekawēn.

— Cum puk oceju — i oce Tiro ka bewiayũ be.

— Ha'a — io'e ip. — Deus cuy je'ju eyweju — io'e ip ocewebe.

⁶ Oceõm kobexixi be. Ixeyũ bit o'jepit jeduk'a be. Iměn ocejēm Tiro ka bewi.

⁷ Kobexixi daġ oceju.

Ocejēm Ptolemaida ka kay. Itabucayũ ocetobuxik. Pũġ kabia ocesop cexe ip.

⁸ Kuyaje ocajēm Cesaría ka be. Filipe ocetobuxik. Filipe kawēn idipat muwēnuwēn'ukat osunuy. Kuy bima Jerusalém ka watwat Filipe o'jomuy itabucayũ buywatwat'ukan 6 beayũ eju. Ixe duk'a be ocesop.

⁹ Ixe ebadipdip taxit osunuy. Itoptep gũ ixeyũ bit osodop. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ osodop ip. Puğ kabia gũ ixek' a be ocesop.

¹⁰ Ağokatkat tak oajẽm ocekey. Oajẽm Judéia eipi bewi. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat osunuy. Ágabo i ibutet osunuy. Apẽn ġuyjom je' bapuk iam Deus ocemutaybitbin'uk osunuy.

¹¹ Ixe Paulo ukpumũnpu o'subu'uk. Jebõğbi o'jomũnmũn Paulo ukpumũnpum. Jekağobi dak o'jomũnmũn yukpumũnpum.

Imũnmũn epere buje, o'jekawẽn Paulo eju.

— Deus biõğbuk omukũyjom — io'e. — Jerusalém ka watwat jedaomũn — io'e. — Jedaomũn ip apẽn obõğbi mũnmũn iap puxim — io'e. — Jeũm ip Judeu'ũmayũ be — itakomaayũ be — io'e.

Ágabo imẽn o'e Paulo be.

¹² Gebuje oceju ocejekawẽn Paulo eju.

— “Eju ġu juy Jerusalém ka kay,” — i juk ocece ewebe — ioce cebe. — Jedaomũn ip — ioce.

— Eju ġu juy — io'e warara'acayũ dak yaokaap puxim.

Itabucayũ o'tõtõn Paulo iju pin puye—Cesaréia ka watwat.

¹³ — Apẽnpuye eyju wawa? — io'e Paulo. — Cum cuy õn Jerusalém ka kay — io'e. — Omuğuycũğcũğ eyju? Apẽnpuye eyju omudaobu'un ojuy? Wuykukukat Jesus ibikuy hima, obu'u ġu oce ixeyũ be odaomũn ãm. Obu'u ġu dak we'ũ ãm. Wuykukukat Jesus a'õbi acã ojeku — io'e.

¹⁴ Paulo ağuyumarurun pa'ore o'e ocewebe. Imẽnpuye ocebu'un yağuyumarurun.

– Wuykukukat bikuyap tağ cuy ejeku – i oce cebe.

¹⁵ Imēneju ocejewemuxipan Jerusalém ka kay oceju am. Oceju.

¹⁶ Jay. Ocajēm Jerusalém ka kay. Jesus kay itabucayū o'ju oceweju. Ocedujowat ip Menasom kay Cesaréia ka watwat. Menason Chipre eipi bewiat osunuy. Kuyje ma itabucat osunuy Jesus kay. Ixe duk'a be ocesop.

¹⁷ Jerusalém ka be ocajēm puje itabucyū jom oceku. Icockok o'e ip ocajēm puje.

¹⁸ Kuyaje Paulo o'ju Tiago kay oceweju. Tiago xe awerom osodop ip itabucayū kukukayū—Jerusalém ka watwat.

¹⁹ Paulo ixeyū o'tobede.

Gebuje:

– Deus ja'ōbacaap o'ğubapukpukpuk Judeu'ūmayū be ōn ixeyū xe bima – io'e Paulo. – Tak ġu ip oitabun Jesus kay Judeu'ūmayū. Ade jījā ip oitabun – io'e Paulo cebe ip.

²⁰ – Ka'ūmğū Deus co'iat xipacat! – io'e ip, iboap co buje.

Gebuje itabucayū kukukayū o'jekawēn Paulo eju.

– Xipit ma, ocekitpit – io'e ip. – Imēnpit etaybit ade Judeuyū itabut o'e Jesus kay iam – io'e ip. – “Jesus kay wuyetabut puje dak Moisés ekawēn tağ cuy ajeku,” i'e'em pit ip – io'e ip.

²¹ – “Paulo bit warēmtağ ma Judeuyū mutaybit-bin Judeuyū'ūmayū ka be bima,” i'e'em ip napa ma – io'e ip Paulo be. – “ ‘Moisés ekawēn tağ ġu juy epeku,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip – io'e ip. – “ ‘Eyipotpoyū juy epetaypu'ağobixeedakat ġu,’

i'e'em Paulo," i'e'em ip – io'e ip. – “ ‘Aypa-payũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ğu juy epeku ğasũ bit,' i'e'em Paulo," i'e'em ip napa ma – io'e ip Paulo be. – Imẽn emuymuy Judeuyũ, itabut ma'ğu ip Jesus kay – io'e ip.

²² – Kuy ip o'jekũyjo ijoce ajẽmap awẽğ – io'e ip Paulo be.

²³ – Oce'e'eap tağ cuy ece – io'e ip Paulo be. – Ebadipdip ağokatkayũ jewemuisusun Deus xe, itabucayũ – io'e ip. – “Ocewemuisun cuy,” i juk o'e ip Deus pe.

²⁴ Ixeyũ ebadipdipayũ juy etujowat eweju. Wuybabi dağ cuy ecewemuisun ceweju ip – io'e ip Paulo be. – Dinheiro juy eğũm ebadipdipayũ be yakoeapteim, iõhõ buap teim tak. Iõhõ juy ip je'ğũm paĩyũ be imupik am Deus etabixe. Imẽn e'e buje, soat itaybit je'e icẽm ğu e'em ip Paulo muymuy iam – io'e ip. – Itaybit je'e ip ãn tak Moisés ekawẽn tağ jekukum iam – io'e ip Paulo be.

²⁵ – Kuy oceje'awero Judeu'ũmayũ awẽ ãm – io'e ip. – Cartadup ocetupmuju cebe ip—itabucayũ be. Imẽn e'em iğodup: “Deusbaroyũ wap iẽnmõğ'ibitẽn cuy epesuẽn'o ğu,” i. “Puca doy juy epetoykõn ğu,” i. “Iẽntoyteyatẽn cuy epesuẽn'o ğu,” i. “Wara'at tayxi eju ğu juy epeyepo, wara'at itop eju ğu dak,” i. Ibiatup ocetupmubararak ixeyũ awẽaptum – io'e ip. – Ocewebe yawẽwẽap tağ cuy jeku ip – io'e ip Paulo be.

– Ma – Paulo o'e. – Eyekawẽn tağ cuy oce – io'e.

²⁶ Paulo ixeyũ be jawẽap tağ o'e. Ebadipdipayũ o'tujowat jeweju. Kuyaje o'ju jewemuisun am

Deus xe ceweju ip. Oõm Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be.

— Gaxīn ma oceisu oce'e — io'e ip paīyū be.
 — Oceisu bima, iõhõ oceġūm eywebe imupik am Deus etabixe — io'e ip paīyū be.

Paulo iõhõ kuka o'ġūm ebadipipayū muisunapteim 7 xet kap puje. Iboap tak o'ġuwēn paīyū be.

²⁷ 7 xet kapap wi ijawūn pima Judeuyū Paulo o'jojojo Deus eju kawēnwēnap'a be—Ásia eipi bewiayū. Ixeyū Judeuyū adeayū o'ġutakomān Pauloyū kay. Ixeyū Paulo o'jat.

²⁸ O'jewāwā ip ya'õberen adeayū be.

— Israel naxegebitbit! — io'e ip. — Ocebuiwan cuy epe'e! — io'e ip. — Daosuw! — io'e ip. — Aġokatkat cuy ajat — io'e ip. — Ixe warēmtaġ wuymutaybitbin jekukum soat kaka daġ — io'e ip napa ma.

— Ixe e'em adeayū be: “Judeuyū ikērēat kuġ Deus xe,” i; “Moisés ekawēn taġ ġu juy epeku,” i dak — io'e ip napa ma. — Ixe Deus eju kawēnwēnap'a muymuy — io'e ip napa ma. — Judeu'ūmayū o'tujuõm ija'a be — io'e ip. — Ija'a mubuyxi'ūm'ūm cīcā ip — Judeuyū napa ma o'e—Ásia eipi bewiayū.

²⁹ Tūybe Paulo Judeu'ūmat o'tujuõm Deus eju kawēnwēnap'a be iān o'e ip. Imēnpuye oitakomān ip Paulo kay. Ixe Judeu'ūmat putet Trófimo i osunuy. Éfeso ka bewiat osunuy. Koap pima Judeuyū Paulo o'jojojo Trófimo eju. Xepxem oekuku ip Jerusalém ka be—Paulo Trófimo eju.

³⁰ Imēneju ade Jerusalém ka watwat o'jedau Paulo kay. Soat taḡwi o'jedau ip. Paulo o'jat ip. Kururuḡ o'tujujēm ip ija'a bewi. Akikay o'tujowat ip. Dao ma ija'a exīntabi o'tomodip ip.

³¹ Paulo aoka ojuy ip.

Adeayū dak o'jedau 1000 be sorarayū kukukat kay imukūyjom—Jerusalém ka wiwi'ukayū kukukat kay.

— Soat Jerusalém ka watwat jewaokakam! — io'e ip cebe. — Kawēn ikērē jījā — io'e ip. — Jawaoka ojuy ip — io'e ip cebe.

³² Imēnpuye sorarayū kukukat dao ma o'jedau iḡo'a be. Ade jījā jesorarayū o'tujowat jewēju. 100 be sorarayū kukukayū dak o'tujowat jewēju.

O'jedau ip Paulo kay. Itakomaayū Paulo mupokupoḡ o'e. Oibu'un ip yaoka am sorarayū dobuxik buje. 1000 be sorarayū kukukat oajēm. Jesorarayū o'ḡuju Paulo bum iḡo'a beayū be yaokaap puxim.

³³ — Epesubumukirik cuy corrente-bum—xepxepum — io'e sorarayū be.

— Abu ite aḡokatkan? — io'e yaoka ojuyayū be. — Apēn ite o'e eywebe? — io'e.

³⁴ Gebuje yaoka ojuyayū o'jewāwā ya'ōberen. Wara'at taḡtaḡtaḡ ma ip o'jewāwā. Imēnpuye 1000 be sorarayū kukukat pe itaybit pa'ore o'e apēnpuye Paulo aoka ojuy ip iam.

— Epetujowat cuy wuydopdopap'a be — io'e jesorarayū be.

³⁵ Sorarayū Paulo o'tujowat jedopdopap'a kay. Toptopap'a ewadaḡḡūn xe bima sorarayū ja'ōpi'a jeje Paulo o'tujuu itakomaayū be yaokaap puxim.

³⁶ Itakomaayū nomuju o'jedau ip Paulo bu ojuy.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'õberen.

³⁷ Gebuje Paulo o'jekawẽn 1000 be sorarayũ kukukat pe.

— Wekawẽn put tu eweju? — io'e Grego a'õm 1000 be sorarayũ kukukat pe.

³⁸ — Etaybit tu Grego a'õm? — io'e. — Egito eipi bewiat ġu du ěn? — io'e. — Kuy bima ixē Egito eipi bewiat adeayũ o'ġu'awero jenopaġoġo am Roma ka kukukat esorarayũ eju. 4000 aġokatkayũ oekuku ip ceweju. 4000 beayũ o'tujowat uk'a'ũmat pe. Warara'acat aoka ojuy ip o'e. ěn ixē aġokatkat ġu du? 1000 be sorarayũ kukukat o'e Paulo be.

³⁹ — Ka'ũma — io'e. — Gujuat ġu õn — io'e. — Wara'at ma õn pit. Judeu õn. Tarso ka be okap—Cilicia eipi be — io'e. — Tarso ka waypanap ka—ikaboġatka — io'e. — Wekawẽn pin cĩcã waoka ojuyayũ be. Āġ puk ocekawẽn ceweju ip — Paulo o'e.

⁴⁰ — Ha'a. Ecekawẽn puk — io'e.

Paulo cũġ'i osunuy sorarayũ dopdopap'a ewadaġġũn ceje. Wẽġwẽġ'i o'e jebum itakomaayũ muymũġ am.

Gebuje Paulo o'jekawẽn itakomaayũ be. Ya'õm ma ip o'jekawẽn ceweju ip—Judeuyũ a'õm—Hebreu a'õm.

22

¹ — Tapupuyũ okitpitpiyũ, baybayũ — io'e. — Eya'õpicũġcũġ cuy epesop wa'õ kay. Ocedewayo juy eywebe wa'ĩjoam — io'e.

² — Wuya'õm ma teku kawẽnwẽn! — io'e ip Judeuyũ.

Mũġ o'e ip ya'ĩjo am. Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

3 — Ocedewayo juy — io'e. — Judeu òn. Tarso ka be okap Cilícia eipi be — io'e. — Ijop ka be ma bit owaypan—Jerusalém ka be Gamaliel be omutaybitbin osunuy. Ocedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn omutaybitbin osunuy — io'e. — Kaypatpan ġu òn pit wetaybin. Soat eyju Deus bikuyap tağ jeku ojuy. Òn tak eybuxim cuk adi ibikuyap tağ jeku ojuy oğuy — io'e.

4 — Wetakoma jĩã juk adi oğuy Jesus a'òkayayũ kay—ieisuata dağ jekuku'ukayũ kay. Ixeyũ kaykay jĩã ma juk adi oğuy. Ade ip otaomũnmũn. Daomũnmũnap'a be ip oğuoõmõm—ağokatkayũ, aoyũ dak. Ade ip oyaokaat ixeyũ'in.

5 Paĩyũ kukukayũ itaybit imẽn cuk adi ojekuku iam, Judeuyũ kukukayũ dak — io'e. — Ixeyũ juk cartadup o'tupũm owebe—Judeuyũ beaptum—Damasco ka watwat beaptum — io'e.

— Damasco ka kay juk oju. Jesus kay itabucayũ daomũn âm oju. Ijoce taomũnmũn ip tujupit ojuy oju Jerusalém ka be. Ipiat pi'ajoat ojuy cebe ip oju.

6 E dağ cucum pima juk oajẽm Damasco ka tẽğ ma. Kaxicuğ oajẽm. Dao ma oikabia jĩã ma wakokorenen.

7 O'at ipiju wekuyap pibun.

— Gebuje kabi beat oya'ĩjojo. O'jekawẽn oweju.

— “Saulo,” io'e. “Apẽnpuye warẽmtağ ma ěn okuğ?” io'e owebe.

8 — “Abu ěn tak, Kariwa?” i oce cebe.

— “Jesus òn,” io'e. “Nazaré ka be tũbit òn. ěn ma ipiat esupi'ajojoat owebe,” io'e.

9 Oweju oekukuiayũ o'jekuy jĩã. Kabiaat o'jojojo ip. Oweju kawẽnwẽnat a'õ bit o'jojojo ġu ip.

10 — “Apẽntak oce, Kariwa?” i oce.

— “E'ây,” io'e. “Damasco ka be juy eju,” io'e. “Ibo ka be aġokatkat apĕn Deus ibikuy ewebe eku am iap ġuwĕn ewebe,” io'e — Paulo o'e.

11 — Gebuje wekabiokok ojekuku ixe kabiaat iepokat wetabimu'ũm'ũm puye. Owejuayũ obacom okuġ. Imĕn ocajĕm Damasco ka be — io'e.

12 Ibo ka be bima, aġokatkat oajĕm okay. Ibutet Ananias i osunuy. Moisés ekawĕn taġ jekuku'ukat osunuy. Xipat cĩcã osunuy soat Damasco ka watwat xe—Judeuyũ xe.

13 O'jekawĕn oweju.

— “Obure Saulo, ececoan waram,” i adi o'e owebe.

— Gebuje'isum ma ocecoan. Oceak cekay — io'e Paulo. — Waram wetate buje Ananias o'jekawĕn oweju.

14 — “Saulo,” io'e. “Kuyje Deus enaĕ,” i adi o'e Ananias. “Ocedobuyũ'ũm'ũm itabut osodop ip ixe kay. Ixe juk enaĕ ixe bikuyam etaybit am. Ixe juk enaĕ ewebe ixe buywatwat'ukat co am—cũġ cĩcãat co am. Ixe juk enaĕ ibuywatwat'ukat pe emukũyjo am,” i adi o'e owebe.

15 “Ixe ekawĕn muwĕnuwĕn'ukan cuy eġuy,” i adi o'e. “Apĕn ejojoioiap cuy eġuwĕnuwĕn, apĕn eya'ĩjoioiap tak,” i adi o'e Ananias owebe — io'e Paulo.

16 — “Ajo wiwim tak ĕn? E'ây!” i adi o'e owebe. “Ecewemubatisaan cuy!” i adi o'e. “'Ikĕrĕat cuy eju'uk owebewi,’ i juy ece wuykukukat pe,” i adi o'e. “Imĕn e'e buje, Deus ikĕrĕat ju'uk ewebewi,” i adi o'e owebe.

Imĕn Ananias o'jekawĕn owebe — Paulo o'e.

17 — Jerusalém ka kay juk ocepit — io'e. — Deus eju kawēnwēnap'a be oju jekawēn ãm Deus eju.

18 Deus ekawēn kay gebum pima wuykukukat ojojojo wexey jo'iat pe — Paulo o'e.

— Gebuje wuykukukat o'jekawēn oweju.

— “Daosuw!” i adi o'e owebe. “Ejēm cuy Jerusalém ka bewi. Ijopka beayū itabut ġu je'e ip ekawēn kay cedaġ ma'ġu ěn omuwēnuwēn,” i adi o'e owebe wexey jo'iat pe.

19 — “Ka'ūma, Kariwa,” i adi oce. “Wekawēn kay itabut je'e ip,” i adi oce. “Soat ip itaybit apēn cuk adi ojekuku iam,” i adi oce cebe. “Itaybit ip apēn soat kaka daġ ojekuku iam, apēn Judeuyū e'aweroroap'a be juk adi oōmōm itabucayū bu ojuy iam tak, apēn taomūnmūn ip cuk adi otujupitpit ijop ka be iam tak, apēn cuk adi ip oyaokaka iam tak, apēn cuk adi daomūnmūnap'a be ip oġuōmōm iam tak,” i adi oce cebe.

20 “Estêvão aokam pima, òn tak cuk ojojojo ip—ekawēn muwēnuwēn'ukat aokam pima,” i adi oce cebe. “Tūybe xipat yaoka am iãn mo oce. Estêvão'ūm o'yaoka'iyū eekabek kuġ oġuy,” i adi oce. “Gasū bit waġuyisun ma òn jekukum. Soat ijoceayū itaybit iboam. Imēnpuye wekawēn kay je'e ip,” i adi oce wuykukukat pe.

21 — “Ka'ūma,” i adi o'e. “Ejēm cuy ijocewi,” io'e. “Ewebe omuwēn puje, itabut ġu je'e ip ekawēn kay,” i adi o'e. “Òn ma wūy ma jemuju. Judeu'ūmayū kay òn jemuju,” i adi wuykukukat o'e owebe — Paulo o'e adeayū be.

22 Paulo ekawēn cocom cĩcã ip osodop. “Judeu'ūmayū kay òn jemuju” i'e buje bit, oibu'un ip ya'ĩjo am. O'jewāwã ip ya'õberen.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'õberen. — Epeyaoka juy! — io'e ip. — Epejoxik akikay — io'e ip.

²³ Ya'õberen jewāwāwā ip o'e. Jesay wēḡwēḡān ip jetakoma jījā buye. Ka'wi o'joxikxik ip jetakomaap pibun.

²⁴ 1000 be sorarayū kukukat tak Paulo o'ḡuōmat sorarayū dopdopap'a be—yaboḡat'a be. Itaybin pin o'e apēnpuye adeayū ya'õberen o'jewāwā iam. Imēnpuye o'jekawēn sorarayū be.

— Epeḡupokupok cuy ixee muḡēḡēbum — io'e.
— Guwēn paxi jekpiwacap jemupikupikap? Apēnpuye o'jewāwā ip ya'õberen cekay iap ḡuwēn paxi? — io'e sorarayū be.

²⁵ Sorarayū Paulo o'subōḡbimukirik imupokupok am.

Gebuje Paulo o'jekawēn 100 be sorarayū kukukat eju.

— César ebekit ãn—Roma ka kukukat ebekit ãn — io'e. — Cedaḡ tu eywebe César ebekit mupokupok am? — io'e. — Eyju odujowat ḡu buk ibimāmāmā'ukat ekawēn coco'ukayū dopabe — io'e. — Eyetaybit ḡu ma buk ãn ma xe'e okpiwat iam, pām ḡuto ka'ūma iam — io'e.

²⁶ Imēneju 100 be sorarayū kukukat o'jekawēn 1000 be sorarayū kukukat eju. Apēn Paulo o'e cebe iap ekawēn o'ḡuwēn cebe.

— Apēntak ēn em cebe? — io'e. — Ixe aḡokatkat César ebekit — io'e.

²⁷ 1000 be sorarayū kukukat oajēm Paulo kay.

— Cēm tu ēn César ebekit? — io'e Paulo be.

— Hm hm — io'e.

²⁸ — Õn tak cebekit ma — io'e. — Ade wedinheiro oḡu'ũm cebekin em pima — io'e.

— Ōn pit cebekit okapap ma — Paulo o'e.

²⁹ Dao ma o'jewede ip cexewi sorarayū—Paulo mupokupok ojuyayū. 1000 be sorarayū kukukat tak yağuybabi'üm o'e. Yağuybabi'üm o'e Paulo César ebekit iam itaybit puye, o'subōğbimukirikat puye dak. Soat ip oibu'un Paulo kaykay am.

³⁰ 1000 be sorarayū kukukat itaybin pin o'e apēnpuye Judeuyū Paulo o'jomuymuy iam. Paulo bōğbikirikpu o'subumuwekap kuyaje. Judeuyū ya'ōbuyxiayū o'tomuwā je'awero am. Paīyū kukukayū dak o'tomuwā ibimāmāmāat ekawēn coco'ukayū dak. Soat ip o'je'awero. 1000 be sorarayū kukat Paulo o'tujowat aweromayū dopabe—jewawēwē'ukayū yoboğayū dopabe.

23

¹ Paulo o'jeak jewawēwē'ukayū yoboğayū kay. — Oburereyū — io'e. — Apēn cedağ ma oxe iap tağ cuk adi ojekuku. Cedağ ma ğasū dak ōn jekukum Deus etabutpe — io'e.

² Iboap co buje paīyū kukukat oitakomān Paulo kay. Paīyū kukukat putet Ananias i osunuy. Tūybe Paulo Deus muymuy iān o'e.

— Esubioka juy — io'e Paulo xeayū be.

³ — Deus cuy ipiat supi'ajoat ewebe ma — Paulo o'e paīyū kukukat pe. — Ocemuğuykukuku'ukat ēn! — Paulo o'e. — Ēn xik'i ijoce wa'ījo am etaybit am wuydobuyū'üm'üm ekawēn tağ ocece iam pām ğuto ka'ūma iam. Imēn pit wuydobuyū'üm'üm ekawēn tağ ğu juk ēn tak obiokaat! — io'e Paulo.

⁴ — Ēn Deus epaīyū kukukat muymuy — cexeat o'e Paulo be.

5 — Obadipdipyũ — io'e. — Wetaybit ġu juk ixē paĩyũ kukukat iam. Wetaybit pima bit imēn ġu kajuk oce cebe. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Eybadipyũ kukukat cuy epejomuymuy ġu, i. Imēn Deus ekawēn tup e'em — Paulo o'e.

6 Paulo o'jeak Fariseuyũ kay. O'jewāwā ya'ōberen.

— Obadipdipyũ — io'e. — Fariseu ōn! Webay dak Fariseu osunuy. Wetabut wuye'ũ buje waram ġuto acejetait iap kay. Imēnpuye eyju wa'ļjōjom ġasũ eyetaybit am okpiwat paxi iam — io'e cebe ip.

Pũġpũġ jewawēwē'ukayũ yoboġayũ'in Fariseuyũ ip osodop. Warara'acayũ ixeyũ'in Saduceuyũ ip osodop. Paulo itaybit o'e iboam.

7 Imēneju o'jewāwā ya'ōberen — Fariseu ōn — i. Ade osodop ip jewawēwē'ukayũ yoboġayũ.

8 Fariseuyũ ma e'em — Wuye'ũ buje waram ġuto acejetait — i. Itabut ip wuybiōġbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojotjot'ukayũ kake iap kay dak. Saduceuyũ bit napa ma e'em: — Wuye'ũ buje waram acejetait ġu — i. Itabut ġu ip wuybiōġbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojotjot'ukayũ kake iap kay dak. Paulo itaybit o'e pũġ taġ ġu ip itabut ip iam. Imēnpuye — Fariseu ōn — io'e cebe ip.

9 Iboap co buje o'jewa'ōxixkik cīcā ip jeweweju jewawēwē'ukayũ yoboġayũ. Wara'at taġtaġtaġ ma o'e ip. Biġ ma ip o'jewāwā ya'ōberen. Fariseuyũ Paulo dayoyom o'e—Moisés ekawēn imutaybit-bit'ukayũ.

— Ite aġokatkat ikērēat mujurũġrũġ ġu ocexe — io'e ip. — Warēmtaġ ġu juy ajukuk! Ibiōġbuk xipacat aco'i o'jekawēn ceweju. Deus ekawēn tojotjot'ukat aco'i o'jekawēn ceweju — io'e ip.

¹⁰ Jewawēwē'ukayū yoboğayū o'jewa'ōxikxik cīcā. Imēnpuye jewaokaka ojuy ip.

— Paulo ġuwekap aco'i teyūku — io'e 1000 be sorarayū kukukat jewa'ōxikxikayū jojom.

— Paulo juy epejat — io'e jesorarayū be. — Epetojot cuy wuydopdopap'a be jewa'ōxikxik'ukayū be yaokaap puxim — io'e cebe ip.

Ya'ō dağ o'e ip sorarayū. O'tujowat ip jedopdopap'a be. Iğo'a be osunuy Paulo.

¹¹ Waram pimaat exima be wuykukukat o'jebapuk Paulo kay ya'ōmucan am. O'jekawēn ceweju.

— Paulo, a'ōcam cuy eğuy — wuykukukat o'e cebe—Paulo be. — Apēn cuk adi Jerusalém ka watwat pe ēn omuwēnuwēn iap puxim Roma ka watwat pe dak omuwēnuwēn cuy eğuy — Jesus o'e Paulo be.

¹² Kabia buje Judeuyū'in o'je'awero jewawē ām apēn Paulo aceyaoka iam.

— Ga'a Paulo ayaoka — io'e ip. — Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak — io'e ip. — Yaoka'ūm pima juy Deus ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e ip jewewebe.

— Ga'a — io'e ip.

¹³ Imēn o'jekawēn ip jewewebe Deus etabutpe. 40 be osodop ip imēn o'e'e'iyū ağokatkayū—Paulo aoka ojuyayū.

¹⁴ Imēn jewawē buje ip o'ju paīyū kukukayū kay, Judeuyū kukukayū kay dak.

— Deus etabutpe juk ocejekawēn — io'e ip. — Pūğ tağ ma ocağuy — io'e ip. — “Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak,” i juk oce —

io'e ip. — Imēnpuye Paulo juy epetomuwã ocewebe jekawēn ãm ceweju — io'e ip.

15 — “Paulo juy egudot ocekey—jewawēwē'ukayũ yoboğayũ kay,” i juy epe'e 1000 be sorarayũ kukukat pe — io'e ip. — “Iwiwim oceju waram cekawēn co am,” i juy epe'e cebe — io'e ip. — “Cedağ ocewebe waram cekawēn co am,” juy epe'e cebe — io'e ip. — Imēnpit Paulo jajēm ğu jĩjã. E dağ iwiwim oce'e yaoka am — io'e ip Paulo aoka ojuyayũ paĩyũ kukukayũ be—40 beayũ o'e.

16 Imēnpit ağokatkat iboce os-unuy—yaypan'isuat—Paulo ixĩt'it. Apēn Paulo aoka ojuy ip iam o'jekũyjo.

Gebuje ixē yaypan'isuat o'ju Paulo kay imukũyjo am. Oõm sorarayũ dopdopap'a be. Apēn cuk o'ya'ĩjoiap o'ğuwēn Paulo be.

17 Paulo 100 be sorarayũ kukukat o'tomuwã.

— Ite yaypan'isuat cuy etujowat 1000 be sorarayũ kukukat kay, yawēğ muwēn pin cebe — io'e 100 be sorarayũ kukukat pe.

18 Yaypan'isuat o'tujowat.

— Taomũnmũnat Paulo juk onomuwã ite yaypan'isuat tojon ekay — io'e. — Yawēğ muwēn pin ewebe — io'e 1000 be sorarayũ kukukat pe—Cláudio Lísias pe.

19 Cláudio Lísias yaypan'isuat pu o'subuijik. Iba com o'tujowat jewēju. O'tujowat wara'acat xewi ixeyũ be ya'ĩjoiap puxim.

— Ajo-muwēn pin ěn owebe? — io'e.

20 — Judeuyũ o'jewawē — io'e. — Kuyaje je'e ewebe ip: “Paulo juy egudot ocekey,” i — io'e. — “Kuyaje juy egudot ocewebe waram cekawēn co am,” i je'e ip ewebe — io'e.

21 — Imēnpit emuḡuykuku ojuy ip. Etabun ḡu juy eḡuy apēn je'e ip ewebe iap kay — io'e. — 40 aḡokatkayū ebitako be Paulo kapap wiwim. “Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ḡu, acetikōn ḡu dak,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — “Paulo aoka'ūm pima wuyekōn puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat wuywebe,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — Gasū ma edeap wiwim ip — yaypan'isuat o'e Cláudio Lísias pe.

22 — Owebe eḡuwēn iap cuy eḡuwēn ḡu wara'acat pe — io'e yaypan'isuat pe.

Yaypan'isuat o'ḡuypit tuk'a be.

23 Gebuje Cláudio Lísias xepxep 100 be sorarayū kukukayū o'tomuwā.

— 200 sorarayū juy epeḡuxipanat iju am Cesaréia ka kay — io'e cebe. — Iximadakpe juy epeju — io'e. — 70 cavalo akpi jejeayū juy je'ju. 200 warara'acayū dak je'ju sorarayū—obukaka'uk co'iat kukayū.

24 Cavalo dak epeḡuxipan Paulo beam. Xipan cuy Paulo epetujowat Félix dopabe—wuyecuḡap dopabe — io'e 100 be sorarayū kukukayū be.

25 Gebuje cartadup o'tupmubararak tupmuju am Félix mukūyjoaptum. Imēn e'em ibo dup:

26 Félix, oceuḡap ēn, i. Obutet Cláudio Lísias, i. A'ōbuyxiat oxe, i. Kato mujujum ōn ewebe ijudup pe, i.

27 Taomūnmūn aḡokatkat mujujum ōn ewebe, i. Judeuyū ixē o'jat, i. Yaoka ojuy ip, i. Ixē César ebekit iam omutaybin puje wesorarayū eju oju cekay, i. Otujupa'um yaoka ojuy'iyū xewi, i.

28 Wetaybin pin oḡuy apēntak ite ikērēān o'e cebe ip iam, i. Imēnpuye ixē otujowat Judeuyū

kukukayũ dopabe—jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ dopabe, i.

²⁹ “Ite ağokatkat wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ğu jekukum,” i juk o'e ip owebe, i. Imẽnpit wuyeipi kukukat o'jomuymuy ğu. Cedağ ğu wuywebe imuõm ãm daomũnmũnap'a be, yaoka am tak, i.

³⁰ Ibocewi ip omukũyjo Judeuyũ Paulo aoka ojuy iam, i. Imẽnpuye ekay õn Paulo mujujum, i. “Félix kay juy epeju Paulo awẽğ mukêrêrên ãm,” i juk oce yawẽğ mukêrêrên ojuyayũ be, i. Bay'a, ewãtaxipipem ğu juy eğuy, i. Imẽn o'tupmubararak. O'tupũm sorarayũ be tup tujowat am Félix pe.

³¹ Gebuje sorarayũ Paulo o'tujowat Cesaréia ka be. O'tujowat ip apẽn 1000 be sorarayũ kukukat o'e cebe ip iap tağ. O'ju ip cavalo akpi jeje. Ixima be ip o'ju. Ixima bun oeku ip cũğcũğ. Kuyaje dak cũğcũğ ma. Jay. Oajêm ip Antipátride ka be.

³² Ibocewi sorarayũ o'jepit Jerusalém ka kay—cavalo akpi jeje'ũmayũ.

Ibocewi cavalo akpi jejeayũ Paulo o'tujowat kabia buje.

³³ Jay. Oajêm ip Cesaréia ka be. Iecuğap tuk'a kay o'ju ip—Félix duk'a kay. O'tupũm ip Félix pe—Cláudio Lísias emudupmubararakup. Paulo dak o'ğũm cebe.

³⁴ Félix o'tupcoco.

Tupco buje Félix o'jekawẽn Paulo eju.

— Ajo-eipi wat ên? — io'e.

— Cilícia eipi wat õn — io'e.

³⁵ — Awẽğmukêrêrênayũ ajêm puje jenomuwã õn a'jjo am — io'e Paulo be.

— Paulo epeğuõm Herodes tũyap'a be—ika kukukat tũyap'a be—yaboğat'a be — Félix o'e jesorarayũ be.
O'tujuõm ip.

24

¹ Judeuyũ Paulo awẽğ o'yawẽğmukẽrẽrẽn Félix pe. 5 xet kap puje paĩyũ kukukat oajẽm iecuğap kay—Félix kay. Cesaréia ka be oajẽm. Ibutet Ananias i osunuy. Xepxep Judeuyũ kukukayũ dak oajẽm ceweju. Ibimãmãat a'õbuywatwat'ukat tak oajẽm ceweju ip. Ibutet Tértulo i osunuy. Oajẽm ip cekay. Paulo awẽğmukẽrẽrẽn ãm ip oajẽm.

² Félix Paulo o'tojocat.

Paulo ajẽm puje Tértulo Paulo awẽğ o'yawẽğmukẽrẽrẽn Félix pe.

— Félix — io'e. — Ocecuğap ãn. A'õbuyxi jĩjã ãn — io'e. — Soat em ãn xipacan e'em ocewebeam. Etaybit cĩcã wuyeipi kukan. Imẽnpuye ocekokok cĩcã ekay. Ade kabia ka'ũmğu nopago soat wuyeipi dağ ãn xipan ocekuğ puye. ãn idipan e'em ocewebeam.

³ A'õbuyxi jĩjã ãn ocexe. Ocekokok ãn soan e'em ocewebeam puye.

⁴ Imẽnpitibun ğu ocekawẽn eweju. Imẽnpuye eya'õpicũğ cĩcã buk — io'e.

⁵ — Ocetaybit soat em ite ağokatkat ocebadipyũ kaykayxi iam. Ite ağokatkat soat kaka dağ jekukum—jewaoka ojuyap mubapukpuğ. Iwarum ma Judeuyũ mutaybitbin. Ite Nazaré ka be tũibit kay itabucayũ kukukat—Jesus kay itabucayũ kukukat — io'e.

6 — Deus eju kawēnwēnap'a mubuyxi'ūm ojuy—yaboġat'a mubuyxi'ūm ojuy — io'e napa ma. — Judeu'ūmat tujowat ojuy iġo'a be — io'e napa ma. — Imēnpuye ocejat — io'e. — Oceya'ījo kajuk ocetaybit am ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taġ yukpiwat paxi iam, pām ġuto ka'ūma ma iam — io'e.

7 — 1000 be sorarayū kukukat pit oajēm Paulo kay. Cláudio Lísias oajēm — io'e. — Puyxibut ġu o'tujupa'um ocexewi — io'e. — “Félix kay juy epeju yawēġ mukērērēn ãm,” io'e Cláudio Lísias ocewebe. Imēnpuye ocajēm ekay — io'e Tértulo.

8 — Ēn tak cuy ecekawēn Paulo eju — io'e Félix pe. — Etaybit ece'e cedaġ ma oceju Paulo awēġ mukērērērēn iam — Tértulo o'e Félix pe.

9 — Tértulo icēmān e'em ewebe — soat warara'acayū Judeuyū dak o'e napa ma Félix pe.

Soat ma ip imēn o'e.

10 Félix o'jepacūġ Paulo kay ěn pukto ecede iape. Paulo o'jewedayo Félix pe.

— Ocokcok cīcā wewedayo am ewebe, ade koato ěn ocekawēn coco'ukat puye—Judeuyū ekawēn coco'ukat puye ibimāmāat ekawēn coco'ukat puye — io'e.

11 — Kuy jījā ġu oajēm Jerusalém ka kay—doze kabia bima ma — io'e. — Wajēm “Ēn xipat cīcā oxe” i'e am Deus pe. Ēn tak etaybit icēmān ōn e'em iam.

12 Abu-a'ōxikxiġ a'ġu oġuy? Ka'ūma ma! Ka'ūma kaykay ma'ġu oġuy Deus eju kawēnwēnap'a be, Judeuyū e'aweroroap'a be — io'e. — Aġoka daġ tak ka'ūma kaykay ma'ġu oġuy — io'e.

13 — Imēneju wa'ōmukorēnrēnap mubapuk pa'ore cebe ip wukpiwat ġu buye — io'e.

14 — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e. — Wetabut Deus kay. Ixe kay dak ocedobuyū'ūm'ūm itabut osodop. Wetabut cekay apēn ġasū o'e'e wuywebe iap taġ. Judeuyū ġaxiāt ekawēn kay ġu ip ġebum. Kuyjeap ekawēn kay ma ip ġebum. Ġaxiāt ekawēn cedaġ ġu cexe ip. Wetabut Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararak-tup peat ekawēn kay. Wetabut soat Moisés pe wuyawēwēap ekawēn kay dak.

15 Wetabut wuye'ū buje waram ġuto acejetait—xipacat mujurūġrūġ'ukayū, ikērēat mujurūġrūġ'ukayū dak iap kay. Obuxim iteyū Judeuyū dak itabut iboap kay — io'e.

16 — Apēn cedaġ oxe iap taġ ōn jekukum. Soan ōn e'em ikērēat kukap puxim Deus xe, ijodiacat xe dak. Deus itaybit wekuam, ijodiacat tak — io'e.

17 — Ade koato wūyat eipi daġ ojekukuku. Gebuje ocepit oka kay. Kuy'ūm'ūm ma ocepit. Dinheiro ūm ām tadaybotbocayū be ocepit—Jerusalém ka watwat pe. Kuy bima Jesus kay itabucayū ixe dinheiro o'ġūm owebe iūm ām cebe ip. Obubut'in kuka ōn tak oġūm Deus pe — io'e.

18 — Gebuje xepxep Judeuyū odobuxik Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Ásia eipi bewiayū odobuxik. Ocebabi daġ jewemuisusun oġuy Deus xe. Adeayū eju ġu ip odobuxik. Iġo'a beayū kaykay ġu ip odobuxik. Deus eju kawēnwēnap'a be ip odobuxik Deus pe wedinheiro ūmūm pima.

19-20 Odobuxikayū oajēm ġu ijoce. Wawēġ mukērēn pin pima juy jajēm ip ijoce wawēġ

mukērērē ãm ewebe – io'e. – Ajo oġuġē ikērēãn cexe ip jewawēwē'ukayũ yoboġayũ dopabe bima? – io'e Félix pe.

– Jajēm cuy ip ijoce iboap muwēn ãm ewebe.

²¹ “Gasũ eyju wa'ĩjom wuye'ũ buje waram ġuto acejetait iap kay wetabut puye,” i ãn pit mo oce cebe ip ya'õberen. Iboap xe'e cedaġ ġu exe? – io'e Félix pe. – Wuye'ũ buje waram acejetait iap kay wetabut. Imēnpuye Judeuyũ wawēġ mukērērērēm ojuy – Paulo o'e. Imēn Paulo o'jewedayo Félix pe.

²² Félix itaybit cĩcã kuy apēn Jesus a'õkayayũ itabut iam. Waram Paulo jo ojuy o'e. Wara'at kabia o'ġuweġũn waram Paulo a'ĩjo am.

– 1000 be sorarayũ kukukat ajēm puje juy waram a'ĩjom oce—Cláudio Lísias ajēm puje – io'e Paulo be.

²³ – Xipan teku ejukuk – io'e 100 be sorarayũ kukukat pe. – Xipan cuy ejowiwi uk'a be – io'e. – Ibureyũ juy tot pi ġu ijo am. Cemukaypinpuy cuy tojot pi ġu cebe – io'e 100 be sorarayũ kukukat pe.

²⁴ Pũġpũġ xet kap puje Félix oajēm jetayxi eju. Itayxi butet Drusila i osunuy. Itayxi Judeu osunuy. Ixe dak Paulo o'tojocat. Jekũyjo pin o'e apēn wuyetabut Jesus Cristo kay iam. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

²⁵ – “Xipan cuy epeku wetabutpe,” i'e'em Deus wuywebe – io'e Paulo. – “Jewawēwēm cuy epesop ikērēat mujurũġap puxim,” i'e'em – io'e. – Soat acejebapuk Deus xe – io'e. – Ixe kabia be abuyũ ikērēat kuġ jexe iap ġuwēn, abuyũ ikērēat kuġ ġu iap tak – Paulo o'e cebe ip.

Félix tak iparara o'e ikērēat mujurũġrũġ'uk osunuy buye.

Gebuje Festo o'jepit Cesaréia ka kay. Pūḡpūḡ Judeuyū kukukayū o'ju ceweju. Jay. Oajēm ip Cesaréia ka be.

Kuyaje Festo Paulo o'tojocat. O'ju ibimāmāat ekawēn cocoap'a be. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Judeuyū kukukayū o'je'awero cexe—Jerusalém ka bewi oajēm'iaiyū.

⁷ Yajēm puje Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn ip Jerusalém ka bewiaiyū.

— Paulo ikērē jījāān o'e — io'e ip napa ma. — Soat em ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuy — io'e ip napa ma. Imēnpit icēmān oceju e'em iap mubapuk pa'ore o'e cebe ip.

⁸ Gebuje Paulo o'jewedayo.

— Ikērēān oce ḡu — io'e. — Deus pe Judeuyū awēwēap ekawēn taḡ acā ōn jekukum. Deus eju kawēnwēnap'a ojomuymuy ḡu. Wuyeipi kukukat César dak ojomuymuy ḡu — io'e Paulo.

⁹ Festo bit Judeuyū mucokcoḡ ojuy. Imēnpuye:

— Jerusalém ka be du eju pin? — io'e. — Jerusalém ka be du ixeyū be awēḡ mukērērēnap co pin oxe? — io'e Paulo be.

¹⁰ — Ap! — io'e. — Odaobu'u. Cūḡ'i oce ḡasū eyxe—César beam kapikpik'ukayū xe—Roma ka kukat ebekitkiyū xe — io'e. — Jerusalém ka be ḡu juy wawēḡ mukērērēnayū epeya'ījo—ijoce acā — io'e. — Ajom ḡu ikērēān oce Judeuyū be? Ka'ūma ma! Eyetaybit iboam.

¹¹ Pūḡ em ma ikērēat oḡuḡē ibima acā kuka epe'e waokam. Eyxe cedaḡ waokam ip ibima, “Omujēm cuy ece,” i'ūmḡu kuka oce. Iteyū be wawēḡ mukērērēnap icēm'ūm pima bit, cedaḡ ḡu waram oīm ām cebe ip. César kay bit oju pin ixē be

wawěǵ mukērērēnayũ a'ĭjo am. Soat eipi kukukat kay bit oju pin — Paulo o'e Festo be.

¹² O'jekawēn jeweweju jewawēwē'ukayũ eju Festo. O'jekawēn Paulo eju.

— “César kay bit oju pin ixē be wawěǵ mukērērēnayũ a'ĭjo am,” i ēn e'em owebe. Imēnpuye César kay ōn jemuju — io'e Festo.

¹³⁻¹⁴ Ibun'ũm pima wara'at eipi kukukat oajēm Cesaréia ka be. Ibutet Agripa i osunuy. Jetayxi eju oajēm. Itayxi butet Berenice i osunuy. Oajēm ip Festo jom. Ade kabia osodop ip iboce.

Gebuje Festo Paulo o'ǵuwēn Agripa be.

— Félix aǵokatkat taomūnmūn o'jepere ijoce—Paulo i ibutet — io'e. — O'jepere iecuǵam oōm puje — io'e.

¹⁵ — Ōn Jerusalém ka be bima paĩyũ kukukayũ Paulo o'ǵuwēn owebe Judeuyũ kukukayũ dak. Paulo kay ǵu jĭjã ip. “Teku ikērē jĭjãat o'ǵujurũǵrũǵ ocewebe,” i adi o'e ip owebe napa ma. “Paulo cuy eyaokaat,” i adi o'e ip owebe — io'e.

¹⁶ — Ōn cuk oce cebe ip “Cedaǵ ǵu wuywebe imēn e am Roma ka be,” i, “Wara'acat awěǵ mukērērēn puje, ikērēat o'ǵujurũǵ'iat ekawēn cocom wuyju,” i. “Cekawēn cocom wuyju ixē aǵokatkat etabutpe, yawěǵmukērērēnayũ etabutpe dak,” i adi oce cebe ip. “Soat ip jekawēnwēn jeweweju bima, cekawēn cocom wuyju,” i adi oce cebe ip. “Yawěǵmukērērēn'ibit jewedayo but,” i adi oce cebe ip — io'e Festo.

¹⁷ Gebuje Judeuyũ oajēm ijoce okay. Obu'u ǵu oǵuy ya'ĭjo am ip — io'e. — Kuyaje oju ibimāmāat ekawēn cocoap'a be. Paulo otojocat — io'e.

18 Gebuje Paulo awëğ o'yawëğmukërërën ip. Tÿybe “Paulo ikërëat o'ğujurÿğ César be,” i je'e ip owebe iân oce.

19 Imënpit “Ocedobuyÿ'ÿm'ÿm ekawën tağ ğu Paulo jekukum,” adi o'e ip owebe — io'e.

— Gebuje Jesus o'ğuwën ip owebe — io'e. — “Jesus'ÿm oe'ÿ,” i adi o'e ip owebe — io'e Festo. — “In-aka waram o'jetait,” i adi o'e ip — io'e. — Judeuyÿ Paulo o'yawëğmukërërën iboap o'ğuwënuwën puye.

20 Imëneju “Apën xe'e kuka oce icëmãn omukÿyjo am,” i adi oce owebe ma. Paulo eju adi ocekawën. “Jerusalém ka be du eju pin?” i adi oce cebe. “Ibo ka be du awëğmukërërënyÿ oya'ÿjo?” i adi oce cebe — io'e. — “Ibo ka be du ocejekawën eweju icëmãn wetaybit am?” i adi oce cebe.

21 — Imënpit Paulo adi o'e owebe: “Odaobu'u. César kay bit oju pin ixë be wawëğ mukërërënyÿ a'ÿjo am,” i. Imënpuye òn adi oce sorarayÿ be: “Taomÿnmÿnat cuy epejowiwi uk'a be,” i. “Guyjom oğuju César kay ya'ÿjo am,” i adi oce — Festo o'e Agripa be.

22 Agripa o'jede Festo be.

— Òn tak ixë ağokatkat ekawën co pin — Agripa o'e.

— Ha'a. Kuyaje juy eya'ÿjo — Festo o'e.

23 Kuyaje Agripa oajëm ibimãmãat ekawën coap'a kay Berenice eju. Oajëm ip jedoti dip cÿcãat kuğ—ipi kukukat toti kuğ. Oajëm ip 1000 be sorarayÿ kukukayÿ eju. Warara'acayÿ eju dak ip oajëm—ya'òbuyxiayÿ eju—Cesaréia ka watwat eju. Festo Paulo o'tojocat.

24 Gebuje Festo o'jekawēn Agripa eju aweromayũ etabutpe.

— Agripa — io'e. — Soat ocewejuayũ dak — io'e. — Ak epe'e ite aḡokatkat kay — io'e. — Ōn Jerusalém ka be bima ade Judeuyũ oajēm okay ite aḡokatkat muymuy am — io'e. — Oajēm ip ijoce dak imuymuy am. Soat em e'em ip: “Ite aḡokatkat cuy eyaokaat,” i.

25 Oxe bit ka'ũma ma ikērēān o'e yaoka am — io'e.

— Gebuje Paulo adi o'e owebe: “César juy wawēḡ mukērērēnayũ ya'ĩjo—wuyeipi kukukat,” i. Imēnpuye ijuju pin ōn César kay.

26 Imēnpit apēn otupmubararak iam wetaybit ḡu César mukũyjoaptum. Wetaybit ḡu apēn ite o'e ikērēān iam tak — io'e.

— Paulo otojocat ewebe, Agripa — io'e. — Cũḡ'i ijoce exe. Ēn tak a'ōpicũḡ cuy eḡuy ya'ō kay. Ewebe cekawēn co buje, wetaybit oce tupmubararak am César mukũyjoaptum — io'e.

27 — Apēnpuye Judeuyũ ixē o'jomuymuy iap muwēn pa'ore owebe. Imēnpuye cedaḡ ḡu taomũnmũn imuju am César kay. Cedaḡ'ũm cĩcã oxe — Festo o'e cebe ip.

26

1 Gebuje Paulo o'jewedayo Agripa dopabe. Agripa koam o'jekawēn Paulo be.

— Ecededayo juy — io'e Paulo be. Paulo o'jebueuru. O'jewedayo.

2 — Agripa — io'e. — Ocededayo edopabe — io'e. — Wuyeipi kukukat ěn — io'e. — Judeuyũ omuymuy jĩjã. Napa ma e'em ip. “Ikērēān cĩcã

o'e'e teku,” i. Ocokcok cīcā wawēgmukērērēnayū a'ōmuypit am edopabe

³ etaybit cīcā Judeuyū babim puye, Judeuyū be jewa'ōxixikap ekawēn tak. Imēnpuye ekpicegēm ġu juy wa'ļjo am — io'e.

⁴⁻⁵ Bekin pi ma ōn adi ojekuku Fariseuyū etabucap kuġ — io'e. — Fariseuyū jekukum Moisés pe wuyawēwēap ekawēn taġ cīcā ma. Soat Judeuyū itaybit apēn ojekuku bekin pi ma iam, okapap ka be bima iam tak, Jerusalém ka be bima iam tak. Imuwēn pin pima iboap muwēn put ip ewebe, ade koato itaybit ip iboam puye — io'e.

⁶ — Gasū ēn wa'ļjom ijoce Deus waram ce'ū'ūayū ġutait iap kay wetabut puye — io'e. — “Waram ce'ū'ūayū oġutait,” io'e Deus kuyjeayū be.

⁷ Soat Judeuyū itabut Deus waram ce'ū'ūayū ġutait iap kay—doze be tiwatwat — io'e. — Imēnpuye “Ka'ūma ma ejo'iat xipacat,” i'e'em ip Deus pe. Imēn e'em ip kabiam, ixima be dak. Agripa, Judeuyū ma wawēgmukērērēn Deus waram ce'ū'ūayū ġutiat iap kay wetabut puye — io'e.

⁸ — Apēnpuye eyetabut ġu Deus waram ce'ū'ūayū ġutait iap kay? — io'e ja'ļjomayū be.

⁹ — Kuy bima ikērēm cīcā Jesus kay itabucayū ojukukuk. Tūybe xipat cīcā owebe imēn ikuk am ip iān oce—Nazaré ka be tūibit ebekitkit kuk am.

¹⁰ Xipan'ūm cīcā ip ojukukuk Jerusalém ka be bima. Ade itabucayū oġuōmōm daomūnmūnap'a be. Paīyū kukukayū a'ōbi ocece iboam. “Ayaoka juy ip,” i'e'em pima ip, ōn tak “Epeyaoka juy,” i oce. Ade em ipiat osupi'ajojoat cebe ip itabucap

epereap ojuy. “Jesus Deus emunaẽ ġu,” i'e'e an ip cebe oġuy.

¹¹ Imẽn cuk adi ojekuku soat kaka daġ, soat Judeuyũ e'aweroroap'a daġ tak—Deus eju kawẽnwẽnap'a daġ. Wetakoma jĩã juk adi oġuy cekay ip. Imẽnpuye tobatban ip oju wara'at ka kay. Ipiatpi'ajoan cebe ip oju taomũn ãm tak — io'e.

¹² — Imẽnpuye Damasco ka kay oju. Paĩyũ kukukayũ a'õbi oju. Ade itabucayũ daomũnap ojuy oju. Apẽn o'jebapuk owebe iap cuy oġuwẽn ewebe, Agripa — Paulo o'e.

¹³ — Kabia yoboġat ojojoho kaxicuġ. Kabi kadiwi ojojoho. Kabiam cĩcã o'e. Kaxie bodi ma isopsep o'e. Wakokoreren o'e kabia, owejuayũ akokoreren tak.

¹⁴ O'at ipi ju. Owejuayũ dak o'at ipi ju — io'e.

— Gebuje kabi kadiwiat o'jekawẽn oweju wa'õm—Judeuyũ a'õm. “Saulo,” io'e. “Apẽnpuye ěn ipiatpi'ajojoan owebe?” io'e. “Imẽn e'em pima jumento-buxim ěn. Jumento jejorojorom jeiwat jemuju am jekpiokakam pima,” kabi kadiwiat adi o'e owebe.

¹⁵ — “Abu ěn, Kariwa?” i adi oce cebe.

— “Jesus õn,” i adi o'e owebe. “Ĕn ipiatpi'ajojoan owebe,” i adi o'e owebe.

¹⁶ “E'ãy,” i adi o'e owebe. “Cũġ'i eġuy edaocam,” io'e. “Õn ma ocebapuk ekay enaẽ ãm wekawẽn muwẽnuwẽn'ukan,” i adi o'e owebe. “Õn enaẽ ewebe apẽn ġasũ ejojoho iap muwẽn ãm wara'acat pe. Wara'at tak oġubapuk ewebe ġuyjom. Iboap tak cuy eġuwẽnuwẽn wara'acat pe,” i adi o'e owebe. “Omuwẽnuwẽn'ukan eġuy adeayũ be.

17 Õn jekuk Judeuyũ be aokaap puxim, Judeu'ũmayũ be aokaap puxim tak,” i adi o'e owebe. “Gasũ òn jemuju Judeu'ũmayũ be. Õn jemuju ewebe cũğ ma ixeyũ mutaybit am.

18 Õn jemuju cebe ip kabiok tağ cekup puxixim ip—kabia dağ ceku am acã ip—Deus bikuyap tağ acã. Õn jemuju Satanás a'õ dağ cekup puxixim—Deus kay itabut am acã ip. Imẽn e'e buje Deus ikẽrẽat ju'uk cebewi ip. Deus pe o'taxijojo'iyũ eju jeedop ip okay itabut ip puye,” Jesus adi o'e owebe — Paulo o'e.

19 — Imẽnpuye, Agripa — io'e. — Apẽn kabi kadiwiat o'jekawẽn owebe wexey jo'iat pe iap tağ ojekuku — io'e.

20 — Gebuje kawẽn idipat oğuwẽnuwẽn. Koam oğuwẽnuwẽn Damasco ka watwat pe. Jerusalém ka watwat pe dak oğuwẽnuwẽn, Judéia eipi watwat pe dak—soat pe. Judeuyũ be oğuwẽnuwẽn, Judeu'ũmayũ be dak. “Eyğuycũğcũğ cuy epesop ikẽrẽat kuğ puye,” i adi ocece cebe ip. “Ikẽrẽat mujurũğrũğap cuy epeyepere,” i. “Eyetabun cuy epesop Deus kay,” i. “Cedağ cuy epekuku warara'acat pe itaybit am kuy ikẽrẽat mujurũğrũğap o'jepere ip iam,” i adi ocece cebe ip.

21 Imẽnpuye Judeuyũ obu Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Waoka ojuy ip o'e. Deus pit obuywatwan osunuy — io'e.

22 — Jesus muwẽnuwẽn òn ġasũ soat pe ijodiacat pe—ya'õbuyxiayũ be, ka'ũmaayũ be dak. Imuwẽnuwẽn òn cebe ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup ekawẽn tağ. Imuwẽnuwẽn òn Moisés ekawěntup

ekawēn taḡ tak. Iwarum ḡu imuwēnuwēn òn. Cũḡ ma imuwēnuwēn òn.

²³ Imēn e'em kuyatup:

Cristo juy ipiat supi'ajo wuydaxijojo'ukan Deus emunaē, i. Je'ũ juy, i. Ce'ũ buje juy waram itait je'e, i. Ixe koapat je'e wuy'in waram itait, i. Wuyju waram acejetait Cristo o'jetait waram puye, i. Iboap icēmān, i. Cristo iboap o'ḡuwēn Judeuyũ be, Judeu'ũmayũ be dak, i.

Imēn e'em kuyatup — Paulo o'e Festo be.

²⁴ Paulo imēn jewedayo buje, Festo o'jewāwā:

— Paulo, adaodao! — io'e napa ma. — Adaodao ēn tupcocom cīcā buye — io'e napa ma.

²⁵ — Ka'ũma! Wadaodao ḡu, Festo — io'e. — Waḡuysat ma òn. Icēmān òn e'em ewebe — io'e.

²⁶ Gebuje Paulo o'jekawēn ipi kukukat eju—Agripa eju.

— Agripa, wa'õcam òn jewejom exe — io'e. — Etaybit icēmān òn e'em iam. Soat oḡuwēn Festo be iam kuy etaybit. Soat iboap o'jebapuk adeayũ etabutpe — io'e. — Iba'arēm ḡu o'jebapuk — io'e.

²⁷ — Agripa — io'e. — Etabut tu Deus a'õbi cekawēn muwēnuwēn'ukayũ ekawēn kay? Wetaybit kuy etabut iam — io'e.

²⁸ — Tũybe dao ma Cristo kay oḡutabun iān purut ēn — Agripa o'e Paulo be.

²⁹ — Xipat kuka o'e dao ma etabut am, dao'ũm pima dak — io'e. — Xipat cīcā kuka o'e soat eyju Cristo kay eyetabut am—ēn, soat wekawēn cocomayũ dak — io'e. — Xipat kuka o'e eyju obuxim an. Xipat kuka o'e obuxim eyetabut pima. Obamũnmũnap puxim eybamũnmũn pima bit xipat ḡu kuka o'e — Paulo o'e.

³⁰ Iecuḡap Agripa o'jēm ibocewi. Festo dak o'jēm, Berenice dak, soat cewejuayũ dak.

³¹ Kawēnwēn ma o'jēm ip.

— Ite aḡokatkat xipat — io'e ip jewewebe. — Wuyxe bit ka'ũma ma o'e ikērēān. Cũḡ ḡu wuyxe taomũn ām, yaoka am tak — io'e ip.

³² — “César juy wawēḡmukērērēnayũ ya'ĩjo,” i juk o'e'ũm pima, kajuk oḡujēmat daomũnmũnap'a bewi — Agripa o'e Festo be.

27

¹ Paulo muju ap ojuy ip Roma ka kay Festo, Agripa dak. Kobexixi daḡ ip o'ḡuju Roma ka kay—Itália eipi beatka kay.

Gebuje Paulo o'ḡũm ip 100 be sorarayũ kukukat pe, wara'acayũ taomũnmũnayũ dak. 100 be sorarayũ kukukat putet Júlio i osunuy. Cesorarayũ ijop eipi kukukat esorarayũ osodop—César esorarayũ. Ōn tak oju Paulo eju.

Imēn oceju Roma ka kay. Aristarco eju oceju—Macedônia eipi bewiat eju—Tessalônica ka bewiat eju.

² Kobexixi be oceõm. Ixe kobexixi Adramítio ka ebikopap pewiat osunuy. Soat Ásia eipi ebikopap taḡ cum. Purewuh. Ocejēm Cesaréia ka bewi. Tiboḡ cĩcāati oacetimudek.

³ Kuyaje ocajēm Sidom ka be. Jay. Júlio xipan cĩcā Paulo o'jukuk. Paulo iju pi ḡu o'e jebureyũ jom. Paulo bureyũ iju pi ḡu o'e Paulo buywat am.

⁴ Ibocewi waram oceju. Purewuh. Tiboḡ cĩcāati mudekdeḡ oceku. Kabido o'subidoajēm ocedopa bewi. Imēnpuye tip'aweroroboḡ kay

oceju wuyba'ũğat kadi. Tip'aweroro butet Chipre i osunuy.

⁵ Totek. Tiboğ cĩcãati ocetimudek. Cilícia eipi weğũn ocekap, Panfília eipi weğũn tak. Jay. Mirra ka be ocajẽm Lícia eipi beatka be. Ibo ka be bima ocekap koapat pewi kobexixi bewi.

⁶ 100 be sorarayũ kukukat wara'at o'tobuxik kobexixi. Ixe kobexixi Alexandria ka ebikopap pewiat osunuy. Cum Itália eipi kay. Poroğ. Oceõm ixe kobexixi be waram oceju am.

⁷ Pũğ kabia ğu daodaodao ğu oceju. Pa'orem cĩcã Cnido ebikopap pe ocejemũğ. Mũğ.

Ooooh. Kabidoxixi o'subido'at ocedopa bewi. Iba'ore o'e ocewebe oceju pinap tağ kabidoxixi ocewap puye. Imẽnpuye oceju tip'aweroro tẽğ ma. Tip'aweroro butet Creta i osunuy.

Iboce kabidoxixi'ũmğ u o'e—kabido'ĩt ma o'e. Purewuh. Salmona eipi tẽğ ma oceju.

⁸ Pa'orem cĩcã oceju Creta eipi tẽğ ma.

Ibocewi ocejemũğ ebikopap pe—Creta eipi be. Jay. Ebikopap putet Bons Portos i osunuy. Ik-aboğatka tẽğ ma osunuy—Laséia ka tẽğ ma.

⁹ Ibun cĩcã ocesop ibo ka be. Judeuyũ epeta kuy o'kap Deus xe jemuisusunap epeta. Imẽnpuye oceku pi oce'e kobexixi dağ. Kabidoxixi oeku kabiam, muba'atxiri dak.

Gebuje Paulo o'jekawẽn kobexixi beayũ eju.

¹⁰ — Obureyũ — io'e. — Tiboğ cĩcãati dağ wuyju buje iba'ore jĩjã kuka o'e wuywebe. Wuyju buje bit soat wuybubut kuka oakõm, soat kobexixi beat tak — io'e. — Kobexixi dak kuka o'jepiriğ. Wuyju dak kuka aje'ũ — io'e.

¹¹ Imēnpit 100 be sorarayū kukukat Paulo a'ō kay ġu o'e—kobexixi iwat a'ō kay acã, kobexixi mujuju'ukat a'ō kay dak.

Kobexixi iwat a'ō kay o'e kobexixi mujuju'ukat a'ō kay dak.

¹² Ocesopiat ebikopap xipat ġu osunuy ihi bun ocedop am kabidoxixi buye, muba'atxiri buye dak. Soat warara'acayū iju pin ibocewi. Wara'at ebikopap pe ajēm ojuy warara'acayū—Fenice ka ebikopap pe. Ibo ka dak Creta eipi be osunuy. Kabidoxixi ġu ajēmjēm'uk Fenice ebikopap pe—kaxie tajoreġatpido acã. Imēneju iboce ihi mukap ojuy ip.

— Fenice ebikopap pe juy aju — io'e ip. — Kabido'ūm puje juy aju — io'e ip.

¹³ Kaxietajoreġatpido o'subidoajēm—ibidodipat. Kabido ibidoboġ ġu o'e—ibido'īt ma. O'subidoajēm ocenomujuwi. Imēnpuye o'jekawēn ip jewewēju.

— Kabido ibidodip ġasū — io'e ip. — Ga'a aju — io'e ip. — Kabido juy wuydujowat wuyjupinap taġ — io'e ip.

Kobexixi muycūcūap o'ġuyu ip—ipoxiat, icaat muġēġē. Kabido xipan ocedujowatwan o'e. Ocejū tiwābū etako daġ—Creta eipi etako daġ.

¹⁴ Guyjomsūm kabidoxixi o'subidoajēm ocekey. Oooxxx'i. O'subidoajēm ocedopa bewi jījã. O'subidoajēm kapurūġ kadiwi—Creta eipi kadiwi.

¹⁵ O'subidoajēm kobexixi kay. Ixe kabido butet Nordeste i osunuy. O'subidoajēm ocedopa bewi jījã. Iba'ore o'e kobexixi mukorērēn ãm kabidoxixi dopabe. Imēnpuye ocebu'un kobexixi mukorērēn ãm. Kabido kobexixi o'tujowat.

16 Ocejū wara'at tip'aweroro biōḡ kay. Tip'aweroro butet Cauda i osunuy. Kabidoxixi'ūmḡu o'e iboce—kabido'īt ma.

17 Kobe yopīcat kuḡ tak ocesop. Kururuḡ oeku kobexixi nomuju. Pa'orem kobe yopīcat oceḡuyu idibi bewi. Oceḡuyu kobexixi be.

Ibocewi kobexixi be kapikpik'ukayū correntebu o'subumukirik kobexixi koreren—ibuboḡatpu. O'subumukirik ip kobexixi ewekaap puxim.

— Ka'oririt ijoce ma opop Líbia eipi — io'e ip. — Pipim kobexixi kakam iboce! — io'e ip. Iparara o'e ip ka'oririt pe kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye kobexixi mujujuap epaḡo o'ḡukop ip kapurūḡ kay, kabidoxixi be kobexixi mujuap puxim. Kabidoxixi kobexixi o'ḡuju ijuap taḡ. Ocekāt. Xet. Ocexet iboce.

18 Kuyaje tarekrek o'joxikxik ip idibi be—kobexixi be tujowat ojuyap. O'joxikxik ip kobexixi poxi mu'ūm ām. O'joxikxik ip tipodoyat ocemudekudekun cīcā buye. Ocekāt. Xet. Ocexet iboce.

19 Kuyajebusu kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi beat o'joxik ipoxiat. Jebum ip o'joxik. Xet. Xet. Xet. Xet.

20 Ade kabia oceju kaxi jojom ḡu, kasopta dak, kabidoxixi buye. Ocewedaxijo ba'ore.

21 Ade kabia ocejekōnkōn ḡu.

Gebuje Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Oburereyū — io'e. — Eyju juk adi wa'ō kay ḡu epesop. Creta ka be bima juk wa'ō kay ḡu epesop. Creta ka bewi wuyjuap ḡu.

— Wuyjēm'ũm pima kajuk te'e ma soat tarekrek aḡupa'ũm ḡu, xipat kajuk wuywebe dak — io'e.

²² — Ḡasũ bit eya'õcam cuy epesop — io'e. — Kobexixi juy jepiriḡ. Ka'ũma ma wuy'in pit jeap — io'e.

²³ — Koapat exima Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk okay — io'e. — Deus ixē o'ḡudot okay. Ixe Deus okukukat. Ixe Deus ebekit õn. Cekawēn tojotjot'ukat o'jekawēn oweju.

²⁴ — “Paulo, epararam ḡu juy eḡuy,” io'e owebe — io'e Paulo. “Ajēm cuy César kay—Roma ka kukukat kay,” io'e. “Õn aḡ ekay, ewejuacat kay dak eye'ũap puxim, ēn cuk imēn ejoojuy oxewi buye,” io'e. “Deus je'e ewebeam apēn cuk ejoojuy cexewi iap taḡ,” Deus ekawēn tojotjot'ukat o'e owebe — io'e Paulo.

²⁵ — Imēnpuye, eya'õcam cuy epesop, oburereyũ — io'e. — Deus kay wetabut. Apēn je'bapuk wuywebe iap o'ḡuwēn owebe Deus imēn ebapuk awap. Imēn je'bapuk.

²⁶ Imēnpit pipim cuy acejemũḡ tip'aweroro be — Paulo o'e kobexixi beayũ be.

²⁷ Xepxep semana kap puje:

— Kapurũḡ kay aco'i ajēmjēm oceju — io'e kobexixi be kapikpik'ukayũ.

Uhum oceju jekukum iximadakpe tiboḡ cĩcãati daḡ. Tiboḡ cĩcãati butet Mediterrâneodi i osunuy.

²⁸ Imēnpuye o'tibimuweḡũn ip tibimuweḡuḡũnãm. Tibiraat 36 metros o'e. Bosusu oceju. Waram o'tibimuweḡũn ip. Tibiraat 27 metros o'e—tibira ḡũn ma.

²⁹ Iparara o'e ip wita'a be kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye ebadipdip kobexixi muycũcũap

o'ḡuakōm ip. O'ḡuakōm ip kobexixi ukpu bewi kobexixi muycū ãm. O'jecū. Cucum ḡu o'e ḡasū—iwiwim acã. Kabia pin cĩcã o'e ip.

³⁰ Gebuje kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi bewi jenapōn ojuy. Kōbe'it'it o'ḡukop ip tibog cĩcãati be jewexe kobexixi muycūcūap muakōmkōm pima.

— Kobexixi muycūcūap muakōmkōm oceju — io'e ip napa ma ocewebe.

³¹ Imēnpit kobexixi bewi jenapōn ojuy ip. Paulo o'jekawēn 100 be sorarayū kukukat pe—wara'acat sorarayū be dak.

— Ixeyū kobexixi be kapikpik'ukayū watwat puje wuyewedaxijo ba'ore ace'e — io'e.

³² Imēnpuye sorarayū kōbe'it'it ekabobu o'subudakat. Kōbe'it'it o'at idibi be. Uhum o'jewede kobexixi xewi.

³³ Kabia'isum Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Epeyekōn ḡasū bit — io'e. — 14 kabia eyaḡuybabi'ũm'ũm epeku. Jekōnkōn ḡu epeku — io'e.

³⁴ Epeyekōn cuy eybaca am — io'e. — Eyaḡuybabi'ũm'ũm ḡu juy epsop — io'e. — Ka'ũma ma wuy'in je'ũ — io'e.

³⁵ Paulo pão'a o'yabu. O'jekawēn Deus eju pão'a kuḡ puye. Soat etabun o'jekawēn ceweju.

— Bay xipat cĩcã ĩn — io'e cebe.

O'yadakat. O'ya'o.

³⁶ Imēneju soat ip waram o'ya'ōcan—kobexixi beayū.

³⁷ Soat ip o'jekōn. Ade jĩjã ocesop kobexixi be. 276 be ocesop.

38 Ibeğbeğ puje kobexixi be kapikpik'ukayũ tarekrektata o'taxixik ip idibi be—badi o'tadop'iata—trigoda. O'taxixik ip kobexixi poxi mu'ũm ãm. Jepiriğap puxim ip o'taxixik.

39 Kabia buje tinebabaat o'tobuxik ip kobexixi be kapikpik'ukayũ. Tinebabaat kay oceju. Itaybit ğu o'e ip apoceat ipi iam. Ka'oririt ixе tinebabaat pe osodop. Adeğu wita'a o'yadop iboce. Kobexixi muymũğ ojuy ip iboce.

40 Imēnpuye kobexixi muycũcũapu o'subudakat ip. O'subudakat ip tinebabaat xe bima. Pila-tokukatpu o'subumurore ip. Kobexixi mujujuap epağo o'ğupaya ip kabido at am. Kobexixi o'ju ka'oririt kay.

41 Imēnpit kabido kobexixi o'ğuyjayjay tibacaat ewebotbocap kay. Iboce kobexixi'a o'jееce. O'jecuğ. Iju ba'ore o'e. Kobexixi ukpu o'jekpuewekap. Tipodoyat paca ma o'yukpumuweka. Imēn kobexixi o'jepiriğ.

42 Sorarayũ taomũnmũnayũ aoka ojuy dokdoğ jenapõnap puxim kapurũğ kay.

43 Imēnpit 100 be sorarayũ kukukat ibu'u o'e Paulo e'ũ ãm. Taomũnmũnayũ oyaokaat ğu sorarayũ be.

— Kapurũğ kay epeyedok! — io'e taomũnmũnãyũ be. — Epakõm! — io'e 100 be sorarayũ kukukat itaybit jedoğayũ be.

44 — Kobexixi bağbağ epejat! — io'e. — Kapurũğ kay juy epeju ip com! — io'e itaybit'ũm jedoğayũ be.

Imēneju soat ocejeu kapurũğ pe.

28

¹ Tip'aweroro kay ocajēm. Iboce bima ocetaybit ocesop tip puten. Tip putet Malta i osunuy.

² Tip'aweroro watwat oajēm ocekay. Ocedobede ip. Xipan cīcā ip ocekuk. Daxa o'ḡusop ip ocewewe am kajuk kukuḡ puye, muba'at oeku buye dak.

³ Paulo daxadaypa o'taypabu. O'jomōḡ daxa be. Gebuje puybu o'jēm daxadaypa diotpewi. Paulo o'subua. Tore iān oeku Paulo bu eju.

⁴ Iboceayū puybu o'subujojo tore iān Paulo bu eju. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Wuyjuyū aokaka'ukat aco'i teku — io'e ip te'e ma. — Tiboḡ cīcāati be oe'ū ḡu. Puybu nuy pibun pit je'ū ikērēat o'ḡujurūḡ puye — io'e ip te'e ma jewewebe.

⁵ Imēnpit buḡ'i o'subuxik. Paulo o'subumuy'at daxa be. Iboceayū itabēḡbēḡ o'e ip Paulo jojom.

⁶ Ibu ehuap wiwim o'e ip, ce'ūap wiwim tak. Ibun ma iwiwim osodop ip Paulo jojom. Imēnpit Paulo bu o'jebuehu ḡu. Oe'ū ḡu dak. Xipat ma osunuy. Imēnpuye o'jeaḡuymuwarurun ip Paulo kay.

— Wuyjuyū ḡu teku—deus ma! — io'e ip napa ma jewewebe.

⁷ Gebuje Públio ocenomuwā jeduk'a kay. Públio Malta eipi kukukat osunuy. Ixe ka ocewewewep tēḡ o'sukadop. Ocejū cekay. Iboce ocesop ebapūḡ kabia. Xipan cīcā ocekuk. Ocexan o'ḡūm ocewebe, soat ocemukuypinput tak.

⁸ Paulo o'ju Públio ebay kay. Iwātaxipi osunuy. Ipa'i osunuy, yukpidi dak. Paulo o'jekawēn Deus eju Públio ebay beam. Jebu o'subumōḡ cebe. O'ḡu'ada. Xipat o'e.

⁹ Ce'adaap awëğ tobuxik puje, ade iwãtaxipipiyũ o'ju ip Paulo kay. Jay. Oajëm ip. Ixeyũ dak o'gu'ada'ada Paulo. Xipat ip o'e.

¹⁰ Imēnpuye ade ip jebubut o'ğũm ocewebe “Eyju xipat ocexe” i'e am ocewebe. Kobexixi be òm ojuy bima ocemukaypinut o'jomõğ ip kobexixi be. Purewuh. Ocejëm tip'aweroro bewi.

¹¹ Ebpũğ kaxi kap puje oceju Roma ka kay. Ocejëm Malta eipi bewi. Wara'at tağ ocejëm kobexixi dağ. Ixe kobexixi Malta ebikopap pe osodop ihi bun. Ixe kobexixi Alexandria ebikopap pewiat osunuy. Kobexixi butet deusyũ xepxem ikap'ibiyũ i osunuy.

¹² Mũğ. Ocejemũğ Siracusa ebikopap pe. Iboce ocesop ebapũğ kabia.

¹³ Ibocewi tiwãbu dağ oceju. Mũğ. Ocejemũğ Régio ebikopap pe. Kabido o'subidoajëm kaxieta-joreğat kadiwi kuyaje. Purewuh. Waram ocejëm ibocewi. Pozuoli ebikopap pe ocejemũğ xepxep kabia kap puje. Jay. Kapurũğ pe ocejeu ibocewi.

¹⁴ Jesus ebikitkit ocetobuxik. 7 xet ocesop ixeyũ xe.

Purewuh. Ibocewi kapurũğ tağ oceju. Roma ka kay oceju e dağ.

¹⁵ Jesus ebikitkit Pauloyũ e dağ ajēmap awëğ o'yawëğtobuxik Roma ka watwat. Imēnpuye o'jēm ip ebidase ocedopabijuk am. Ocedopabijuk ip oceju Roma ka wuy'ũm'ũm pima. Ocedopabijuk ip Praça de Ápio ka be, Três Tavernas ka be dak. Paulo icokcok cĩcã o'e ixeyũ jo buje.

— Bay, xipan cĩcã ěn ocekuğ — io'e Deus pe.

¹⁶ Imēn ocajëm Roma ka be.

Gebuje 100 be sorarayũ kukukat Paulo o'ğũm 1000 be sorarayũ kukukat pe. Ixe Paulo o'ğuju daomũnmũnap'a be ğu—uk'a be acã. Jağepũğ ma osunuy uk'a be. Imēnpit pũğ sorara ceweju osunuy soat em. Xet. Xet. Xet. Ebpũğ xet o'kap.

¹⁷ Gebuje Paulo Judeuyũ kukukayũ o'tojocat jewekay Roma ka beayũ.

Ce'awero buje Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Oburereyũ — io'e. — Cedağ cuk adi ojekukuku. Deus pe ocemukũyjojoap ekawēn tağ cuk adi ojekukuku, aypapayũ'ũm'ũm ekawēn tağ tak. Ixeyũ ekawēn ojomuymuy ğu—pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Imēnpit Judeuyũ obu Jerusalém ka be. Oũm ip César ebekitkit pe. César ebekitkit o'jekawēn oweju. Ixeyũ xe ikērēat oğujurũğ ğu—pũğ em tak ka'ũma. Cũğ ğu ixeyũ xe odaomũn ãm, waoka am tak — io'e cebe ip.

¹⁸ — César ebekitkit ma omujēm ojuy daomũnmũnap'a bewi.

¹⁹ Judeuyũ bit ibu'u jĩjã osodop omujēm ãm yabewi. Imēnpit “Judeuyũ yukpiwat,” i'ũmğũ adi oce. “César wawēğmukērēnayũ ya'ĩjo,” i acã adi oce.

²⁰ Imēnpuye ãn ey mudocat ijoce owebe eyjo am, eyweju jekawēn ãm tak — io'e.

— Kuy bi ma wuydaxijo am Deus emunaē ajēmap wiwim Judeuyũ. Ixe kay wetabut—Jesus kay. Imēnpuye obamũnmũn oce correntebum — Paulo o'e Judeuyũ kukukayũ be.

²¹ — Judéia eipi watwat cartadup o'tupmudot ğu oce kay—apēn Paulo e'em iaptup — io'e ip Paulo be.

²² — Ijoce oajēmjēm'iyũ dak “Paulo ikērēat o'ğujurũğ,” i juk o'e ğu ip oce webe—Judeuyũ — io'e

ip. — Imēnpit ekawēn co pin cīcā oceju. Soat ka daḡayū Jesus kay itabucayū muymuy. Imēnpuye etabucam cuy ocemukūyjo — io'e ip Paulo be.

²³ Imēnpuye kabia o'ḡuweḡūn ip waram Paulo ekawēn co am.

Gebuje ade Judeuyū o'je'awero ip Paulo nuyap'a be ixē kabia. Kabia'isum Paulo apēn Deus soat kukukan o'e iap o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Kabi'isum piap imuwēnuwēn osunuy. Oikat imuwēnwēn.

— Jesus ma Deus emunaē — io'e cebe ip. — Deus Jesus ma o'taē soat ipi daḡat taxijo am — io'e. — Ixe muwēḡaptup Moisés emudupmubararak-tup, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudup-mubararak-tup tak — io'e. — Jesus ma Deus emunaē — io'e.

²⁴ Xepxep ixeyū'in Paulo a'ō kay o'e. Itabut ip o'e Jesus kay. Warara'acayū bit itabut ḡu o'e.

²⁵ Wara'at taḡtaḡtaḡ ma jewaḡuyḡuy o'e ip.

Ade ixeyū'in Paulo a'ō kay ḡu ip o'e. O'āy ip jeduk'a be jepit oju. Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Kuyje Isaías icēmān o'e wuydobuyū'ūmūm pe — io'e. — Iboam Isaías o'e Deus biōḡbuk a'ōbi. Imēn e'em ixē emudupmubararak-tup:

²⁶ “Eju juy ixeyū wuyjuyū kay,” io'e Deus owebe, i. Imēn ece cebe ip: “Deus e'em: 'Jekūyjom cīcā eyju. Imēnpit eyetaybit ḡu. Jeakaḡ cīcā eyju. Ijom eyju. Imēnpit iba'arēm cīcā eyxe, i.”

²⁷ “Imēn ece cebe ip,” io'e Deus owebe, i. “Ixeyū wuyjuyū itabut ḡu, ibu'u ip jetabut am puye. Ya'ōpicūḡcūḡ ḡu ip wa'ō kay jekūyjom'in'ūm puye,” io'e. “Ibu'u ip kawēn icēmat co am ibu'u ip jetabut

am puye,” io'e. “Ibu'u ip ikērēat mujurūgrūḡap eperem am Deus pe ikērēat uk am cebewi,” io'e, i. Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup—Deus ekawēntup — Paulo o'e.

²⁸ — Oburereyū — io'e Paulo Judeuyū be. — Eyetaybin cuy epe'e iboap ekawēn! Gasū bit Judeu'ūmayū be juy kawēn idipat oceḡuwēn. “Deus jeydaxijo,” i oce'e cebe ip. Ixeyū bit xipan ya'ījo. Deus ixeyū acā idaxijo — io'e Judeuyū be.

²⁹ Imēneju Judeuyū o'jēm Paulo xewi. Jewa'ōxikxiḡ cīcā jeweweju ip o'jēm.

³⁰ Paulo kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn Roma ka watwat pe. Xepxep koato Roma ka be osunuy. Ixe ma jedinheiro o'ḡūmḡūm uk'a be jenuyapteim. Icockok o'e warara'acayū ajēm puje jejo am.

³¹ — Deus soat tiwatwat kukukan je'e — io'e cebe ip.

Cūḡ ma ip o'ḡutaybitbin. Wuykukukat Jesus Cristo o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Ka'ūma ma ixē o'ḡuymūḡ kawēn idipat muwēnap puxim. Soat pe wuykukukat Jesus Cristo ekawēn o'ḡuwēnuwēn.

**Deus ekawěntup Kawěn iisuat ekawěn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

82289dff-6b79-5335-974c-563b93a888ae